

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 13 SAYI: 70 Kasım-Aralık 2002

*Sakıp Sabancı'sız
Seçimlerin Sayısal Sonuçları Üzerine*

*Büyük Kentlerin
Seçim Sonuçları*

*AKP Hükümeti ya da
"Merak etmeyin Ordu var..."*

*İslâm İnkılâbının Gerçek ve Üstün
Müneverler Aristokrasyası*

*Spekülasyon ve Manipülasyon
Ekonomisinden
Şeriat Ekonomisine mi?*

*Bir Kez Daha
Laiklik Üzerine*

*Koşun!
Menkul Kıymetler Borsası
Kazandırıyor!*

*İç Politikada Vur Kurtul/Ver Kurtuldan
Dış Politikada Al Kurtul/Ver Kurtula*

İÇİNDEKİLER

SEÇİMLER ÜZERİNE CHE GUEVARA	3	Parlamentarizm üzerine Che Guevara'nın değerlendirmesi.
SAKIP SABANCI'SIZ SEÇİMLERİN SAYISAL SONUÇLARI ÜZERİNE	4	3 Kasım genel seçimlerinde düzen partileri ve legalist ve legalleşmeye çalışan "sol"un durumu üzerine bir değerlendirme.
BÜYÜK KENTLERİN SEÇİM SONUÇLARI	10	Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Hatay ve Mersin il sonuçları.
AKP HÜKÜMETİ YA DA "MERAK ETMEYİN ORDU VAR..."	14	Erbakan'ın MNP'den AKP'ye kadar uzanan şeriatçı hareketin tarihsel ve sınıfsal konumu üzerine.
İSLAM İNKILABININ GERÇEK VE ÜSTÜN MÜNEVVERLER ARİSTOKRASYASI	21	Necip Fazıl Kısakürek'in "İslam İnkılabı" teorisini yaptığı "İdeolojya Örgüsü" kitabının kısa bir değerlendirmesi.
SPEKÜLASYON VE MANİPÜLASYON EKONOMİSİNDEN ŞERİAT EKONOMİSİNE Mİ?	24	AKP hükümetinin kurulmasıyla birlikte "medya"da başlayan dalkavuklukla üstü örtülmeye çalışılan ekonomik durum üzerine.
BİR KEZ DAHA LAİKLİK ÜZERİNE	33	Şeriatçılığın "müslüman demokratlık" olarak sunulduğu bir dönemde bir kez daha laiklik üzerine.
KOŞUN! MENKUL KIYMETLER BORSASI KAZANDIRIYOR!	37	AKP iktidarıyla birlikte "çoşan" borsanın gerçek durumu üzerine kısa bir değerlendirme.
İÇ POLİTİKADA VUR KURTUL/ VER KURTULDAN DIŞ POLİTİKADA AL KURTUL/VER KURTULA	39	Kıbrıs, AB, AGSP ve Irak konusunda küçük-burjuvazinin "kurtuluş" reçeteleri üzerine bir değerlendirme.

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

E-Mail Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.com

Ederi: 1.000.000 TL.

3 €

Abone Ederi:

10 Sayı 40 €

15 Sayı 55 €

Bu sayı İLKER Matbaası'nda basılmıştır.

Baskı Tarihi: 6 Aralık 2002

“Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başarıları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir öncekine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiliğin akıllıca davrandığını kabul etmeliyiz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakarlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanuniliktir, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletinin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akli başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika'ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alışverişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır.”

Che Guevara

Sakıp Sabancı'sız Seçimlerin Sayısal Sonuçları Üzerine

... Ve 3 Kasım genel seçimleri, oyların %34,26'sını alarak 550 kişilik mecliste 363 milletvekilliği kazanan AKP'nin "açık zaferi" ile sonuçlandı. Bir diğer ifadeyle, "sakalsız" şeriatçı, "faşist" olmayan milliyetçi, "namuslu" globalci görüntüsü çizen AKP, seçimin birinci partisi olmuştur.

CHP, %19,40 oy oranıyla 178 milletvekilliği kazanarak TBMM'nin ikinci ve son partisi olarak seçimlerden "galip" çıkarken, tüm medya ve küçük-burjuva aydınları "ne olacak şimdi" sorusunu sormaya başladılar.

AKP'yi, kimisi "anayasa değişikliği yapma gücüne yaklaşmış" "ılımlı islamcı parti" olarak tanımlarken, bir başkası ise "takiyecisi" olduğunu, dolayısıyla "şeriatçı" bir parti olduğunu söylemektedir. Ama AKP hakkındaki yorumlar nasıl yapılırsa yapılsın, neredeyse tüm medya ve küçük-burjuva aydınlarının birleştikleri nokta, CHP'nin "beklenildiği kadar oy alamaması" olmuştur. Onlara göre, Baykal'ın "başansızlığı", AKP'nin böylesine bir sonuç almasına neden olmuştur.

3 Kasım seçimlerinden AKP'nin böylesine güçlü bir biçimde çıkması karşısında küçük-burjuva aydınlarının içine girdikleri "moral bozukluğu" ve "telaş", bir yandan "nasıl olsa ordu var" düşüncesiyle telafi edilmeye çalışılırken, diğer yandan "varoşların, ezilmişlerin, çaresizlerin" oyunu alabilecek "yeni bir sol parti"nin "oluşturulması" düşüncesi doğurmuştur. Öylesine ki, yıllardır "sol" görünüm altında "tüketici haklarından" "kadın haklarına" kadar marjinal her konuda yazılar yazan Meral Tamer gibiler bu düşüncenin sözcüsü haline gelmişlerdir.

Öte yandan, aynı küçük-burjuva kesimler, ANAP ve DYP'nin meclis dışında kalmasıyla birlikte T. Özal döneminde başlayan

"bir sürecin" sona ermesinden de büyük "mutluluk" duyduklarını açıkça ifade etmeye başlamışlardır. Adı fazlaca ifade edilmesede, MHP'nin %8,34 oy alarak "baraj altında" kalması da bir başka "mutluluk" kaynağı olmuştur.

Böylece "korku", "telaş", "mutluluk", "moral bozukluğu", "üzüntü", "sevinç" vb. sıfatlarla bezenmiş bir dizi düşünce medya ve yazın dünyasında birbiri ardına yayınlanmaya başlamıştır.

Şüphesiz yapılan değerlendirmeler içinde en rağbet göreni ise, 3 Kasım seçimlerinde "seçmenlerin", oylarını "cezalandırmak" için kullandıkları bir "ilk seçim" olduğu değerlendirmesidir.

Bu değerlendirmelere göre, yılların "sağ duyulu seçmeni", bu kez de "tercihini" yapmış ve son yirmi yılın sorumlularını "cezalandırmıştır". Her ne kadar "sağ duyulu seçmen" bu işi yaparken "biraz kantarın topuzunu fazla kaçırmış" da olsa, bir kez daha "en doğruyu" yapmıştır!

Mesut Yılmaz'ın, Tansu Çiller'in "tasfiyesi" karşısında büyük bir mutluluk tablosu çizen küçük-burjuva aydınları, "varoşların, ezilmişlerin, çaresizlerin" oyunu alamadığı için Deniz Baykal'a veryansın etmekten de geri kalmamışlardır.

Tüm bu duygu ve düşünceler içersinde daha "soğukkanlı" ve "bilimsel" olanlar ise, her seçim sonrasında olduğu gibi, seçim sonuçlarının tahliline girişmişlerdir.

"Bilimsel" olmak iddiasındaki seçim tahlillerinde üç konu ağırlıklı bir yere sahip olmuştur: AKP'nin "birinci parti" olması, CHP'nin "beklenenden az oy alması" ve Uzanların Genç Partisi'nin "başansı".

Yapılan "bilimsel" seçim tahlillerinin or-

tak noktası, 3 Kasım seçimlerinde “tepki oyları”nda büyük bir “patlama” yaşandığı, Kasım 2000 ve Şubat 2001 krizinden en fazla etkilenen kesimlerin oylarının sonucu belirlediği düşüncesidir. Bu “bilimsel” tahlillerde ifade edilen diğer bir ortak nokta ise, “yeni seçmen”in tercihini Uzanların GP’sinden yana kullandığıdır. Bir başka deyişle, **ekonomik kriz** ve bundan etkilenen geniş kesimlerin “tepki oyları”nın 3 Kasım seçimlerinin sonucunu belirlediği düşüncesi yaygın kanı haline gelmiştir. Dolayısıyla “seçmenlerin” büyük çoğunluğunun politik ve ideolojik bir tercihte bulunmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Hatta **seçimlere katılım** “düşüklüğü”nün (resmi verilere göre katılım oranı %78, 87’dir) bu sonucu desteklediği ileri sürülmüştür.

Ama gerçekler bu kadar basit ve yalın değildir.

Sondan başlarsak, **seçimlere katılım**, geçmiş seçimlere oranla **düşük olmuştur**.

	Seçmen Sayısı	Kullanılan Oy	Katılım Oranı
1983	19.767.366	18.238.362	%92,3
1987	26.376.926	24.603.541	%93,3
1991	29.979.123	25.157.089	%83,9
1995	34.155.981	29.101.469	%85,2
1999	37.495.217	32.656.070	%87,1
2002	41.291.568	32.652.702	%79,1*

Tabloda da görüldüğü gibi, 2002 seçimlerine katılım oranı, 1999 seçimlerine göre 8 puan daha düşüktür (**3.303.325**). Bu da, 1999 seçimlerine göre 2002 seçimlerinde toplam seçmen sayısındaki artışa neredeyse eşittir (**3.796.351**).

Bu verilerden yola çıkıldığında, 1999 seçimlerinde oy kullanan üç milyon civarında seçmen 2002 seçimlerinde oy “kullanmamıştır”. Geleneksel oportünist sol yorumla, üç milyon eski seçmen “seçimlerden umutlarını kesmişlerdir”. Nitekim 1991 seçimlerinde katılım oranının %83,9’a düşmesi karşısında (1987’ye göre 9,4 puan düşüş) “bilimsel” seçim tahlillerinde benzer değerlendirmeler yer almıştır. Özellikle o dönemde henüz legalleşmemiş ve legal parti kurmamış bulunan “sol” kesimler arasında çok yaygın olan bu değerlendirme “sosyalist mücadelenin yükselişi” teorileri için gerekçe olarak kullanılmıştır.**

* YSK’nun 10 Kasım 2002 tarihli resmi sonuçları.

Bilinen gerçek ise, 2002 seçimleri öncesinde seçmen kütükleri **yazımının yapılmasıdır**. Yasa gereğince, YSK “**seçmen kütüklerinin güncelleştirilmesi**” karar almış ve kütüklerine kayıtlı olmayan seçmenler **muhtarlıklara giderek kendilerini bizzat** kaydettirmişlerdir. YSK verilerine bakıldığında, **3.796.351** kişinin kendilerini seçmen kütüklerine bizzat yazdırdıkları görülmektedir.

Ve yine bilinen bir gerçek ise, 2002 seçimleri öncesinde böylesine yaygın bir “ilginin” **bulunmadığıdır**.

Bu durumda şöyle bir ikileme ortaya çıkmaktadır: Seçmen kütüklerine kendilerini yazdırdıkları ilan edilen **3.796.351** kişi, ya seçimlerde oy kullanmamışlardır ya da **aynı sayıda** eski seçmen sandığa gitmemiştir.

Birinci durumda, kendilerini seçmen kütüklerine bizzat yazdırmak gibi bir bürokratik işi yerine getirmiş olanların oy kullanmamalarının hiçbir mantıklı açıklaması yoktur. İkinci durumda ise, seçmen sayısındaki artış ile oy kullanmayanların sayısı arasındaki yakınlık fazlaca inandırıcı değildir.

Görülen odur ki, YSK’nın açıkladığı “güncellenmiş” seçmen sayısındaki artış kağıt üzerinde gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla karşılığında gerçek bir seçmen kitlesi bulunmamaktadır. Bu öylesine açıktır ki, 1999 seçimlerinde kullanılan oylar ile 3 Kasım seçimlerinde kullanılan oylar neredeyse bire bir aynıdır. Bu durum, 3 Kasım seçimlerinde “taşınma seçmen” ya da “sahte seçmen” yazımının çok büyük boyutlarda olduğunu göstermektedir.***

** DEP, 1991 seçimlerine SHP ile ittifak yaparak girmiştir. Bu nedenle seçimlerdeki düşük katılım oranı üzerine yapılan bu tür değerlendirmeler, o dönemde seçimleri “boykot” eden, bugün ise seçimlere katılan “sol” legalistlere aittir.

*** “Sahte seçmen” yazımına ilişkin olarak 1999 seçimleri öncesinde gazetelerde şu haber yer almıştır:

“Seçmen listelerinin güncelleştirilmesi çalışmalarının sırasında, ‘mükerrer’ ya da ‘taşınma seçmen’ yazılması olaylarına karşıtıkları iddiasıyla Türkiye genelinde 39 muhtar hakkında Cumhuriyet Savcılığı’na suç duyurusunda bulunulurken, 2 muhtar da tutuklandı.

Sinop’ta 900 seçmen listelere yazılmak için başvuruda bulundu. Merkezde il nüfusunun 28 bin 300, seçmen sayısının ise 19 bin 265 olarak görüldüğünü belirten İl Seçim Kurulu yetkilileri, rakamların bu kadar birbirine yakın olmasına rağmen itiraz olmasına şaşırıldıklarını söylediler.

İstanbul’da sahte seçmen kaydı yüzünden 4 muhtar ve 873 kişi hakkında yasal işlem başlatıldı.” (Zaman, 2 Şubat 1999)

Ülkemizde “sahte seçmen yazımı” olayı en geniş ölçekte ilk kez 1977 genel seçimlerinde ortaya çıkmıştır. Özellikle MHP'nin 1977 seçimlerinde sistemli olarak örgütlediği “sahte seçmen yazımı” yoluyla Adana ve Maraş'ta büyük oranda “mükerrer oy” kullanılmıştır.

1990 sonrasında ise, “sahte seçmen yazımı” yanında, seçmen kütüklerinin yeniden yazımına gidilmeyerek “seçmen kütüklerinin güncelleştirilmesi” uygulaması yaygınlık kazanmıştır. Özellikle “tabanını” denetleyebilen partiler (RP ve MHP) bu uygulamadan büyük avantajlar sağlamışlardır.

Bu gerçekler gözönüne alınmaksızın hangi partinin hangi parti “tabanından” oy aldığını, yeni seçmenlerin hangi partiyi “tercih ettiğini” doğru biçimde saptamak olanaksızdır. Özellikle Uzanların aldığı oyun nereden geldiğine ilişkin yapılan farklı yorumlarda bu daha da netleşmektedir.

Hemen hemen kendileri dışında hiçbir “medya” kuruluşunun fazlaca değinmediği, değinmekten ya da değerlendirmekten kaçındığı Uzanlar (GP) olayına ilişkin yapılan “yorumlar”da en fazla öne çıkartılan yan, alınan oyların büyük ölçüde “yeni ve genç” seçmenden geldiği şeklindedir. Ünlü “kamuyu araştırmacısı” (özcesi seçim “anketçisi”) Tarhan Erdem'e göre, “GP oylarının %47'si, DEHAP oylarının %40'ı, MHP oylarının %37'si 18-27 yaş grubundan” gelmiştir. Buna göre, GP'nin almış olduğu 2.285.598 oyun (%7.25) bir milyonunun “yeni seçmen” den gelmiş olması gerekmektedir. Tarhan Erdem'in MHP ve DEHAP için verdiği oranlar gözönüne alındığında, “yeni seçmen”in MHP'ye (MHP'nin toplam oyu 2.635.787) ve DEHAP'a (DEHAP'ın toplam oyu 1.960.660) verdiği oylar bir buçuk milyona ulaşmaktadır. Böylece “yeni” ve “genç” seçmenlerin tüm oylan neredeyse bu üç parti arasında paylaşılmıştır.

Ancak ortada belirgin bir soru varlığını sürdürmektedir: Seçmen kütüklerinin gün-

celleştirilmesiyle ortaya çıkan **3.796.351** seçmenin **iki buçuk milyonu** bu üç partiye oy vermiş ise, seçimlere “katılmayan” **3.303.325** kişi daha önce hangi partilere oy vermiştir?

Özetlersek, 3 Kasım seçimlerinde oy kullanan dört milyona yakın “yeni” seçmen muhtarlıklara gidip kendilerini bizzat kütüklere yazdırmışlar ve oylarını (Tarhan Erdem'in “saptamasıyla”) üç partiye verirken, üç milyon seçmen sandık başına gitmemiş görünmektedir.

Oysa görülebilen gerçek, 3 Kasım öncesinde kütüklere en fazla 400 bin civarında yeni seçmen kaydolmuştur. Bunların oylarının partiler arasındaki dağılımı da sonuçlar üzerinde %1-2 arasında bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla önemsenmeyecek kadar küçük bir olgudur.

Tüm bunların gösterdiği ise, 3 Kasım seçimlerinin, ülkemiz tarihinin en az yeni seçmenin oy kullandığı seçim olduğudur.

Evet, 3 Kasım'da 10.808.229 oy alan AKP (%34.28) açık farkla seçimleri almıştır. 1999 seçimlerinde MHP, DYP, ANAP ve FP'nin aldığı toplam oy 18.280.310 (%58,62) iken, 3 Kasım seçimlerinde 8.011.843'e (%25,5) düşmüştür. Bu partilerin kaybettikleri oy miktarı 10.268.467'dir (%33,12).*

Görüleceği gibi, AKP'nin aldığı oylar ile “çöpe atılan” partilerin kaybettiği oylar neredeyse birbirine eşittir.

Diğer yandan 1999 seçimlerinde DSP ile CHP'nin aldıkları oy toplamı 9.635.764'dür (%30,9). 3 Kasım seçimlerinde DSP, CHP ve YTP'nin aldığı toplam oy ise 6.841.939'dur**

* 18 Nisan 1999 seçimleri		
MHP	5.606.583	%17,98
FP	4.805.381	%15,41
ANAP	4.122.929	%13,22
DYP	3.745.417	%12,01
<i>Toplam</i>	<i>18.280.310</i>	<i>%58,62</i>
3 Kasım 2002 seçimleri		
DYP	3.001.043	%9,55
MHP	2.619.899	%8,34
SP	781.326	%2,49
ANAP	1.609.575	%5,12
<i>Toplam</i>	<i>8.011.843</i>	<i>%25,5</i>
** 18 Nisan 1999 seçimleri		
DSP	6.919.670	%22,19
CHP	2.716.094	%8,71
<i>Toplam</i>	<i>9.635.764</i>	<i>%30,9</i>
3 Kasım 2002 seçimleri		
CHP	6.094.958	%19,40
DSP	386.113	%1,23
YTP	360.868	%1,15
<i>Toplam</i>	<i>6.841.939</i>	<i>%21,78</i>

30 Ağustos 2002 tarihli *Evrensel* gazetesinde ise şöyle bir haber yer almıştır:

“Mersin 1, 2 ve 3 nolu Merkez İlçe Seçim Kurulu'nun sorumluluk bölgesindeki mahallelerde, toplam 9 bin 760 kişiyi kapsayan bilgileri dikkate alarak araştırma yapılmış ve bin 222 kişinin belirttikleri adreste ikamet etmediklerini belirlenmişti. Aralarında karakol ve sağlık ocağının da bulunduğu yerler ikamet adresi olarak bildirilmiş, bu olay üzerine de 27 mahalle muhtar açığa alınmıştı.”

(%21,78). Böylece “sol” 2.793.825 (%9,12) oy kaybetmiştir.

İşte 3 Kasım seçimlerinin en “belirsiz” yanı bu “sol” seçmenin nereye kaybolduğudur.

Eğer YSK'nın açıkladığı seçmen sayısı ve “kamuoyu araştırmacıları”nın verileri doğru kabul edilecek olursa, bu “sol” seçmen sandığa gitmemiştir. Böylesine büyük sayıda bir seçmen kitlesinin sandığa gitmemesi ise, öyle gözlerden kaçınılabilecek bir olay değildir. Herkes yakın çevresine baktığında böyle bir olayın olmadığını kolayca görebilecektir. Keza, “kamuoyu araştırma şirketleri”nin, “medya”nın keskin “seçim uzmanları”nın bile böylesine yüksek sayıda “sol” kitlenin seçimlere katılmayışını saptamamış olmaları da bir başka gerçektir.

1999 seçimlerinde kullanılan oylar ile 3 Kasım seçimlerinde kullanılan oyların neredeyse bire bir eşit olması gözönüne alındığında, Uzanların aldığı oylar ile kaybolan “sol” oylar neredeyse birbirine eşittir. (Uzanların GP'sinin aldığı oy 2.276.706'dır - %7,25).

Şüphesiz partilerin aldığı oyların hangi kesimlerden geldiği böylesine matematiksel oranlarla hesaplanamaz. Bizim burada ortaya koymaya çalıştığımız, seçim sonuçları üzerine yapılan değişik “yorumlar”ın ağırlık noktasını “yeni ve genç seçmen”in oluşturması ve buradan yola çıkılarak toplumsal ve siyasal ilişkiler alanının değiştiğine ilişkin sonuçlar çıkartılmasının yanlış olduğudur.

Uzanlar olayında görüleceği gibi, herhangi bir siyasal partinin aldığı oyların hangi kesimleri ve siyasal eğilimleri temsil ettiği genel olarak saptanabilir. Örneğin, Uzanlara verilen oyların yarıya yakınının “sol”dan geldiği neredeyse kesin bir olgu durumundadır. Diğer yandan MHP'nin oylarının bir bölümünün de “delikanlı” Cem Uzan'a gittiği bir gerçektir. Bir başka gerçek ise, DSP'nin 1999 seçimlerinde aldığı oyların bir bölümünün AKP'ye gittiğidir. Dolayısıyla burada “sol” oylar açısından bire bir sonuçlar ortaya koymak olanaklı değildir. Özellikle büyük kentlerdeki DSP oylarının bir bölümünün Uzanlara gittiği görülmektedir. İzmir'de bu durum oldukça açık bir olgu durumundadır. Ancak Anadolu'nun diğer kentlerinde DSP oyları, CHP ile AKP arasında dağılımı görmektedir.

“Bizim cepheye gelince”!*

DEHAP “çatısı” altında seçimlere katılan HADEP, EMEP ve SDP'nin aldığı oy 1.960.660

olmuştur (%6,22). 1999 seçimlerinde HADEP'in aldığı oylara göre DEHAP'ın oyları **478.464** artmıştır. 1999 seçimlerinde ÖDP'nin 248.553 oyu ile 51.756 EMEP oyları gözönüne alındığında DEHAP oylarında belirgin bir artış olmadığı görülmektedir.** “Medyatık” dilden ifade edersek, DEHAP “yeni ve genç” seçmenler tarafından pek tercih edilmemiş görülmektedir. Bu açıdan da kendilerini “başarılı” gösterebilecek durumda değillerdir. Oysa seçim döneminde DEHAP açıklamalarında barajı kesin olarak aşacakları sürekli yinelenmiş ve kendi ifadeleriyle İstanbul'da (Eyüp) “350 bin kişilik” ve Diyarbakır'da “yarım milyonluk” “gövde gösterileri” yapılmıştır.

DEHAP'ın “yarım milyon insan topladığı” Diyarbakır'da aldığı oy 236.935 ve “350 bin”lik miting yapılan İstanbul'dan aldığı oy 286.246 olmuştur. Kendi deyişleriyle “meydanlardaki coşku sandığa yansımamıştır”!

Şüphesiz seçim öncesi söylenenlerin “propaganda” olduğu, dolayısıyla “abartmaların normal karşılanması gerektiği” söylenebilir. Ama ne yazık ki, bu “normal”e kendileri de inanmış görünmektedirler. Sevim Belli 6 Kasım tarihli *Yeniden Özgür Gündem* gazetesinde şöyle yazmaktadır:

“Bizim cepheye gelince; birçoğumuz gibi ben de çok daha yüksek oy, en azından barajın eşğine varmamızı bekliyordum doğrusu... İyimserlik devrimcinin bir erdemidir.”

7 Kasım tarihinde aynı gazetede Mustafa Yalçınır şöyle yazmaktadır:

“Okurlarımız bir önceki yazımı hatırlayacaklardır. Başlığı ‘Zafere Beş Kala’ idi. Kazanacağımıza inancı yazmıştım. Coşku ve heyecanı, ezilenlerin daha o günden kazandıklarını dile getirmiştım. Bugün o yazı ya başka türlü devam edecekti ya da şimdi yazdıklarımı yazacaktım.

Bir büyük beklentimiz gerçekleşmedi. Meclise giremedik.”

Görüldüğü gibi, hiç de “seçim propagan-

* “Bizim cephe”, PKK yandaşı olduğu dönemde Y. Küçük'ün çok sevdiği bir deyimdir. Bugün bu deyim, HADEP'le işbirliği yapan legalist solcuların yeni söyleminin gözdesi durumundadır.

** Başını Akın Birdal'ın çektiği, eski DY'lilerin dışında kalan tüm eski solcuların içinde yer aldığı SDP, ÖDP'nin oylarını “bölüştür”. 3 Kasım seçimlerinde ÖDP 106.023 oy alabilmiştir. Bir önceki seçime göre oy kaybı 142.530'dür.

dası” gereği yapılmış “abartmalar” sözkonusu değildir. “Gönülden” ve “yürekten” inanılmıştır!

“Propaganda gereği” bazı şeylerin “abartılabileceği” düşüncesi ve söylemi ülkemiz solunda çok sıkça görülen bir olgudur. Oportünizmin bu söylemi, kimi durumlarda “zaferin arifesinde” bulunduğu, kimi zaman “onbinleri, yüzbinleri yürütmek” şeklinde olabilmektedir. S. Belli’nin deyişiyle, “iyimserlik devrimcinin bir erdemi” ise, oportünizmde bu “erdem” bolca mevcuttur. Bu konuda en tipik örnek ise *Atılım* çevresinde ortaya çıkmıştır.

Anımsanacağı gibi, *Atılım* çevresinin son yıllarda yaptığı “durum tahlilleri”nde “örgütsel düzeyin geriliği, kadrosal birikimin aşırı zayıflığı, ciddi bir yeraltı hiyerarşisine sahip olmamak ve çoğunlukla İstanbul’a sıkışmışlıkla karakterize olan, daha çok bir dergi çevresi gerçekliği içinde bulunan ve de kendi güçleriyle bağımsız bir kitle eylemi örgütlemeyi başaramayan bu zayıf, fakat eldeki güçleriyle kesintisiz politik faaliyette ısrar eden dergi çevreleri”nden söz etmişlerdir.

İşte bu “dergi çevrelerinden” biri olarak *Atılım* çevresi 3 Kasım seçimleri öncesinde DEHAP’la ittifak arayışlarına girmiş, ancak kendilerine “üç ilde en alt sıralarda yer açabiliyoruz” denildiğinden “bağımsız adaylarla” seçimlere katılmaya karar vermişlerdir. Kendi deyişleriyle, “Marksist leninist komünistler bağımsız adaylarla” seçime katılmaya karar vermişlerdir.

Atılım çevresi, ESP (Ezilenlerin Sosyalist Platformu) adıyla İstanbul, Kocaeli, Malatya, Tunceli, Adana illerinde “seçim startı” almıştır. Yapılan açıklamalara göre, “emekçiler”in büyük “ilgi ve desteği” ile değişik yerlerde “seçim büroları”, “irtibat büroları” açmışlar ve çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Örneğin ESP’nin İstanbul 3. bölge milletvekili adayının “22 Eylül günü açılışını yaptığı seçim bürolarında emekçiler tarafından ilgiyle karşılanmış” ve “İstanbul Yenibosna ve Esenyurt semtlerinde yapılan seçim bürosu açılışlarına toplam 150 kişi” katılmıştır. Her ne kadar bazı açılışlara ve toplantılara daha az “katılım” sağlamışlarsa da, artık “alanlardaki coşkuyu sandığa taşıma zamanı” gelmiş ve 3 Kasım günü seçimler yapılmıştır.

Ve seçime giren tüm bağımsız adayların İstanbul’da aldıkları oylar şöyledir:

İstanbul 1. bölge:	1.140
İstanbul 2. Bölge:	874

İstanbul 3. Bölge:	926
Toplam:	2.940

İstanbul genelinde bağımsız aday sayısı ise 27’dir. (1. bölgede 8 aday, 2. bölgede 10 aday ve 3. bölgede -içlerinde Yıldırım Aktuna’nın da bulunduğu- 9 aday)

Gerisi? İstenildiği kadar çarpılıp bölünse de, söz konusu olan 2.940 adet oydur.*

Atılım çevresinin bağımsız aday çıkarttığı diğer illerdeki sonuçlar ise şöyledir:

Kocaeli:	275 (4 bağımsız aday)
Adana:	1.109 (5 bağımsız aday)
Tunceli:	228 (4 bağımsız aday)
Malatya:	944 (7 bağımsız aday)**

“Marksist leninist komünist bağımsız adaylar”ın içinde yer aldığı 3 Kasım günü ortaya çıkan “bağımsız” sonuçlar bunlardır. (Elbette 3 Kasım seçimlerine “bağımsız” adayla katılan sadece *Atılım* çevresi değildir. *Kızıl Bayrak* çevresi de, BDSP adıyla (Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu), İstanbul 3. bölge, Ankara 2. bölge ve Adana’dan aday göstermiştir.)

Sonuç? “Teferruat”!

Bu “teferruat”ın içine “ciddi bir yeraltı hiyerarşisine sahip olmamak” da dahildir. Alınan seçim sonuçları bu küçük “ayrıntının”

* Bu adayların tek tek ne kadar oy aldığına ilişkin sayısal veriler elimizde bulunmamaktadır. Ancak bugüne kadar kendileri tarafından da herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

** Malatya’da *Atılım* çevresinin aday dışında faşist katil Oral Çelik de bağımsız aday olmuştur. Sonuçlar şöyledir:

	ESP adayı	Oral Çelik
Kale	0	3
Kuluncak	0	8
Yazıhan	2	12
Yeşilyurt	5	14
Pütürge	0	3
Hekimhan	1	124
Doğanşehir	1	13
Darende	1	50
Battalgazi	2	4
Arguvan	3	0
Arapgir	0	8
Akçadağ	12	10
Merkez	18	130
Toplam	45	379

Küçük bir not: *Atılım*, 2 Ekim günü Malatya’da seçim bürosunun açılışını şöyle vermektedir:

“Emekçi kadınlar, gençler, demokratik kitle örgütleri, sendika temsilcilerinin de katıldığı açılış slogan ve halaylarla gösteriye dönüştü.

EKB, Özgür Gençlik’in açılışa çelenk ve mesaj göndererek ESP’nin yanında yer aldığını vurguladı. Açılışın ardından bildiri dağıtımına çıkıldı. Halkın bildirilere yoğun ilgi gösterdiği görüldü.”

(teferruat) bir başka yönünü oluşturmaktadır. “Ciddi bir yeraltı hiyerarşisine sahip olmamak”tan yakınların, “gayri ciddi” de olsa bir “yeraltı hiyerarşisine” sahip oldukları varsayılabilir. Bu “yeraltı hiyerarşisi” de, seçim sonuçlarıyla, sözcüğün gerçek ve tam anlamıyla, “ifşa edilmiştir”. Bu açıdan baktığımızda, seçimlere “bağımsız adaylarla” girenlerin, “ciddi yeraltı hiyerarşisi” sahibi olmak bir yana, “yeraltı”nı tümüyle tasfiye ettiklerinden söz etmek pek yanlış olmayacaktır.

İşte bu durum, ülkemiz solundaki legalizmin ve tasfiyeciliğin nasıl geliştiğini ortaya koymaktadır.

Tüm bunların dışında geriye Doğu Perinçek’in İP’i ile Haluk Yurtseverlerin SİP’i (nam-ı maruf T“K”P) kalmaktadır.

3 Kasım seçimlerinde Doğu Perinçek’in İP’i, 159.843 oy alarak, oylarını üçe “katlamıştır”! (1999 seçimlerinde aldığı oy 57.607’dir) SİP ise, aldığı yeni, iğreti ve geçici T“K”P adıyla İP’e yakın bir “başarı grafiği çizmiştir”! (1999 seçimlerinde 37.680 oy alan SİP 3 Kasım’da 59.180 oy almıştır.)

Seçimlerden birinci parti olarak çıkan AKP’nin 10.808.229 oy aldığı bir ortamda, böylesine küçük sayılara, “teferruat” bunca yer ayırmamız yadırganmamalıdır. Göstermeye çalıştığımız gerçek, seçim öncesinde büyük iddialar ileri süren, yaptıkları her işte “keramet” bulan, büyük işler yapacakmış gibi çalın satan ve “burjuvazinin seçimlerini” ve düzenini meşrulaştıran sol legalizmin içinde bulunduğu durumdur. *Atılım* çevresinin ESP olayında olduğu gibi, seçim sonrasında hiçbir şey olmamış gibi davranmak da bu legalizmin bir başka yönüdür.

Sözün özü, günümüzde sol legalizm, su katılmamış bir oportünizmden başka bir şey değildir. Onların tüm yaptığı, legal dergileriyle, çalışmalarıyla, depolitizasyon ortamında devrimci olmaya yönelen insanların kafalarını bulandırmaktan öte değildir.

Sağıyla, “sol”uyla, 3 Kasım seçimlerinin ortaya çıkaramadığı tek şey ise Sakıp Sabancı’dır.

Bulduğu her fırsatta ve her yerde, her konuda konuşmayı bir marifet sanan, bu tutumuyla “siyaseti” yönlendirdiğini düşünen

Sakıp Sabancı bu kez ortalıkta görünmemiştir. Bu da, oligarşinin (en azından bir kanadının) seçime katılan partiler karşısındaki tutumunun ne olduğunu belirsizleştirmiştir. 3 Kasım seçimlerinin en önemli sonucu da burada bulunmaktadır.

1991’den günümüze kadar seçimlere damgasını vuran, sömürücü sınıflar arasındaki bölünme ve ayrışma olmuştur. Oligarşi, 12 Eylül öncesinde kendi dışındaki sömürücü sınıflarla oluşturduğu “konsensus”un sona ermesiyle birlikte, “siyasete” damgasını vuran bu bölünmüşlük ve ayrışma karşısında “tarafsız” ve “sessiz” kalmayı yeğlemektedir. Zaman zaman TÜSİAD aracılığıyla (ve gerektiğinde “post-modern darbe” yoluyla) “yörünge düzeltmesi” yaparak, gelişmelerin kendi lehine sonuçlanmasını garanti altına alırken, “sağ”daki parçalanma ve ayrışmanın sonal olarak kendi lehine olduğunu çok iyi bilmektedir. Meydana gelebilecek “hesap dışı” gelişmeler ve oluşumlar karşısında, “sol”u ve genelkurmayı cepheye sürerek “balans ayarı” yapabildiğinden, “tarafsız” ve “sessiz” konumunu sürdürme eğilimindedir.

Özellikle IMF’yle yapılan stand-by anlaşmasıyla başlatılan **mülksüzleşme** sürecinde, küçük ve orta sermaye kesimlerinin büyük ölçüde tasfiyesi sözkonusu olduğundan, oligarşinin “tarafsızlık” ve “sessizlik” politikasını terk etmesi sözkonusu değildir. Sömürücü sınıflar arasında birliği sağlayacak bir “consensus” arayışı içine girmemesinin nedeni de budur. Bir başka deyişle, oligarşinin bugünkü politikası, ekonomik istikrar tedbirleri aracılığıyla ekonomik tasfiyeyi tamamlamak ve buna bağlı olarak siyasal parçalanmayı ortadan kaldırmaktır. Bu nedenle de, IMF ile yapılan stand-by anlaşmasının “gereklerinin yerine getirilmesi”nden başka bir konuyla uğraşmamaktadır. Bu açıdan “sakalsız” şeriatçı, “faşist” olmayan milliyetçi, “namuslu” globalci görüntüsü çizen, bu görünümüyle ANAP, MHP ve SP’den “umutlarını kesen”lerin partisi haline gelen AKP’nin “pragmatizmi”, oligarşinin tutumuyla büyük bir paralellik göstermektedir. Süreç, bu ikisi arasındaki “uyum-çatışma” diyalektiğine göre gelişecektir. 3 Kasım seçimlerinin gösterdiği son gerçek de budur.

Büyük Kentlerin Seçim Sonuçları

ADANA

Seçmen sayısı	95	1.181.439
	99	1.054.638
	02	1.202.280
Kullanılan oy	95	987.289
	99	880.650
	02	888.842
Geçerli oy	99	845.390
	02	853.472
Katılım Oranı	95	%84
	99	%83.5
	02	%73.93

RP	95	158.164	16.59
FP	99	87.018	10.29
SP	02	14.116	1.65
AKP	02	228.957	26.83
CHP	95	75.741	7.94
	99	67.502	7.98
	02	181.550	21.27
DSP	95	176.678	18.84
	99	219.535	25.96
	02	11.900	1.39
DYP	95	166.208	16.90
	99	79.269	9.37
	02	98.513	11.54
MHP	95	136.562	14.32
	99	199.723	23.62
	02	97.226	11.39
ANAP	95	157.635	16.53
	99	100.141	11.84
	02	30.916	3.62
HADEP	95	63.853	6.73
	99	62.418	7.38
	02	79.125	9.27
DEHAP	02	75.203	8.81
GP	02	8.983	1.05
YTP	99	6.294	0.74
	02	4.859	0.57
İP	99	1.632	0.19
	02	3.950	0.46
SİP	99	755	0.09
T"K"P	02	1.755	0.21
ÖDP	99	7.030	0.83
	02	3.752	0.44
EMEP	99	1.465	0.17

ANKARA-1

[Bala, Çankaya, Elmadağ, Etimesgut, Evren, Gölbaşı, Haymana, Mamak, Polatlı, Sincan, Şereflikoçhisar]

Seçmen sayısı	95	1.165.692
	99	1.198.514
	02	1.390.705
Kullanılan oy	95	972.719
	99	1.052.609
	02	1.145.629
Geçerli oy	99	1.010.151
	02	1.103.594
Katılım Oranı	95	%83
	99	%87.8
	02	%82.38

RP	95	169.422	18.05
FP	99	146.914	14.54
SP	02	13.535	1,23
AKP	02	363.483	32.94
CHP	95	177.522	18.92
	99	146.568	14.51
	02	354.072	32.08
DSP	95	142.378	15.17
	99	260.055	25.74
	02	13.736	1.24
DYP	95	125.494	13.37
	99	63.388	6.28
	02	63.127	5.72
MHP	95	81.300	8.66
	99	208.543	20.64
	02	96.318	8.73
ANAP	95	199.834	18.69
	99	114.800	11.36
	02	33.837	3.07
HADEP	95	26.842	2.66
	99	17.373	1.72
	02	29.597	2.68
DEHAP	02	70.955	6.43
GP	02	14.058	1.27
YTP	99	13.806	1.37
	02	11.693	1.06
İP	99	2.113	0.21
	02	10.096	0.91
SİP	99	833	0.08
T"K"P	02	3.544	0.32
ÖDP	99	19.377	1.92
	02	5.715	0.52
EMEP	99	1.704	0.17

ANKARA-2

[Akyurt, Altındağ, Ayaş, Beypazarı, Çamlıdere, Çubuk, Güdül, Kalecik, Kazan, Keçiören, Kızılcahamam, Nallıhan, Yenimahalle]

Seçmen sayısı	95	1.076.449
	99	1.150.269
	02	1.308.310
Kullanılan oy	95	944.825
	99	1.025.687
	02	1.093.551
Geçerli oy	99	981.858
	02	1.052.603
Katılım Oranı	95	%88
	99	%85.3
	02	%83,59

RP	95	214.914	23.77
FP	99	193.163	19.67
SP	02	11.595	1,10
AKP	02	454.398	43,17
CHP	95	133.731	14.79
	99	120.427	12.27
	02	251.046	23,85
DSP	95	118.696	13.13
	99	200.758	20.45
	02	8.544	0,81
DYP	95	115.876	12.82
	99	82.594	8.41
	02	54.436	5,17
MHP	95	88.383	9.77
	99	221.162	22.52
	02	88.739	8,43
ANAP	95	198.327	21.93
	99	100.778	10.26
	02	30.297	2,88
HADEP	95	19.631	2.17
	99	13.876	1.41
	02	22.525	2,14
DEHAP	02	74.592	7,09
GP	02	9.608	0,91
YTP	99	18.049	1.84
	02	13.379	1,27
İP	99	1.694	0.17
	02	6.564	0,62
SİP	99	869	0.09
T"K"P	02	2.666	0,25
ÖDP	99	11.491	1.17
	02	4.027	0,38
EMEP	99	1.699	0.17

ANTALYA

Seçmen sayısı	95	744.208	
	99	916.645	
	02	1.014.638	
Kullanılan oy	95	641.419	
	99	789.009	
	02	778.754	
Geçerli oy	99	748.228	
	02	748.059	
Katılım Oranı	95	%86	
	99	%86	
	02	%76.75	

RP	95	82.647	13.22
FP	99	46.628	6.23
SP	02	7.557	1,01
AKP	02	157.146	21.01
CHP	95	145.039	23.20
	99	92.233	12.33
	02	233.478	31.21
DSP	95	42.483	6.80
	99	150.608	20.13
	02	6.344	0.85
DYP	95	166.080	26.57
	99	144.344	19.29
	02	109.612	14.65
MHP	95	76.366	12.22
	99	166.735	22.28
	02	75.704	10.12
ANAP	95	91.590	14.95
	99	98.410	13.15
	02	66.175	8.85
HADEP	95	11.641	1.86
	99	18.529	2.48
DEHAP	02	20.856	2.79
GP	02	41.819	5.59
YTP	02	6.505	0.87
BBP	99	4.849	0.65
	02	4.127	0.55
İP	99	1.581	0.21
	02	3.786	0.51
SİP	99	1.030	0.14
T"K"P	02	1.399	0.19
ÖDP	99	5.929	0.79
	02	2.131	0.28
EMEP	99	989	0.13

BURSA

Seçmen sayısı	95	1.159.238	
	99	1.288.986	
	02	1.426.022	
Kullanılan oy	95	1.040.988	
	99	1.155.224	
	02	1.188.045	
Geçerli oy	99	1.109.167	
	02	1.129.381	
Katılım Oranı	95	%90	
	99	%89.6	
	02	%83.31	

RP	95	187.021	18.79
FP	99	170.569	15.38
SP	02	33.090	2.93
AKP	02	464.856	41.16
CHP	95	58.117	5.84
	99	42.229	3.81
	02	172.541	15.28
DSP	95	209.607	21.05
	99	355.016	32.01
	02	15.005	1.33
DYP	95	244.575	24.57
	99	141.627	12.77
	02	130.187	11.53
MHP	95	53.780	5.40
	99	161.194	14.53
	02	73.384	6.50
ANAP	95	215.534	21.65
	99	177.330	15.99
	02	54.995	4.87
HADEP	95	13.639	1.37
	99	19.043	1.72
DEHAP	02	23.818	2.11
GP	02	98.451	8.72
YTP	02	13.989	1.24
BBP	99	7.627	0.69
	02	6.794	0.60
İP	99	1472	0.13
	02	4.487	0.40
SİP	99	965	0.09
T"K"P	02	1.740	0.15
ÖDP	99	7.275	0.66
	02	3.225	0.29
EMEP	99	1.442	0.13

DİYARBAKIR

Seçmen sayısı	95	446.996	
	99	547.882	
	02	609.240	
Kullanılan oy	95	342.648	
	99	441.633	
	02	439.372	
Geçerli oy	99	406.497	
	02	422.167	
Katılım Oranı	95	%76	
	99	%80.06	
	02	%72.12	

RP	95	61.660	18.75
FP	99	59.284	14.58
SP	02	9.674	2.29
AKP	02	67.094	15.89
CHP	95	6.428	1.95
	99	12.234	3.01
	02	24.933	5.91
DSP	95	8.525	2.59
	99	20.440	5.03
	02	5.034	1.19
DYP	95	35.495	10.76
	99	45.443	11.18
	02	30.299	7.18
MHP	95	6.348	1.93
	99	11.030	2.71
	02	6.448	1.53
ANAP	95	45.389	13.80
	99	44.959	11.06
	02	16.968	4.02
HADEP	95	152.791	46.46
	99	184.749	45.45
DEHAP	02	236.935	56.12
GP	02	7.363	1.74
YTP	02	1.925	0.46
BBP	99	4.170	1.03
	02	2.793	0.66
İP	99	772	0.19
	02	730	0.17
SİP	99	2.482	0.61
T"K"P	02	503	0.12
ÖDP	99	-	-
	02	798	0.19
EMEP	99	570	0.14

GAZİANTEP

Seçmen sayısı	95	538.435	
	99	617.895	
	02	685.742	
Kullanılan oy	95	441.621	
	99	521.614	
	02	499.406	
Geçerli oy	99	496.024	
	02	481.959	
Katılım Oranı	95	%82	
	99	%84.42	
	02	%72.83	

RP	95	101.994	24.07
FP	99	78.575	15.84
SP	02	10.444	2.17
AKP	02	193.377	40.12
CHP	95	44.176	10.42
	99	69.461	14.00
	02	92.678	19.23

DSP	95	68.283	16.11
	99	96.781	19.51
	02	3.165	0.66
DYP	95	57.436	13.55
	99	51.275	10.34
	02	30.707	6.37
MHP	95	42.419	10.01
	99	99.256	20.01
	02	33.405	6.93
ANAP	95	71.954	16.98
	99	49.281	9.94
	02	21.043	4.37
HADEP	95	28.228	6.66
	99	27.218	5.49
DEHAP	02	38.612	8.01
GP	02	34.721	7.20
YTP	02	2.777	0.58

BBP	99	8.549	1.72
	02	8.027	1.67
İP	99	840	0.17
	02	2.036	0.42
SİP	99	459	0.09
T"K"P	02	668	0.14
ÖDP	99	2.448	0.49
	02	1.063	0.22
EMEP	99	635	0.13

İSTANBUL-1

[Beykoz, Kadıköy, Kartal, Maltepe, Pendik, Sultanbeyli, Şile, Tuzla, Ümraniye, Üsküdar, Adalar]

Seçmen sayısı	95	1.872.414	
	99	2.203.880	
	02	2.677.701	
Kullanılan oy	95	1.535.544	
	99	1.844.128	
	02	1.981.758	
Geçerli oy	99	1.763.169	
	02	1.908.823	
Katılım Oranı	95	%82	
	99	%83.68	
	02	%74.01	

RP	95	349.672	23.63
FP	99	363.927	20.64
SP	02	67.119	3.52
AKP	02	694.227	36.37
CHP	95	196.766	13.29
	99	190.241	10.79
	02	526.243	27.57
DSP	95	256.580	17.34
	99	512.270	29.05
	02	20.921	1.10
DYP	95	217.222	14.68
	99	87.000	4.93
	02	61.914	3.24
MHP	95	52.351	3.54
	99	185.345	10.51
	02	91.827	4.81
ANAP	95	331.348	22.39
	99	285.140	16.17
	02	93.095	4.88
HADEP	95	5.612	3.79
	99	65.281	3.70
	02	95.824	5.02
DEHAP	02	126.784	6.64
GP	02	39.989	2.09
YTP	99	20.473	1.16
	02	18.292	0.96
İP	99	2.327	0.13
	02	13.225	0.69
SİP	99	1.799	0.10
T"K"P	02	5.410	0.28
ÖDP	99	22.679	1.29
	02	8.175	0.43
EMEP	99	3.925	0.22

İSTANBUL-2

[Bayrampaşa, Beşiktaş, Beyoğlu, Eminönü, Eyüp, Fatih, Gaziosmanpaşa, Kağıthane, Sarıyer, Şişli]

Seçmen sayısı	95	1.776.225	
	99	1.907.169	
	02	2.119.081	
Kullanılan oy	95	1.457.085	
	99	1.599.408	
	02	1.622.888	
Geçerli oy	99	1.534.474	
	02	1.556.530	
Katılım Oranı	95	%82	
	99	%83.8	
	02	%76.58	

RP	95	350.580	25.03
FP	99	341.455	22.25
SP	02	72.217	4.64
AKP	02	584.070	37.52
CHP	95	142.340	10.16
	99	139.595	9.10
	02	345.638	22.21
DSP	95	263.084	18.78
	99	456.924	29.78
	02	18.396	1.18
DYP	95	223.164	15.93
	99	86.614	5.64
	02	64.212	4.13
MHP	95	46.863	3.35
	99	136.122	8.87
	02	73.726	4.74
ANAP	95	308.145	22.00
	99	243.803	15.89
	02	67.810	4.36
HADEP	95	46.619	3.33
	99	53.402	3.48
	02	72.514	4.66
DEHAP	02	144.477	9.28
GP	02	33.194	2.13
YTP	99	15.343	1.00
	02	11.899	0.76
İP	99	2.090	0.14
	02	10.139	0.65
SİP	99	1.447	0.09
T"K"P	02	3.954	0.25
ÖDP	99	31.663	2.06
	02	6.024	0.39
EMEP	99	2.448	0.16

İSTANBUL-3

[Avcılar, Bağcılar, Bahçelievler, Bakırköy, B.Çekmece, Çatalca, Esenler, Güngören, K.Çekmece, Silivri, Zeytinburnu]

Seçmen sayısı	95	1.545.171	
	99	2.093.402	
	02	2.502.177	
Kullanılan oy	95	1.331.864	
	99	1.694.680	
	02	1.816.801	
Geçerli oy	99	1.610.087	
	02	1.739.805	
Katılım Oranı	95	86	
	99	80.95	
	02	72.61	

RP	95	293.268	22.93
FP	99	302.036	20.68
SP	02	57.310	3.29
AKP	02	658.492	37.85
CHP	95	146.266	11.44
	99	133.860	9.12
	02	380.224	21.85
DSP	95	244.144	19.09
	99	419.578	29.86
	02	20.209	1.16
DYP	95	200.682	15.69
	99	82.542	5.74
	02	63.224	3.63
MHP	95	51.230	4.01
	99	152.702	10.57
	02	96.324	5.54
ANAP	95	276.598	21.63
	99	242.559	15.06
	02	77.107	4.43
HADEP	95	48.702	3.81
	99	67.663	4.91
	02	117.908	6.78
DEHAP	02	156.756	9.01
GP	02	29.037	1.67
YTP	99	12.952	0.87
	02	10.990	0.63
İP	99	1.874	0.13
	02	8.619	0.50
SİP	99	1.021	0.08
T"K"P	02	3.862	0.22
ÖDP	99	14.760	1.00
	02	6.472	0.37
EMEP	99	1.400	0.10

HATAY

Seçmen sayısı	95	625.004	
	99	695.683	
	02	747.005	
Kullanılan oy	95	549.410	
	99	612.358	
	02	578.771	
Geçerli oy	99	565.669	
	02	554.601	
Katılım Oranı	95	%88	
	99	%88	
	02	%77.48	

RP	95	95.755	18.41
FP	99	70.608	12.48
SP	02	7.846	1.41
AKP	02	165.682	29.87
CHP	95	114.060	21.93
	99	109.682	19.39
	02	143.194	25.82

DSP	95	40.173	7.72
	99	77.070	13.62
	02	7.051	1.27
DYP	95	99.109	19.06
	99	67.198	11.88
	02	47.350	8.54
MHP	95	68.960	13.26
	99	128.656	22.74
	02	60.404	10.89
ANAP	95	75.611	14.51
	99	66.847	11.82
	02	29.977	5.41
HADEP	95	16.511	3.17
	99	14.527	2.57
	02	18.596	3.35
DEHAP	02	31.611	5.70
GP	02	6.741	1.22
YTP	02	6.741	1.22

BBP	99	5.997	1.06
	02	3.128	0.56
İP	99	914	0.16
	02	2.754	0.50
SİP	99	533	0.09
T"K"P	02	964	0.17
ÖDP	99	6.275	1.11
	02	1.562	0.28
EMEP	99	852	0.15

İZMİR-1

[Balçova, Buca, Çeşme, Gaziemir, Güzelbahçe, Karaburun, Kemalpaşa, Konak, Menderes, Narlıdere, Seferihisar, Selçuk, Torbalı, Urla]

Seçmen sayısı	95	997.869	
	99	1.105.190	
	02	1.253.399	
Kullanılan oy	95	824.982	
	99	950.837	
	02	967.979	
Geçerli oy	99	902.960	
	02	934.676	
Katılım Oranı	95	%83	
	99	%86	
	02	%77.23	

RP	95	70.842	9.02
FP	99	44.530	4.93
SP	02	8.746	0.94
AKP	02	164.844	17.64
CHP	95	104.764	13.34
	99	132.250	14.65
	02	270.396	28.93
DSP	95	189.558	24.13
	99	313.239	34.69
	02	13.933	1.49
DYP	95	180.161	22.94
	99	89.907	9.96
	02	61.693	6.60
MHP	95	40.025	5.10
	99	85.254	9.44
	02	73.355	7.85
ANAP	95	156.936	19.98
	99	166.592	18.45
	02	44.113	4.72
HADEP	95	33.079	4.21
	99	42.219	4.68
	02	56.172	6.01
GP	02	171.289	18.33
YTP	02	32.535	3.48
BBP	99	3.793	0.42
	02	5.412	0.58
İP	99	1.648	0.18
	02	7.744	0.83
SİP	99	479	0.05
T"K"P	02	2.967	0.32
ÖDP	99	9.718	1.08
	02	5.221	0.56
EMEP	99	1.507	0.17

İZMİR-2

[Aliğa, Bayındır, Bergama, Beydağ, Bornova, Çiğli, Dikili, Foça, Karşıyaka, Kınık, Kiraz, Menemen, Ödemiş, Tire]

Seçmen sayısı	95	950.640	
	99	1.048.114	
	02	1.171.833	
Kullanılan oy	95	841.637	
	99	931.762	
	02	970.074	
Geçerli oy	99	887.845	
	02	931.162	
Katılım Oranı	95	%89	
	99	%88.8	
	02	%82.78	

RP	95	62.286	7.67
FP	99	40.109	4.52
SP	02	6.720	0.72
AKP	02	155.330	16.68
CHP	95	117.110	14.12
	99	91.517	10.31
	02	271.810	29.19
DSP	95	200.938	24.74
	99	356.722	40.18
	02	16.552	1.78
DYP	95	201.465	24.80
	99	96.545	10.87
	02	111.550	11.98
MHP	95	49.699	6.12
	99	102.808	11.58
	02	72.350	7.77
ANAP	95	144.451	17.78
	99	127.913	14.41
	02	35.373	3.80
HADEP	95	25.031	3.16
	99	31.891	3.59
	02	40.552	4.35
GP	02	155.330	16.68
YTP	02	26.585	2.86
BBP	99	4.929	0.56
	02	5.388	0.58
İP	99	1.906	0.21
	02	8.405	0.90
SİP	99	968	0.11
T"K"P	02	3.061	0.33
ÖDP	99	13.502	1.52
	02	5.434	0.58
EMEP	99	1.773	0.20

MERSİN (İÇEL)

Seçmen sayısı	95	761.530	
	99	858.875	
	02	927.902	
Kullanılan oy	95	643.619	
	99	729.871	
	02	709.418	
Geçerli oy	99	695.271	
	02	673.658	
Katılım Oranı	95	%85	
	99	%85	
	02	%76.45	

RP	95	65.211	10.61
FP	99	36.003	5.18
SP	02	6.615	0.98
AKP	02	121.325	18.01
CHP	95	88.456	14.39
	99	85.559	12.31
	02	167.763	24.90
DSP	95	81.225	13.22
	99	134.436	19.34
	02	7.716	1.15
DYP	95	108.195	17.60
	99	76.360	10.98
	02	58.732	8.72
MHP	95	100.498	16.35
	99	197.156	28.36
	02	122.897	18.24
ANAP	95	113.536	18.47
	99	75.651	10.88
	02	44.310	6.58
HADEP	95	48.192	7.84
	99	61.579	8.86
	02	64.642	9.60
GP	02	46.221	6.86
YTP	02	11.062	1.64
BBP	99	3.756	0.54
	02	4.355	0.65
İP	99	1.345	0.19
	02	3.930	0.58
SİP	99	818	0.12
T"K"P	02	1.419	0.21
ÖDP	99	5.483	0.79
	02	2.773	0.41
EMEP	99	928	0.13

AKP Hükümeti ya da “Merak etmeyin Ordu var..”*

3 Kasım seçimlerinde AKP'nin TBMM' de büyük bir çoğunluğa sahip olmasından sonra tüm “medya” ağır birliği içinde “merkez sağ” partilerin “çöktüğünü”, bu partilerin liderlerinin “tasfiye” edildiğini yazıp çizmeye başlamıştır. Kimileri daha da hızlı davranarak, DYP, ANAP ve kısmen MHP'den boşalan “merkez sağ”ın AKP tarafından doldurulması gerektiğini söylemektedirler.

Bugün AKP'nin “yükselişinin” de, ANAP'ın dağılışının da, DYP'nin barajın altında kalışının da, MHP'nin 1999 seçimlerinde gösterdiği “başarıyı” gösterememesinin de ardında yatan temel neden, oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların içinde buldukları durum ve siyasal olarak bölünmüşlükleridir. Popüler dilde, yani “medya” dilinden ifade edersek, AKP'nin 3 Kasım seçimlerinde, 1965 seçimlerinde AP'nin, 1983 seçimlerinde ANAP'ın “zaferine benzer” (hatta kimileri daha da öteye giderek 1950 seçimlerinde DP'nin aldığı sonucu da buna eklemektedirler) bir sonuç alması, bu sömürücü sınıfların son yirmi yıllık durumuyla bağlantılıdır. Dolayısıyla sömürücü sınıflar arasındaki ilişki ve çelişkiler dikkate alınmaksızın gelişen olayların kavranılması da olanaksızdır.

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin henüz yeterince güçlenmediği, palazlanma aşamasını

da olduğu bir dönemde, DP'nin yerine oluşturulan AP'nin 1965 seçimlerinde %52,9 oyla 450 kişilik mecliste 240 milletvekilliği kazanması, tüm sömürücü sınıfların ittifakının bir sonucu olmuştur.

Bu dönemde, bir yanda emperyalizmin yeni-sömürgecilik uygulamalarıyla gelişen ve güçlenen işbirlikçi tekelci burjuvazinin, diğer yanda ise yan-feodal üretim ilişkilerinin geleneksel sınıflarının (toprak ağaları, tefeciler ve bezirganlar**) yer aldığı egemen sınıflar ittifakı birbirine zıt çıkarların ifadesi olmuştur. Küçük ve kapalı üretim birimlerine dayanan ve buralardan beslenen feodal egemen sınıfların çıkarı ile bu kapalı üretim birimlerini yıkararak pazar için üretimi geliştirmek ve yaygınlaştırmak durumunda olan işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarı uzlaşmaz bir çelişki oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu ittifak, işbirlikçi tekelci burjuvazinin güçlenmesine paralel olarak parçalanmıştır.

Başını Necmettin Erbakan'ın çektiği ve DPT'de toplanan “takunyalılar”ın içsel muhalefeti, sömürücü sınıflar arasındaki ittifakın parçalanmasının başlangıcını oluşturmuştur.

1965-1969 yılları arasında TOBB'da Sanayi Odası Başkanlığı, Genel Sekreterlik ve Yönetim Kurulu Başkanlığı yapan Erbakan'ın 25 Mayıs 1969'da TOBB başkanı seçilmesi ve Demirel'in müdahalesi ile 8 Ağustos 1969'da polis zoruyla TOBB'dan çıkartılması sömürücü sınıflar ittifakının sonunu getirmiştir.

Bu ayrışma, 12 Ekim 1969 genel seçim-

* Ertuğrul Özkök, 4 Kasım günü “*Bir şakanın arındaki duygular*” başlıklı yazısında şöyle yazıyordu:

“Dün manşeti hazırlarken, bir arkadaşım şöyle bir espiri yaptı: Önce **Yarın herkesin içinden geçen sözü manşet yapmamızı ister misiniz?**” diye sordu.

Biz ‘**evet**’ deyince de esprili manşet önerisini patlattı:

‘**Merak etmeyin Ordu var..**’”

** Feodal ya da yan-feodal üretim ilişkileri içinde yer alan tüccar kesimi.

lerinde Erbakan'ın AP'den aday olmasının engellenmesi, ardından Konya'dan bağımsız milletvekili seçilmesi ve 26 Ocak 1970'de Milli Nizam Partisi'ni (MNP) kurmasıyla netleşmiştir.*

18 Aralık 1970'de Demirel hükümetinin bütçesine red oyu veren ve başını Ferruh Bozbeyli'nin çektiği "41'ler" hareketi, sömürücü sınıflar ittifakının yeni bir parçalanması olmuştur.

Böylece 1971 yılına girildiğinde, "sağ" kesim, MNP, DP ve AP olmak üzere üç parçaya ayrılmıştır. Ve bu ortamda oligarşinin **12 Mart** darbesi gelmiştir.

Erbakan'ın MNP, sınıfsal olarak küçük ve orta sermaye kesimlerinin politik sözcüsü durumundadır. Bir diğer deyişle, Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi ile tüccar-tefeciler sermayesinin temsilcisi durumundadır. Emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemleriyle gelişen işbirlikçi tekelleri burjuvazinin gücü karşısında sürekli gerileyen ve politik gücünü yitiren bu sermaye kesimlerinin temsilcisi olduğundan, aynı zamanda emperyalizmin yeni-sömürgeciliğine karşıdır. Bu karşı oluş, temsil ettiği orta sermaye kesiminin gelişmemesi ve tekelleşmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu durumun en büyük sorumlusu olarak, ekonomik ve politik olarak işbirlikçi tekelleri burjuvaziyi ve onun destekçisi durumunda olduğunu düşündüğü emperyalist tekelleri gördüğünden "milli" bir söylem geliştirmiştir ("Milli Görüş").

Ancak MNP'nin siyasal sözcülüğünü yaptığı kesimler açısından, yeni-sömürgecilik yöntemleriyle meydana gelen pazar genişlemesi çelişik bir durum ortaya çıkarmıştır.

Genişleyen pazar olanakları, özellikle orta sermaye kesimlerinin lehine sonuçlar ortaya çıkarırken, diğer yandan Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi ile teceri-tüccar sermayesinin diğer kesimleri için tasfiye tehlikesi ortaya çıkarmıştır.

Orta sermaye kesimleri, kredi ve devlet olanaklarının (KİT'ler) işbirlikçi tekelleri bur-

juvazi tarafından kullanılmasına karşıdır. Bu nedenle "adil düzen" yanlısıdır. Onların "adil düzen"den istedikleri, kendilerinin gelişmesini ve tekelleşmesini engelleyen koşulların ortadan kaldırılmasıdır. Bu nedenle, işbirlikçi tekelleri burjuvazinin varlığına karşı olmaktan daha çok, bu kesimin içine alınmamış olmaktan dolayı tepki duymaktadırlar. Bunun sorumlusu olarak da, ulusal ve uluslararası yahudi sermayesini sorumlu görmektedirler. Bu yüzden, yahudi sermayesinin daha az etkin olduğunu düşündükleri emperyalist ülkelerle (özellikle Almanya ile) ilişkilerin geliştirilmesinden yanadırlar.

Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi ile teceri-tüccar sermayesi ise, bir yandan iç pazarın genişlemesiyle değişen tüketim alışkanlıkları, diğer yandan işbirlikçi tekelleri burjuvazinin kendi dağıtım ağını kurması karşısında içine girdikleri tasfiye sürecinin durdurulmasını talep etmektedir. Bu yönüyle "çarşı esnafı" olarak, her türden yeni tüketim mallarının ithalatına ve üretimine karşıdırlar. Özellikle konfeksiyon (hazır giyim) ürünlerinin iç pazarda artan tüketimi karşısında çaresiz kalan Anadolu kumaş üretici ve tüccarları ile terziler, MNP'nin "dini" söyleminin en bağınaz destekçileri olmuşlardır.

Diğer yandan, geleneksel tüketim malları satıcısı durumunda olan "çarşı esnafı", yeni tüketim mallarının "marketler"de satışla ortaya çıkan yok olma tehlikesi altına girmiştir. İşbirlikçi tekelleri burjuvazinin ürettiği bu yeni tüketim mallarının dağıtımını ve ticaretinin ortaya çıkardığı yeni tüccar ve "marketçi" ilişkisi dışında kalmışlardır. Dolayısıyla deterjandan televizyona kadar her türden yeni tüketim malının üretimi ve satışına karşıdırlar. Bu yönüyle "modernizasyon"un karşısında bir konumda yer almışlardır.

Aynı kesimlerin gelişen emperyalist üretim ilişkilerinin içinde yer almak ("eklenmek") isteyen bölümü ise Ferruh Bozbeyli'nin DP'si etrafından toplanmıştır. Özellikle Anadolu ticaret burjuvazisi (orta ve büyük toptancı tüccarlar) işbirlikçi tekelleri burjuvazinin kendi dağıtım ağını kurarak, kendileri dışında yeni bir ticaret burjuvazisi yaratmasına karşıdırlar. İşbirlikçi tekelleri burjuvaziden talep ettikleri, büyük kentler dışındaki ticaretin kendilerine bırakılmasıdır.

Böylece, 12 Mart'a gelindiğinde, işbirlikçi tekelleri burjuvazi ve ona bağımlı olan küçük ve orta sermaye kesimleri dışında kalan tüm

* Bugün AKP'de yer alan pek çok "ünlü"ün "milli görüş" serüvenleri bu dönemde başlamıştır. Örneğin Bülent Arınç 2000 yılındaki FP kongresinde şöyle konuşmuştur:

"Ben 1967 yılında hukuk fakültesi öğrencisi iken Necmettin Erbakan'ı TOBB mücadelesinde desteklemiştim, 1969 yılında Konya'dan aday olduğunda bütün ilçeleri gezen bendim. Benim Anadolu'da ayak basmadığım yer yok. Beni siz tanımazsınız; ama babalarınız, analarınız tanır."

ticaret ve sanayi sermayesi, bir bütün olarak muhalefete geçmişlerdir.

Oligarşinin 12 Mart darbesi, bir yandan ülkede gelişen devrimci mücadeleyi durdurmayı, diğer yandan kapitalizm öncesi sınıf ve zümrelerin denetim ve disiplin altına alınmasını, yani sömürüyü disipline etmeyi amaçlamıştır. I. Erim hükümeti ile gündeme getirilen “reformlar”, ağırlıklı olarak bu sömürücü sınıf ve zümrelere yönelik olmuştur. Bu açıdan 12 Mart darbesi, “ilerici, Atatürkçü, reformist” görünüm altında küçük-burjuva aydınlarının desteğini alarak bu sömürücü kesimleri denetim ve disiplin altına almaya yönelmiştir.

“Ancak, silahlı propaganda, I. Erim Hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece, Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu alt üst ederek, maskesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. ‘İlerici, reformist, Atatürkçü’ görünümünü altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük-burjuva aydın çevreler de dahil olmak üzere kamuoyunun gözlerini açtı...

Küçük-burjuva aydın kamuoyunun desteğini kaybeden emperyalizm-işbirlikçi (tekelci) burjuvazi ikilisi, bu sefer zorunlu olarak, sömürüyü disipline etmeye yönelik bir dizi rasyonelleştirme tedbirlerinden (san reformlarından) tavizler vererek, tekrar bu tedbirlerinden zarar görecektir. Öteki gerici sınıf ve zümrelerle ortak müşterekler etrafında anlaşmışlardır.”*

Böylece oligarşi, 12 Mart darbesiyle yapmak istediklerini gerçekleştirememiştir.

12 Mart 1971 ile 12 Eylül 1980 arasındaki dönemde oligarşi ile dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki ilişki, “çatışma-uyum” arasında sürekli dalgalanan bir süreç izlemiştir. 1974 Petrol krizi ile başlayan dünya ekonomisindeki daralma ve ekonomik bunalım dinamikleri, ülke içinde sınıf mücadelesinin yükselişiyle birleşerek, oligarşi ve dışındaki sömürücü sınıflar arasında belli bir “uyum” ortaya çıkarmıştır. I. ve II. MC hükü-

metleri bu “uyum”un hükümeti olmuştur. Ancak I. ve II. MC hükümetleri, gelişen devrimci mücadeleye karşı faşist milislerin etkin bir biçimde kullanılması açısından oligarşi lehine sonuçlar ortaya çıkarmışsa da, diğer sömürücü sınıfların kendi çıkarları yönündeki siyasal müdahaleleri, 1977 sonunda Ecevit’in azınlık hükümeti kurmasına yol açmıştır.

Oligarşinin Ecevit hükümetinden istediği, “icazet” altındaki bir sol oluşumla gelişen devrimci mücadeleyi pasifize etmek ve bürokrasi içinde “gerici ve şeriatçı kadrolaşmayı” tasfiye etmek olmuştur. Ama Ecevit’in azınlık hükümeti, sadece, özellikle sanayi ve teknoloji bakanlığında ve KİT’lerde etkili hale gelen MSP’li kadroların tasfiyesinde kısmen başarı sağlayabilmiştir. Dolayısıyla devrimci mücadelenin gelişimini durdurma görevini yerine getirememiş ve tüm sömürücü sınıfların varoluşunu tehdit eden durumun sürmesini engelleyememiştir.**

Bu dönemde devrimci mücadelenin tüm sömürücü sınıfların tehdit eder boyutlara ulaşması, oligarşi ile diğer sömürücü sınıflar arasında yeni bir ittifakın kurulmasını zorunlu hale getirmiştir.

Bu ittifak çerçevesinde oligarşinin 12 Eylül darbesi büyük bir “sevinç” yarattı. Fakat gelişen dünya ekonomik bunalımı ve uygulanan 24 Ocak Kararları, oligarşi dışındaki sınıfların ekonomik tasfiyesini gündeme getirdi. 1982 yılındaki bankerler olayıyla birlikte başlayan mülksüzleştirme süreci, asıl olarak küçük ve orta sermaye kesimlerini kapsadıkça, oligarşiye karşı bu kesimlerin muhalefeti yükselmeye başladı. 1982 Anayasası’nın kabul edilmesiyle birlikte, muhalefet siyasal partiler düzeyinde görünür hale

** Bu dönemde “milliyetçi-muhafazakar” ılıcağların *Tercüman* gazetesinde yazarlık yapan Güneri Civaoglu bu durumu şöyle anlatmaktadır:

“12 Eylül’den önceki gecelerden biri. Rauf Tamer’in evinde onun doğum günü... Ama herkeste bir yılgınlık, bir bezginlik, dehşet ürpertileri. Suskunluk... Örgütlü şiddet eylemlerinin Türkiye’ye bir kan bataklığı görüntüsü verdiği günler. Bir şarkıyı mırıldanıyoruz salondaki birkaç kişi: ‘havasına suyuna, taşına toprağına. Bir başkadır benim memleketim.’ Gözler dolmuş. Kelimeler dudaklarımızdan duygu yüklü çıkıyor. Bir çok tanıdık ismin, taşı tarağı toplayıp, Türkiye’yi terkederek, Amerika’ya, İngiltere’ye yerleştiği günler... Nişantaşı’nın, Levent’in apartman camları gazete kağıtlarıyla kaplı. İçerde yaşam yok ki!...” (Beyaz Türklerden Bugüne, *Sabah*, 10 Kasım 1988)

* Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*

geldi. Oligarşinin askeri yönetim aracılığıyla uygulamaya soktuğu siyasal yasaklar, eski ilişkiler içinde kurulmuş partilerin seçimlere katılmasını engelledi. Böylece 1983 yılında yapılan genel seçimlerde tüm sömürücü sınıfların desteğini alan T. Özal'ın ANAP'ı tek başına iktidara geldi.

1983'den 1991 yılına kadar süren ANAP hükümetleri dönemi, günümüzdeki tüm siyasal, sosyal ve ekonomik gelişmelerin biçimlendiği dönem olmuştur.

Bu dönemin en temel özelliği, devrimci mücadelenin kitlesel boyutlarda yürütülen terörle durdurulması ve 1980 dünya ekonomik buhranı ile şekillendirilen "transformatiyon" olmuştur.

Devrimci mücadeleye karşı sürdürülen terör ve pasifikasyon, sözcüğün tam anlamıyla, solda dejenerasyona yol açmıştır. "Askerlik, iş ve eş" koşuluna boyun eğdirtilen sol kitle, giderek düzenin "sadık" bir destekçisi konumuna getirilmeye çalışılmıştır. Özellikle T. Özal'ın "modernizasyon" söylemiyle başlatılan "liberalizasyon" uygulamalarının destekçisi ve ithal mallarının tüketicisi durumuna getirilen sol kitle, "topluluk fonu"nun kurulmasıyla birlikte yeni iş olanaklarına sahip olmuştur. 1989 yerel seçimlerinde SHP'nin gösterdiği başarı, belediyelerde ve bunlarla bağlantılı ticari işlerde "sol" bir işadamları zümresi yaratılmasını hızlandırmıştır.

1983-89 arasında "promosyon" alanında iş alan "sol" kadrolar, reklamcılık, yayıncılık alanından inşaat alanına sızmışlardır. Üniversite diploması almayı becermiş "solcular"ın başını çektiği yeni "sol" işadamları, T. Özal'ın "vizyonu ve misyonu" çerçevesinde gelişen "liberalizasyon"un yarattığı tüm yeni ve marjinal sektörlerde boy göstermeye başlamışlardır.

Reklamcılık, yayıncılık alanlarında başlayan "iş deneyimleri" giderek kurumlaşmış ve şirketleşmiştir. Sanayi ve geleneksel ticaret alanları dışındaki tüm alanlarda boy gösteren "sol" işadamları "liberalizasyon"dan beslendikleri için, her durumda "aşırı liberal" hale gelmişlerdir. "İhracata yönelik sanayileşme"den, Türk Parasını Koruma Yasası'nın kaldırılmasına, emperyalist ülkelerin tüketim mallarının ithalatından özelleştirmeye kadar her uygulamanın baş destekçisi ve propagandisti olurlarken, aynı zamanda bunların kendilerine getirdiği yeni iş olanaklarının peşinden koşmuşlardır. 12 Eylül son-

rasında ilk iş "deneyimi"ni kazandıkları alan reklamcılık ve yayıncılık olduğundan, "medya" alanındaki her türlü "gelişmenin" harareti savunucusu olmuşlardır. Beyaz eşya kullanımının ve renkli televizyon izlenmesinin bir "modernlik", ülkenin "kalkınmasının" bir göstergesi olduğunu savunan bu "sol" kesim, giderek varlığını T. Özal'a ve onun politikalarının sürdürülmesine bağlamıştır. Dolayısıyla, sosyal-demokrat adı altında olsun olmasın, kurulan ve oluşturulan tüm "sol" partiler bu politikanın sürdürücüsü olmayı programlarının başına koymuşlardır. Unuttukları tek şey ise, mevcut düzen içinde politika yapabilmek için kadroya değil, kitleye ihtiyaçları olduğudur. Doğal olarak, T. Özal döneminde uygulanan ekonomi politikalarından zarar gören ve sürekli yoksulluğa kesimlerle olan bağları kopmuştur.

Bu dönemdeki en önemli gelişme ise, **emperyalist metropollerde** küçük ve orta sanayide ortaya çıkan yeni teknoloji uygulamalarıyla olmuştur.

1980 dünya ekonomik buhranı koşullarında, emperyalist ülkelerde (özellikle ABD ve İngiltere'de) küçük ve orta sanayide başlayan yeni teknolojilerin üretime uygulanmasıyla, eski teknolojiye dayanan makineler geri-bıraktırlmış ülkelere aktarılmıştır. Böylece, bir yandan metropollerde yeni teknolojiyle maliyetler düşürülerek kâr oranları yükselirken, diğer yandan geri-bıraktırlmış ülkelere aktarılan eski (ama mevcutlarına göre yeni) makinelerin kullanımıyla iç üretim artmıştır.

Ülkemiz somutunda tekstil ve ambalaj sanayinde görülen "yenileşme" ve üretim artışı, "ihracata yönelik" üretimi birincil hale getirirken, ithalatın serbestleştirilmesiyle emperyalist ülkelerin tüketim malları iç pazarda egemen hale gelmiştir. İhracat ve marka tüketimi bu döneme damgasını vurmuştur.

Tüm bu gelişme iç ve dış borçlarla finanse edilmiştir. ANAP'ın "dört eğilimi birleştirdik" demagojisi, uygulamada fazlaca sorunla karşılaşmadan 1990'lara ulaşmıştır.

Ancak 1993'de Almanya, Japonya ve Fransa'da etkili olan ekonomik durgunluk ihracatta büyük bir düşüşe yol açmıştır. Yaşanılan 1994 Şubat kriziyle birlikte varolan tüm iç ilişkiler ve dengeler bozulmuştur. 1991 "Körfez Savaşı" ve 1993 durgunluğunun etkisiyle tüm ihracat alanlarını kapsayan daralma, stokların hızla büyümesine yol açmıştır. Bunun pratikteki görünümü ise,

ihraç mallarının iç piyasaya sürülmesi olmuştur.

Bu gelişmeden en çok etkilenen kesim ise, emperyalist ülkelerden ithal edilen makinelerle üretim yapan küçük ve orta sanayi burjuvazisi olmuştur. O güne kadar ihracata yönelik olarak üretim yapan, dolayısıyla tüm ürünleri “modern ve moda”ya uygun olan tekstil sektörü krize girmiştir. İç pazarda emperyalist ülkelerden ithal edilen “marka” ürünlerin egemenliği karşısındaki çaresizlik, sorunun, Türki cumhuriyetler ya da “islam ülkeleri” pazarı yoluyla aşılabacağı beklentisi yaratmıştır.

Diğer yandan iç pazardaki emperyalist tüketim mallarının egemenliği, süper ve hiper marketlerin ticari egemenliğini beraberinde getirmiştir. İhracat yılları içinde geleneksel iç pazarın ellerinden gittiğini gören küçük ve orta sermaye kesimleri yeniden iç politikada etkin olmanın yollarını aramaya başlamışlardır. Ve her zaman olduğu gibi, geleneksel politik ilişkiler alanında büyük bir canlanma ortaya çıkmıştır.

Bu gelişmenin ilk sonucu 1995 genel seçimlerinden Erbakan’ın RP’nin birinci parti olarak çıkması olmuştur.

1996 yılında Erbakan’ın başbakanlığında kurulan RP-DYP koalisyon hükümeti, küçük ve orta sermaye kesimlerinin (T. Çiller’in çok sevdiği deyimle KOBİ’lerin) içinde buldukları pazar ve finansman sorunlarına çözüm bulma iddiasıyla ortaya çıkmışsa da, kendisini hiçbir şey yapamaz durumda bulmuştur. Erbakan’ın “islam kardeşleri”ne olan güveni de işe yaramamıştır. Bulabildikleri tek yeni pazar ise **türban ve tesettür pazarı** olmuştur. Bir başka deyişle, ağırlıklı olarak tekstil sektörünün pazar sorunu, içte türban ve tesettür modasının geliştirilmesiyle görüntüsel bir yenileşme içine girmiştir.

Neredeyse “lokomotif” işlevi gören türban ve tesettür, beraberinde “şeriata uygun mayo”dan çaydanlığa, Kristal koladan mobilyaya kadar değişik tüketim alanı oluşturmuştur. Başta İhlas Holding’in *Türkiye* gazetesine sattığı mutfak araç ve gereçleriyle tamamlanan bu tüketim alanı, tesettürlü ve türbanlı aile tüketimi oluşturmuştur. Yimpaş, Çetinkaya mağazaları ve “islamcı” gıda marketleri “gelir düzeyi düşük” halk kesimlerinin alış-verişinde egemen hale gelmeye başlamıştır. Böylece geleneksel Anadolu esnaf ve tüccar kesimi “geleneğe uygun” malların ticaretinde yeniden etkin hale gel-

miştir.

Bugün “islamcı” kesimin en büyük dağıtım ağı haline gelen Yimpaş’ın mağaza açtığı yerlere bakıldığında bu durum daha açık görülecektir: İstanbul’da Maltepe, Ümraniye, Şirinevler, Eyüp, Güngören, Üsküdar; Ankara’da Çankaya, Ergazi, Pursaklar, Sincan, Ulus; Yozgat, Adapazarı, Düzce, Edirne, Aksaray, Eskişehir, Kayseri, Kırıkkale, Kütahya, Nevşehir, Amasya, Çorum, Sivas, Tokat, Elazığ, Gaziantep, Maraş, Adana, Malatya, Urfa.

Erbakan ve şürekasının göremediği ise, bu tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin tekelleşme amacını bu “yeni” türban ve tesettür pazarıyla gerçekleştiremeyeceği ve “şeriatçı sermaye”nin kuşak değiş-tirmesidir.

Bir zamanların faşist MHP’nin teorisyeni ve bugünün “liberal faşisti” Taha Akyol bu durumu şöyle anlatmaktadır:

“... sanayileşmenin ortaya çıkardığı modernleşme faktörlerini gerıcilik sanabilirsiniz. Mesela türban bir modernleşme göstergesidir halbuki bizimkiler gerıcilik sanıyor. ‘İrticai sermaye’ de bir laikleşme göstergesidir. Dikkat edin öbür dünya için değil, bu dünyanın nimetleri için çalışıyorlar. Kendinizi İslamcı bir şirketin fanatik genel müdürünün yerine koyun. Halk ayaklanması olsun, ithalat ihracat dursun mu istersiniz? O vakit şirket batır! Tam tersine İslamcı denilen şirketler istikrar ve liberalleşme istiyor. İşte toplumsal laiklik (sekülerlik) budur; dünyevileşmedir, rasyonelleşmedir.”*

Taha Akyol’un sözüyle ifade edersek, “İslamcı şirketin fanatik genel müdürü”, Erbakan’ın MNP’si yıllarının Anadolu “hacı” esnafı ve tüccarı değildir. İşte bu dönüşümü fark etmeyen Erbakan ve şürekası “hacı” esnaf ve tüccarlar için de birşey yapamamıştır. Ama türban ve tesettürün yarattığı pazarı genişletmenin yolunun türban ve tesettürü yaygınlaştırmaktan geçtiğini gördüklerinden, bu konuyu öne çıkarmışlardır. Sonuç ise, oligarşinin 28 Şubat “post-modern” darbesi olmuştur.

İşbirlikçi tekeli burjuvazinin oluşum ve palazlanma aşamasında Anadolu’da traktör, gübre, lastik, beyaz eşya vb. acentalığı ya-

parak belli bir dönüşüme uğrayan geleneksel Anadolu esnaf ve tüccarının, işbirlikçi tekelci burjuvazinin güçlenmesine paralel olarak kendi dağıtım ağını kurması karşısında, tasfiye olmaya başlamasıyla ortaya çıkan “şeriatçı” partileşme süreci böylece yeni bir evreye girmiştir.

Diğer yandan, asıl olarak tarımsal üretimle bağlantılı olarak küçük torna tezgahlarıyla üretim yapan küçük sermaye kesimleri, bir yandan sanayi bölgelerine geçiş yaparken, diğer yandan bir kısmı işbirlikçi tekelci burjuvazinin sanayi kuruluşlarının yan sanayisi olarak dönüşüme uğramıştır. Renault ve Fiat’a parça yapan küçük sanayi için “yerli otomobil” üretimi büyük ölçüde eski cazibesini kaybetmiştir. Bu açıdan Erbakan’ın “ağır sanayi hamlesi”, sınırlı bir desteğe sahip olmuştur. Bunun yerini, otomotiv sektöründe tekel durumunda olan Renault ve Fiat’ın dışında yabancı otomotiv şirketlerinin kuruluşu almıştır. Bu kesimlerin büyük bir kısmı, Erbakan’ın Malezya ile ortak kuracağı “uçak ve otomobil fabrikası”nın iç ve dış pazarda yer bulamayacağını görmüşlerdir. Bu nedenle, örneğin bir KIA otomobilinin ithalatı ya da üretiminin kendilerine daha çok iş sağlayacağını hesaplamaktadırlar.

Yine de ithal edilen dayanıklı tüketim mallarının bir kısmını taklit ederek üretim kapasitesine sahip olan küçük ve orta sermaye kesimleri bulunmaktadır. Bunlar, diğerlerinin tersine, ithalatın belli oranlarda sınırlandırılmasından yanadırlar. Dolayısıyla “liberalleşme”ye karşıdırlar.

Bunların yanında küçük ve orta ölçekli tarımsal üretime bağlı küçük sanayi kuruluşları varlığını sürdürmektedir. Çokluk yedek parça ve tamir işleriyle uğraşan bu kesimler, uygulanan tarım politikaları sonucu önemli bir pazar kaybına uğramışlardır. (Aynı durum, köylülere yönelik geleneksel tüketim malları üreten -ayakkabı, kara lastik vb.- kesimler için de geçerlidir.) Bunlar, en tutucu kesimi oluşturmaktadırlar.

İşte tüm bu gelişim ve dönüşüm içinde bulunan küçük ve orta sermaye kesimlerinin içinde buldukları durum, yukardan aşağıya emperyalizmin çıkarlarına uygun olarak geliştirilen kapitalizme **eklemlenme** ya da **tasfiye** olma sorununu varetmeye devam etmektedir. 1995 seçimlerinde Erbakan’la, 1999 seçimlerinde MHP’yle ve 2002 seçimlerinde AKP ile bu sorundan kurtulacaklarını ummuşlar ve ummaktadırlar.

Bugün AKP, tüm gelişim ve dönüşümü içinde bu küçük ve orta sermaye kesimlerinin desteğini almıştır. Ancak içinde emperyalizme bağımlı kapitalizmle eklemlenmenin tek çıkar yol olduğunu düşünen ve dolayısıyla emperyalizmle “iyi geçinmek gerektiğini” savunan kesimlerden, er ya da geç emperyalist üretim ilişkileri varolduğu süreçte kendilerinin kesin olarak tasfiye olacaklarını düşünen ve bu nedenle emperyalizme karşı olan kesimlere kadar pek çok kesimi bünyesinde barındırmaktadır. Eski tip “hacı” esnaf, zanaatkar ve tüccar kesimi her ne kadar Erbakan’a bağlılığını sürdürüyorsa da, AKP onlar için de yeni bir umut durumundadır. Bu yönüyle, bu kesimlerin bugüne kadar sürdürdükleri “çatışma-uyum” ilişkisi, giderek “eklemlenme-yok olma” ikilemine dönüşmektedir. Eklemlenmeyi “boyun eğme” ve “yokolma” olarak görenlerin, şeriatçı söylemi ve pratiği artan oranda öne çıkaracakları kesindir.

Tüm bu sorunların temelinde yatan ise, ülkemizde kapitalizmin kendi iç dinamiği ile gelişmemesi, dönüşümün devrimci bir tarzda gerçekleşmemesidir. Feodal ve yarı-feodal üretim ilişkilerinden arta kalan ilişkiler ve kesimler, gerek ekonomik, gerek sosyal ve siyasal olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Siyasal alanda laiklik-şeriatçılık olarak ortaya çıkan bu varoluş, siyasal iktidarlara aracılığıyla elde edilen çeşitli tavizlerle, uzlaşmalarla günümüze kadar gelmiştir. Nicelik olarak nüfus içinde önemli bir yere sahip olduklarından, “demokratik ortam” onların başlıca güç kaynağı durumundadır. Oligarşinin askeri darbelerine karşı oluşlarının nedeni de budur. Diğer yandan, “demokratik ortamı” kullanarak siyasal iktidarı ele geçirmek ve bu yolla oligarşinin askeri gücünü kırmak istemektedirler. Kendi varlıklarını sürekli tehdit eden bu askeri güce karşı oluşları, “Türk ordusuna” karşı oluşlarından değil, oligarşi tarafından kullanılışındadır.

Oligarşi, her dönemde, küçük-burjuva aydınlarını yanına çekerek (“laik, Atatürkçü” söylemleri) bu kesimlerin baskı altına alınmasını sağladığından, küçük-burjuva aydınları “kendi hayat tarzlarına” yönelik “şeriatçı” tehlike karşısında “orduyu” tek kurtarıcı olarak görmeye alışmıştır. Bu nedenle, AKP’nin “ezici çoğunlukla” seçimleri kazanması karşısında duydukları “tedirginlik” ve korku, “nasıl olsa ordu var” mantığıyla bir yana itilmeye çalışılmaktadır. Bu da, onları, sorun-

ların kaynağını görmemeye, gerçek ve kalıcı çözüme karşı ilgisiz kalmaya itmektedir. “Medya”daki sözcülerinin ifadesiyle, AKP’nin “merkez sağ parti” olması durumunda sorunun çözüleceğini düşünmektedirler. 1999 seçimlerinden sonra faşist MHP’nin yükselişi karşısında duydukları korku ve tedirginlikle buldukları bu “çözüm yolu”, AKP’nin (ya da MHP’nin) oligarşinin siyasal temsilcisi olmasından başka bir anlamı yoktur. Bir bakıma, onlar, AKP’yi, 1950’lerin DP’si ya da 1965’lerin AP’si gibi görmek istemektedirler. (AKP, içinde “sol” unsurları barındırmadığı için, T. Özal’ın ANAP’ıyla fazlaca benzeştirilmek istenmemektedir.) Bu küçük-burjuva “çözüm yolu”nun tek sorunu, bunu oligarşinin ne kadar benimseyeceği.

Yazımızın başından itibaren ortaya koymaya çalıştığımız gibi, DP ve AP, işbirlikçi tekelci burjuvazinin oluşum ve gelişim aşamasında feodal ve yarı-feodal egemen sınıflarla kurduğu ittifakın siyasal ifadesidirler. Zaman içinde işbirlikçi tekelci burjuvazi gelişmiş ve oligarşiyi tek başına oluşturur hale gelmiştir. Dolayısıyla zorla elde ettiği bu egemenliğini gönüllü olarak paylaşmak durumunda değildir.

Diğer yandan “şeriatçı” kesimler, bu ittifaklardan her zaman zararlı çıkmışlardır. Dolayısıyla benzer bir ittifaka kendi istekleriyle (ki parlamentoda büyük bir çoğunluğu sağlamışken) katılmaları beklenemez.

Ekonomik açıdan ise, dışa (emperyalizme) bağımlı kapitalizm, egemen üretim ilişkisi haline gelmiştir. Bu yönüyle, 1979 yılında mollaların İran’da iktidara gelmelerini sağlayan geçiş koşulları mevcut değildir.

İşte bu öznel ve nesnel nedenlerden dolayı, AKP’nin tarihin gerisinde kalmış olan DP ve AP gibi bir siyasal parti olması olanaksızdır. Olabilir tek şey, 1970’lerin MC hükümetleri benzeri bir içsel koalisyon yönetimidir. Bu ise, bugün için parlamento dışında kalmış olsalar da, temel güçlerini koruyan MHP ve DYP’nin varlığı koşullarında olanaksızdır.

AKP, kendisini tek başına iktidara taşıyan oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki ayrışma ve bölünmenin son durağı-

dır. AKP, her ne kadar Necip Fazıl Kısakürek’in “murat ettiği” “örnek şahsiyet kadrosuna”, “gerçek ve üstün münevverler aristokrasyası”na sahip olsa da, “İslâm inkılabını” gerçekleştiremezler. Bu “münevverler aristokrasyası”nın yapabileceği tek şey, demagojiye başvurarak, oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki ayrışma ve bölünmeyi bir süre için “denge”de tutmaktır. Ancak dünya ekonomik buhranının varlığı ve Amerikan emperyalizminin Orta-Doğu’da sürekli ve kalıcı hale gelme yönündeki girişimleri ve planları, “denge”nin içte değil, dışta, Amerikan emperyalizmiyle aranmasını beraberinde getirmektedir. Bu da, AKP’nin “münevverler aristokrasyası”nın işbirlikçi tekelci burjuvaziye **karşı** emperyalist ülkelerin **siyasal işbirlikçisi** olarak etkili olmaya çalışacağı demektir. Amerikan emperyalizminin Irak’a yönelik saldırı hazırlıklarıyla uygun bir zemin bulunduğu söylenece de, AKP’nin “münevverler aristokrasyası”nın emperyalizmin siyasal işbirlikçisi olarak tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin ekonomik işbirlikçiliğe terfi etmesi olanaksızdır. Yine de emperyalizmin siyasal işbirlikçisi olarak elde edecekleri şey, “İslam ülkeleri” pazarının yeniden paylaşımından kendilerine pay düşeceği umudu olacaktır. Bu umut, Necip Fazıl’ın MNP’den MHP’ye geçişi gibi, “münevverler aristokrasyası”nın “Türk-İslam Sentezi”ne sıçramasından başka sonuç vermeyecektir. Kaybedilen ise, “İslam kardeşleri” olacaktır.

Bu nedenlerden dolayı, AKP’yi bekleyen ayrışma ve parçalanmadır. Bu süreçte, “milli görüşçüler”in (“medyatik” dilde radikallerin) iktidar olanaklarını ne oranda bırakmayı kabul edeceklerine bağlı olarak “ordu” devreye girecektir. (Burada AKP’nin “münevverler aristokrasyası”nın bir bölümünün “ordu” ya karşı referandum ya da tehdidi de sözkonusudur.)

Her durumda varolan tek gerçek ise, ülkemizin emperyalizme bağımlı olduğu ve bu bağımlılık sona erdirilemediği sürece, gerçek ve kalıcı hiç bir şeyin yapılamayacağıdır.

İslâm İnkılâbının Gerçek ve Üstün Münevverler Aristokrasyası

Abdullah Gül'ün başbakan olarak "atanması"ndan sonra basında yer alan övgüler içinde en sıkça görüleni, kendisinin "ateşli bir Necip Fazıl hayranı" olduğudur. Abdullah Gül, *Yeni Şafak* gazetesinde şöyle tanıtılmaktadır:

"Ateşli bir dindar olan Ahmet Hamdi Gül'ün evine Necip Fazıl'ın yazdığı dergiler, gazeteler giriyor. Fikri ve siyasi gelişmeleri takip eden baba Hamdi Bey, oğlu Abdullah'ın da dinî ve millî terbiyesine titizlik gösterdi. Oğluna Kur'an okumayı o öğretti. Abdullah Gül daha ortaokulda iken Necip Fazıl'la tanışıyor. Kayseri, Necip Fazıl'a en fazla sevgi duyulan bir kent. Büyük Doğu Fikir Kulübü'nün davetlisi olarak Necip Fazıl konferans vermek için Kayseri'ye geldiğinde onu hayranlıkla dinleyen delikanlılar arasında Gül de vardı. Yakın arkadaşı Mehmet Tekelioğlu ile birlikte gittiği konferans, Gül'ün düşünce hayatında dönüm noktası oldu. Yıllar sonra Üstad'ın en yakınındaki gençler arasında katıldı.

Kayseri Lisesi'ni bitirdiği yıl iki arkadaşıyla birlikte hayran olduğu Necip Fazıl Kısakürek'e mektup yazıyor. Mehmet Tekelioğlu, Abdullah Gül, Ahmet Taşçı imzalı, 3.7.1969 tarihli, 'Necip Fazıl Kısakürek'e' diye başlayan satırlar şöyle devam eder: 'İslam davasının zerre tavizsiz müdafii Üstadımız'a İslam davasının agora meydanlarında sağrıların kulağını patlatacak gür seslilikte aksiyoneri Büyük Doğu Gençliği'nin ruh gıdası mecmu-

anızı tekrar çıkarışınızdan dolayı size minnettarlıklarımızı arzeder, hangi şartlar altında olursa olsun hal neyi icap ettirirse ettirsin yüzde yüz emrinizde olduğumuzu bildirir hürmetlerimizi sunarız. Yalnız elbet bizim elbet bizimdir. Gün doğmuş gün batmış elbet bizimdir.'"*

Yine bir başka Abdullah Gül biyografisinde "fikriyatının oluşmasında iki lider kişiliğin büyük payı var: Necip Fazıl Kısakürek ve Prof. Dr. Necmettin Erbakan" denilmektedir.

Böylece Abdullah Gül'ün politik yanını Erbakan oluştururken, ideolojik formasyonunu Necip Fazıl Kısakürek'in sağladığı açıkça ilan edilmiştir.

Kendilerine göre, "büyük ilim ve irfan sahibi", "şairlerin sultanı" olarak tanımlanan Necip Fazıl Kısakürek tüm şeriatçı ve faşistlerin sahip çıkmakta birbirleriyle yarıştığı bir kişidir. Bunun arka planında Necip Fazıl Kısakürek'in 1963 yılında tüm Anadolu şehirlerinde verdiği konferansların yarattığı etkiyi kendi yanlarına çekme çabası yatar.

1969 yılına kadar "mutlu" bir beraberlik sergileyen şeriatçılar ve faşistler sömürücü sınıflar arasındaki ayrışma ve bölünmelerin bir yansıması olarak ayrılmışlardır. Ayrışmanın ilk aylarında Erbakan'ın MNP'si yanında yer alan Necip Fazıl Kısakürek, bir süre sonra "Tanrı dağı kadar Türk, Hira dağı kadar müslüman" sloganını öne çıkartan MHP'ye destek vermeye başlamıştır.

Ancak Necip Fazıl Kısakürek, diğer yan-

* *Yeni Şafak*, 68'li Başbakan, 17 Kasım 2002

dan “Büyük Doğu” dergisi çevresinde kendi içsel faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. Bu “fikri” faaliyetleri, hem faşist Ülkü Ocakları’nda, hem de şeriatçı Akıncılar Derneğinde (AK-DER) yer alan “genç nesle” yönelik olmuştur. (AK Parti’nin kurucularının çoğunluğu bu Akıncılar Derneği’den gelmektedir. İsimdeki eşlik de bunun bir ifadesidir.)

1977 yılından itibaren devrimci mücadelenin gelişmesine paralel olarak Necip Fazıl Kısakürek’in “fikri” faaliyeti şeriatçılarla faşistler arasında bir anti-komünist cephe sağlamaya yönelmiştir. Silahlı bir örgütlenme olarak bu anti-komünist cephenin “fikriyatını” oluşturan Necip Fazıl Kısakürek, şeriatçı (Akıncı) gençlerin faşist milislere katılmasını savunmuştur. Bunun gerçekleşmediğini gördüğünde de, kendi “fikriyatını” benimsemiş şeriatçıların Akıncılar Derneği’nden ve MSP’den ayrılmasını çağırısı yapmıştır.

3 Haziran 1980’de Erbakan’ın III. MC’nin kurulması için ortaya koyduğu “şartlara” Necip Fazıl Kısakürek’in verdiği yanıt MSP ile olan tüm ilişkilerinin kesilmesi ile sonuçlanmıştır.

Erbakan’ın “Bir daha zam yapılmasın, IMF ile varılan anlaşmalar iptal edilsin, Ortak Pazar’a tam üye olma teşebbüsünden derhal vazgeçilsin, ilkokullar sekiz yıla çıkartılsın, İmam-Hatip Liselerinin orta kısmının kapatılması girişiminden vazgeçilsin” gibi koşulları içeren “şartnamesi”ne karşı Necip Fazıl Kısakürek şunları yazmıştır:

“Necmeddin Erbakan ilimsiz, seviyesiz ve prensipsiz bir satıh adamı ve kelime yuvarlayıcısıdır; ve bu şartnâmesiyle birgün iktidara erecek olursa, memleketi nasıl idare edeceğini belli etmektedir. Onun ‘doğru’ları bile yanlışır.”

Necip Fazıl’ın bu siyasal davranışlarına rağmen şeriatçı kesim tarafından el üstünde tutulmasının nedeni ise 1959 yılında yayınladığı “*İdeolocya Örgüsü*” kitabında stratejisini, programını ve taktiğini ortaya koyduğu “İslam inkılâbı” teorisidir.

“İslâm inkılâbı, liberalizma ve kapitalizma, faşizma ve nazizma, sosyalizma ve komünizma gibi, bugüne kadar tatbik mevzuu olmuş içtimaî ve iktisadi mezheplerin her birini, hiçbirine üstünlük vermeden masaya oturtur ve onlara şöyle mukabele eder: ‘Herbirinizin, bütünü kucaklaya-

madan, ayrı ayrı ve parça parça bazı haklarınız ve hakikatleriniz vardır; ve herbirinizin ayrı ayrı ve parça parça arayıp da bulamadığınız hakikat, birer bütün halinde İslamiyettedir.’”

Böylesine eklektik tarzda tanımladığı “İslam inkılâbı”nın düşman güçlerini ise şöyle tanımlanır:

“İslâma, iman dairesinin dışından musallat, tam 100 senelik, dinsizler köksüzler, şahsiyetsiz mukallitler nesli ve bütün yardımcıları... Bunların fâal yardımcıları, manevî sömürge ustası Garplılar, Yahudiler, Masonlar, dönmeler, melezler ve kozmopolitler.”

Necip Fazıl Kısakürek’in bu “İslam inkılâbı”nın dayanaklarını ise şöyledir:

“Tarih boyunca her inkılâp bir sınıfa dayanmıştır. Fransız Büyük İnkılâbı burjuvazya sınıfına; komünizma inkılâbı işçi sınıfına vesaire vesaire... Askerler, rahipler, derebeyleri gibi sınıflar, tarihte bellibaşlı rejimlerin, bellibaşlı zamanlar ve mekânlar içinde, dayanağı olmuştur.

İnkılâp tarihleri, içtimaî sınıflardan birine istinat etmeyen inkılâpları, dolayısıyla devlet ve idare şekillerini, üzerinde tecelli edeceği maddeden mahrum bir ruh gibi mücerret ve havada muallâk farzeder. Sınıflar, tarih boyunca, fikirlerin ve dâvalarının manivelası olmuştur.

Gerçekten, içtimaî sınıflar, zamanın tecelli aynası olan mekân gibi dâvaların müşahhas tezahür zeminleridir. Sınıfsız, ruh ve fikri kadrolaşdırmanın, zaptetmenin imkânı yoktur.

İslâm inkılâbında ise sınıf, insan topluluklarının şu veya bu menfaat, imtiyaz ve tasallut hırsına bağlı hizip teşekküllerine değil, bütün insanlığı kuşatan üstün insan vasıflarının merkezinde toplanacağı kitlelere dayanır. Öyleyse, İslâm inkılâbında sınıf, bellibaşlı farikaların kendisini cemiyet içinde sınırladığı zümreleri değil kitlelerin, bütün insanlık çapında mayasını tutturacak örnek şahsiyet kadrosunu murat eder. Bu kadronun da bellibaşlı bir sınıf ismi vardır: Gerçek ve üstün münevverler aristokrasyası...”

Görüldüğü gibi, Necip Fazıl Kısakürek’in “İslam inkılâbı”nın dayanakları, diğer bir de-

yişle öncüleri, küçük-burjuva aydınlandı. Ancak bu aydınların en elit kesimi Necip Fazıl Kısakürek'in "İslam inkılabı"nı gerçekleştirecektir (aristokrasya). Yani "İslam inkılabı" aristokrat küçük-burjuva aydınlarının öncülüğünde gerçekleştirilecektir.

"İslâm inkılâbının, tam mânâsıyla toplu ve merkezî dış politikasına gelince, bu incelerin incesi ve naziklerin naziği bir sanat işidir. Bütün dâva, Garplının ruhî butlanından hariç ve iyi taraflarını lif lif ayıklayıp onu 'hikmet ve hakikat mü'minin kaybolmuş malıdır, nerede bulsa alır!' fermanıyla ve gerçek bir bünye aşısıyla Doğu'ya zam ve bundan yepyeni bir terkip çıkarmak... Bu terkinin yıllar boyunca sınır içi, gizli ve acık, tezgâhını kurup işletmek... Büyük Doğu mefkûresinden damlayan bu mayayı, şimşeklerini yedi bucak ve dört iklimle saçmaya başlayacağı âna kadar bir vatan sırnı olarak muhafaza etmek ve devre devre bütün mahremlerin hududuna riayet etmeyi bilmek... Yoksa Batı dünyası böyle bir oluşa imkân bırakmaz. Batıyı aldatici, incelerin incesi bir siyaset.

Topyekûn Doğunun, maddî ve mânevî Garp emperyalizmasına karşı kurtuluş ve ihtilâlini, anbean beslemek ve günü gününe geliştirmek... Bunun için. dünyasını bütün tezattan ve buhranları içinde devam ettirici şartlara, muazzam bir casus ve sahte müttefik dehasıyla yardımcı olmak... Nihayet ve kısaca, rahimdeki çocuğu, doğuracağı andan pehlivan yetiştireceği ve mazlûm mânâsıyla makhur maddesinin intikamını alacağı güne kadar yamyamların çadırında idare, ikâme ve idâme edebilmek... Bu iş!!! Her ân değişik her ân zıt istikametlerde yol almaya mecbur, korkunç miyasta girift ve derin keyfiyetle bu dâva, sırf politika dehâsi bakımından, cihanın en sanatlı ceh-

dine ve en dakik plânına muhtaçtır. Belki 50 , belki 100, belki 300 senelik bu plânın, ana ölçüsü de prensip bakımından bu kadar."

İşte böylesine eklektik bir "İslam inkılabı" teorisinin pragmatik politikası da böyle olmaktadır. Bugün "takıyecilik" olarak tanımlanan bu politika, Necip Fazıl Kısakürek'in tanımladığı gibi, "intikamını alacağı güne kadar yamyamların çadırında idare, ikâme ve idâme edebilmek"tir. Ve bu ana kadar yapılacakları "bir vatan sırnı olarak muhafaza etmek" "gerçek ve üstün münevverler aristokrasyası"nın örgütlenme ilkesi olmaktadır.

"İslam inkılabı"nın taktikleri ise şöyle anlatılmaktadır:

"Nasıl sosyalizma ve onun azmanı komünizma, gayet müşahhas örneklerle dayanarak ortaya hakkı çalınan bir işçi ıstırabı çıkarmış ve bunu sistemleştirmişse, bizim dayandığımız ve bütün insanlık miqyasında hudutsuz ve şamil gördüğümüz zümre hakkı da, fikir çilesinden ve idrak ıstırabından doğar. Demek ki, bizim bu türlü münevverler sınıfından anladığımız bu asil mefhumun orospulaştırılmış delâletiyte baştan başa mankafa ve hiçbir ise yaramaz zoraki ve ukalâ aydınlar kalabalığı değil, kargabüken zehrini almış gibi kıvrancıcasına fikir çilesi ve idrak ıstırabı çekenler kadrosudur."

Tayyip Erdoğan'ın "mağduriyeti"yle, türban takan "genç kızların" çilesiyle, inandığı gibi yaşayamayan "müslümanlar"ın ıstırabı ile yürütülen bir faaliyet söz konusu olan.

Abdullah Gül'ün "fikriyatının oluşumunda" belirleyici olduğu söylenen Necip Fazıl Kısakürek'in "İslam inkılabı"nın strateji ve taktikleri öz olarak böyledir. Bunlara "takıyeciliğin fikriyatı" demek yanlış olmayacaktır. "Batıyı aldatici, incelerin incesi bir siyaset". İşte "İslâm inkılâbının gerçek ve üstün münevverler aristokrasyası" bu siyasetin adamlarıdır.

Spekülasyon ve Manipülasyon Ekonomisinden Şeriat Ekonomisine mi?

Fabrika çarklarından Gül'e 'canlı' hoşgeldin

20 Kasım günü *Hürriyet* gazetesinin ekonomi sayfasında verilen bu haber şöyle devam etmektedir:

"3 Kasım seçimlerinden tek başına iktidar çıkacağı beklentisi ile seçimden önce olumlu sinyal vermeye başlayan seçimden sonra da hızla düzelen faiz, kur ve borsa verileri gibi imalat sanayi üretimi de canlanma işareti verdi. İmalat sanayi kapasite kullanımı oranı Ekim ayında yüzde 80.6'ya yükseldi. En son Ekim 2000'de yüzde 81.3 olan kapasite kullanımını 23 aydır yüzde 80'in altında seyrediyordu. Böylece bir anlamda fabrika çarkları, Kasım 2000 krizini de geride bırakmış oldu."

Benzer haberler tüm "medya"da manşetlere taşınırken, ekonominin "düzlüğe" çıktığı ya da en azından çıkmaya başladığı yönündeki yorumlar birbiri ardına gelmeye

başladı.

DİE'nin 19 Kasım günü açıkladığı "kapasite kullanım oranları" verilerinden yola çıkarak yapılan haber-yorumlarda, bir yandan "krizin aşıldığı" değerlendirilmeleri yapılırken, diğer yandan "tam kapasite çalışmaya" yakında geçileceği beklentisi yayılmaya çalışılıyordu.

Hürriyet gazetesinin yazdığı gibi, "seçim öncesi olumlu sinyaller veren" ekonomi, seçimden sonra "hızla düzelen faiz, kur ve borsa verileri" ile "canlanma işaretleri" vermiş olduğundan, "kapasite kullanım oranları" verilerinin açıklaması "işaretlerin" "gerçekliği" olarak sunulmaktadır.

Seçim öncesinde Bülent Ecevit'in "ekonominin olumlu sinyaller verdiği", "büyümeye geçildiği" ve böylece IMF politikalarının olumlu sonuçlarının alınmaya başlandığı yönündeki açıklamaları "medya"da fazlaca yer almazken, aynı sözler AKP hükümeti

	Kapasite Kullanım Oranı*					
	İmalat Sanayi - Üretim Değeri Ağırlıklı			(Üçüncü çeyrek.%)		
	(Yıllık %)					
	Devlet	Özel	Toplam	Devlet	Özel	Toplam
1978	70.6	60.2	61.6			
1979	67.7	56.0	56.9			
1980	59.6	54.3	55.2			
1981	60.6	55.7	56.7			
1982	67.2	58.0	59.4			
1983	67.5	59.3	60.3			
1984	79.3	73.3	74.3			
1985	73.8	69.3	70.3			
1986	72.5	69.1	70.0			
1987	80.7	76.8	78.2	82.2	76.7	78.7
1988**	77.5	73.5	74.8	76.4	72.2	73.6
1989	72.4	72.8	72.8	69.8	73.2	72.0
1990	74.1	75.7	75.2	72.2	75.6	74.5
1991	76.8	72.6	74.0	79.0	72.4	74.8
1992	77.8	75.7	76.4	81.0	75.6	77.5
1993	79.2	79.8	79.6	80.4	81.1	80.9
1994	78.3	70.8	72.9	80.8	69.9	73.0
1995	80.5	77.9	78.6	81.4	79.2	79.8
1996	82.1	76.5	78.0	80.4	77.1	78.1
1997	81.3	78.7	79.4	81.9	80.5	80.9
1998	81.0	74.5	76.5	84.5	74.4	77.3
1999	78.9	69.8	72.3	75.9	69.8	71.6
2000	79.8	74.4	75.9	77.3	76.3	76.6
2001	82.0	66.9	71.1	80.3	67.4	71.1
2002				85.6	73.5	77.5
2002 Ekim				87.5	76.1	80.6

için “medya” tarafından söylenmeye başlanmıştır.

Burada, “medya”nın AKP’nin mecliste büyük bir çoğunluk elde ederek tek başına iktidar olması karşısında gösterdiği dalkavukluk fazlaca etkili olmasa da, dalkavukluğun ekonomik “verilerle” desteklenmesi “birşeylerin düzeleceği” umutlarını yaratmaya başlamıştır. Öyle ki, pek çok kişi, bu yayınlar karşısında, AKP iktidarının (en hafif deyimle) “işleri düzeltereceği”ni düşünür olmuştur.

Herkesin bildiği ve kent küçük-burjuvazinin “nefes nefese izlediği” gibi, seçim sonrasında AKP’nin “tek başına iktidar” olmasıyla birlikte, borsa endeksi “şahlanmış” ve “coşmuş”tur. 10.000’lerde seyreden İMKB-100 endeksi 15 Kasım itibarıyla 13.597’lere yükselmiştir. (%14).

Öte yandan faiz oranları inişe geçmiş ve AKP iktidarı (Tayyip Erdoğan) bir gecede 100 milyon dolar kazandırmıştır!

Kur (dolar) da, benzer biçimde “inişe”

* Kaynak: DİE

** 1988’den sonra yeni seri kullanılmıştır.

geçmiş ve 15 Kasım günü 1.612.000 TL. olmuştur.

İşte kapasite kullanım oranlarının açıklanması, tüm bu “olumlu sinyaller”e inanmayanları inandırmaya yetmiştir.

Tüm bunların gösterdiği gerçek ise, ekonominin tümüyle spekülasyon ve manipülasyona dayandırılmış olduğudur. Her türden spekülasyon ve manipülasyon yapılabilmesi için “kamu kuruluşları” ellerinden geleni yapmayı sürdürmüşlerdir. Bunun sonucu ise, kapasite kullanım oranlarında görüleceği gibi, ülke, dünya ve ekonomi gerçekleri ile hiçbir ilişkisi olmayan “veriler” ortalıkta uçuşmaya başlamıştır.***

DİE’nin verilerine göre, 1987 yılının üçüncü çeyreğinde kapasite kullanım oranı %78,7 iken, 1994 krizi döneminde %73 ve 2001 krizinde %71,1 olmuştur. Aynı verilerde kamu kesimindeki kapasite kullanım oranının en düşük olduğu yıllar 1988-1990 ve 1999-2000 yılı gözükmektedir. 1987-2002 arasında özel sektörün kapasite kullanım oranının %70’lerin altına 1994 ve 2001 yılında düşüğü görülmektedir.

Ancak 1978-1988 yılları arasındaki kapasite kullanım oranlarına bakıldığında 1984 ve 1987 dışında %70’lerin üstüne çıkılmamıştır. 1988 yılında DİE’nin “yeni seri”ye geçişiyle birlikte kapasite kullanımının %70’lerin altına düşmediği görülmektedir. İşte spekülasyon ve manipülasyon ekonomisinin başlangıç noktası da burada ortaya çıkmaktadır.

18 Ağustos 1998 tarihli *Hürriyet* gazete-

*** Daha önceki bir yazımızda ülkemizdeki istatistik verilerin durumunu şöyle ortaya koymuştuk:

“IMF bile Türkiye’deki istatistik sistemini ‘zayıf’ bulunduğunu açıklamıştır. IMF tarafından hazırlanan ‘Türkiye’de Veri Toplama ve Yayınlama Sistemlerinin İyileştirilmesine Yönelik Rapor’da, özellikle milli gelir hesaplamasında 1987 yerine 1996 yılının baz alınmasını isteyen IMF, enflasyon rakamları konusunda sadece ‘hane halkı tüketimi’ne ilişkin verilerin daha ayrıntılı olarak saptanmasını istemiştir. IMF, enflasyon hesaplamasındaki mevcut durumdan fazlaca rahatsız görünmemektedir. Bunun nedeni de, bu hesaplama yöntemiyle istenildiğinde istenilen seviyede bir enflasyon rakamının ellerinin altında bulunmasıdır. Bu yolla, halkı kandırmanın daha kolay olduğunu düşünmektedirler.” (*Kurtuluş Cephesi*, Sayı: 67, Mayıs-Haziran 2002)

sinde şu haber yer almıştır:

“Kapasite kullanımını yükseliyor

İmalat sanayiinin, kapasite kullanım oranı yeniden yükselmeye başladı. DİE Temmuz ayı imalat sanayi eğilim anketi sonuçlarını açıkladı. Buna göre, Haziran ayında yüzde 78.4’e gerileyen kapasite kullanım oranı, Temmuz’da yeniden yükselerek yüzde 80.9 düzeyine çıktı. Kapasite kullanımını geçen yılın Temmuz ayında da yüzde 80.8 düzeyinde gerçekleştirmişti.

İmalat sanayi işyerlerinin tam kapasite ile çalışmama nedenleri içinde iç pazarda talep yetersizliğinin payı yükseldi. Geçen yıl yüzde 53.3 olan iç pazardaki talep yetersizliğinin tam kapasite ile çalışmama nedenleri içindeki payı bu yıl yüzde 55.7’ye çıktı. Dış pazardaki talep yetersizliğinin payı ise yüzde 17.8’den yüzde 15.4’e düştü.”

19 Kasım 2002 tarihli *Milliyet* gazetesinin haberi ise şöyledir:

“Kapasite kullanımı 23 ay sonra yeniden yüzde 80’in üstüne çıktı

En son Kasım 2000’de yüzde 81.6 ile yüzde 80’in üstünü gören kapasite kullanım oranı, 23 ay aradan sonra, ekimde yeniden yüzde 80’i geçerek yüzde 80.6’ya çıktı

İmalat sanayinde kapasite kullanım oranı 23 ay aradan sonra ilk kez bu yıl ekim ayında yüzde 80’in üzerine çıkarak, yüzde 80.6 olarak gerçekleşti. Ekimde ortalama kapasite kullanımını kamu sektöründe yüzde 87.5’e kadar çıkarken, özelde yüzde 76.1’de kaldı.

Tam kapasite ile çalışmama nedenlerinin başında yüzde 59.5’le iç talepteki yetersizlik geldi.”

19 Kasım 2002 tarihli DİE açıklamasında “tam kapasite çalışmama nedenleri” ise şöyle sıralanmıştır: İç pazarda talep yeter-

sizliği %59,5; dış pazarda talep yetersizliği %11,3; mali imkansızlığı %2,2; yerli mallarda hammadde yetersizliği %2,7; işçilerle ilgili meseleler %2,4; ithal mallarda hammadde yetersizliği %1,3.

Görülebileceği gibi, 1998 yılının Temmuz ayında “tam kapasite çalışmama nedeni” olarak gösterilen “iç pazarda talep yetersizliği” %55,7 iken, Ekim 2002’de %59,5 olmuştur. “Dış pazarda talep yetersizliği” ise, sırasıyla %17,8 ve %11,3 olmaktadır. Bunların somut anlamı ise, gerek 1998 Temmuz ayında, gerekse Ekim 2002’de “işverenler”in DİE’nin düzenlediği “iktisadi yönelim anketi”ne verdikleri yanıtların bir ve aynı olduğudur. Arada görülen küçük yüzde farklılıklar bu gerçeği değiştirmemektedir. Diğer yandan 1998 yılında “ekonomik kriz”le ilgili hiçbir uyarı ya da haberin yer almadığı da göz önüne alınırsa, ortaya çıkan sonuç, DİE’nin “iktisadi yönelim anketleri”ne göre yayınlanan verilerin hiçbir değere sahip olmadığıdır. Zaten DİE’nin “iktisadi yönelim anketi” sınırlı sayıda “işverenle” yapılmakta ve çoğu durumda işyerindeki herhangi bir kişi tarafından yanıtlanmaktadır. (DİE’nin 19 Kasım tarihinde açıkladığı Ekim 2002’ye ilişkin veriler “835 işyeri”nden derlenmişken, 20 Kasım tarihinde açıkladığı üç aylık veriler “2199 işyeri”ne ilişkindir.)

DİE’nin açıkladığı kapasite kullanımına ilişkin verilerdeki çelişkiler bunlarla sınırlı değildir. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, DİE’nin “iktisadi yönelim anketi”nde yer alan “tam kapasite ile çalışmama nedenleri”ne verilen yanıtlarda da açık bir farklılık bulunmaktadır.

19 Kasım 2002 günü açıklanan Ekim ayı verilerinde “tam kapasite ile çalışmama nedenleri”nin başında gelen “iç pazarda talep yetersizliği” %59,5 iken, bir gün sonra açıklanan üç aylık kapasite kullanım oranları verisinde bu oran %46,8 görünmektedir. Aynı şekilde “dış pazarda talep yetersizliği” Ekim ayı için %11,3 olarak açıklanırken, üç aylık verilerde %21,8 olarak açıklanmıştır.

Tam kapasite ile çalışmama nedenleri (%)

	2002	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim
İç pazarda talep yetersizliği	49.6	47.9	59.0	59.5	59.5
Dış pazarda talep yetersizliği	18.6	21.3	10.0	11.3	11.3
Mali imkansızlığı	2.8	2.5	2.1	2.2	2.2
Yerli mallarda hammadde yetersizliği	4.2	5.2	3.1	2.7	2.7
İşçilerle ilgili meseleler	2.1	1.8	2.5	2.4	2.4
İthal mallarda hammadde yetersizliği	1.2	1.1	1.0	1.3	1.3

Bunların ekonomik anlamı ise, Temmuz-Ağustos aylarında “iç pazarda” önemli bir talep ortaya çıktığı, ancak Eylül ayında bu talebin büyük ölçüde düştüğüdür. Diğer yandan, Temmuz-Ağustos döneminde ihracatta önemli bir “sıkıntı” görülürken, Eylül ayında bunların ortadan kalktığı, bir başka deyişle, dış pazarlarda önemli bir gelişme olduğu görülmektedir.

Diğer yandan, üretimde ve ihracatta önemli artışlar olduğuna ilişkin istatistik verileri birbiri ardına yayınlanmaktadır. Ve elbette bu verilerden çıkartılan sonuç ise, ekonominin “düzlüğe” çıkmaya başladığı şeklinde olmaktadır.

Oysa ki, DİE'nin yayınlamış olduğu “iktisadi yönelim anketi”ne dayanılarak düzenlenen “yeni serim” kapasite kullanım verileri bile, ekonominin hiç de “düzlüğe” çıkmadığını göstermektedir.

Eğer bir ülkede, “işveren”lerin %59,5'lik bir kesimi iç talep yetersizliğinden, dolayısıyla mallarını satamamaktan söz ediyorsa, varolan gerçek, halkın alım gücünün artmadığıdır. Bu durumda, üretimde meydana geldiği söylenen artışlar, ya ihracata ya da “stoklara” yönelik olmak zorundadır.

İlk sekiz aylık verilere bakıldığında bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracattaki artış miktarı 1,364 milyar dolar (%6,7) olmuştur. 2001 yılına göre ihracatta meydana gelen bu artış da ağırlıklı olarak Temmuz ayında gerçekleşmiştir. Aynı dönemde ithalattaki artış miktarı ise 2,710 milyar dolardır (%9,8). Ve Mart ayından itibaren ithalat ise sürekli büyümüştür. Nisan ayında %32,3 olan ithalat artışı, Ağustos ayında %19,4 olmuştur.

Sayılarla ne kadar oynanırsa oynansın, ortada olan gerçek, iç talepteki daralmanın devam ettiği ve doların değerinin düşmesi-ne bağlı olarak ithalatın yeniden arttığıdır.

Bütün bunlar, ülke ekonomisinin bir önceki yıldan (2001) çok farklı durumda olmadığını göstermektedir.

“Medya”nın AKP'nin tek başına iktidara gelmesi karşısında gösterdiği dalkavukluk ve yağcılık kullanılabilir her türlü haberin öne çıkartılmasıyla birlikte görülmektedir. İşte DİE'nin açıkladığı “kapasite kullanım oranları”, böyle bir ortamda, bu amaçlarla öne çıkartılmıştır. Yıllardır benzer biçimde derlenen ve yayınlanan verilerin birbirine benzer sonuçlarıyla fazlaca ilgilenilmemişken, birden ortaya çıkan bu yoğun ilginin arka

planında bu “medyatik” tutum bulunmaktadır.

Elbette “medya”nın bu tutumu ne ilktir, ne de yenidir. Ancak kitlelerin yönlendirilmesinde her zaman etkin bir araç olan “medya”nın bu yöntemi yine de “alıcı” bulmaktadır. Günümüz koşullarında “alıcı” kitle, aynı zamanda yeni AKP iktidana “bağlanma” eğilimi içine sokulmuştur. İşin en tehlikeli yanı da burada ortaya çıkmaktadır. Dün IMF programlarının “başarısı” için kullanılan “veriler”, bugün AKP için kullanılmaktadır. Birincisi ülkemizin daha fazla emperyalizme bağımlı ve yoksullaşan bir ülke haline getirilmesine ne kadar hizmet etmiş ise, ikincisi de tüketimin şeriat esaslarına göre denetim altına alınmasına ve şeriatçılığın sosyal yaşamda etkin hale gelmesine o kadar hizmet edecektir.

Klasik burjuva ekonomi-politiğinin “talep enflasyonu”na karşı iç talebin kısılması yöntemi ile tüketimin şeriat esaslarına göre denetlenmesi bir ve aynı şeydir.

İç talebin kısılması karşısında, ara malları ithalatındaki artışa paralel olarak üretim “canlandırılacak” ve “ihracata yönelik” üretim (her zamanki gibi) yeniden gündemin birinci maddesi haline gelecektir. Bu ise, bir dönem TL'nin aşırı değerlenmesine dayanarak ara malları ithalatının artması demektir. Ve her zaman olduğu gibi, ihracatın artırılabilmesi için TL'nin değer yitirmesi peşinden gelecektir. Buraya kadar, IMF programı ile AKP uygulaması arasında bir çatışma ortaya çıkmayacaktır. Çatışma, tekelleşememiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin yeterli ihracat yapamadığı ve ara malları ithalatı yanında tüketim malları ithalatının da artması karşısında kendisi için gerekli iç talebin artırılması için devlet harcamalarının artırılması noktasında ortaya çıkacaktır.

“Medya”nın kapasite kullanım oranları üzerinden yaptığı çığırkanlığın üstünü örtmeye çalıştığı gerçeklerdir bunlar.

Bugün için AKP'nin açık ve belirgin bir ekonomi politikası ortalıkta bulunmamaktadır. Bilinebilen ve görülebilen ise, sınıfsal çıkarlarının temsilcisi olduğu küçük ve orta sermaye kesimlerinin içinde buldukları “kriz” koşullarına göre hareket edecek olduklarıdır. Ekonomide henüz hiçbir iyileşme ve gelişme mevcut değilken yapılan çığırkanlıklara bakıldığında, AKP'nin ilk bir yıllık “acil hedefler” uygulaması sonucunda %100'lük ve daha da üstünde kapasite kullanım

oranlarıyla karşılaşmak fazlaca şaşırtıcı olmayacaktır.

Tayyip Erdoğan'ın Avrupa "seferi"ne bakarak, AB ülkelerine yeni ihracat olanakları sağlanacağını bekleyenlerin de umduklarını bulamayacaklarını bugünden söylemek kahinlik olmayacaktır. Dünya ekonomik bunalımının varlığını sürdürdüğü ve giderek **deflasyon ve durgunluğun** birlikte görülür hale geldiği bir dönemde, AB ülkelerine yönelik ihracatın artırılması olanaksızdır. Tersine bu ülkelerden yapılan ithalatta büyük bir artış ortaya çıkması daha büyük olasılıktır. İşte Tayyip Erdoğan ve şürekasının Erbakan'dan öğrendikleri de burada ortaya çıkmaktadır.

Erbakan, 28 Şubat post-modern darbesiyle sona eren kısa başbakanlığı döneminde ilk yurtdışı gezilerini "islam ülkeleri"ne yapmışken, Tayyip Erdoğan "batıya" yapmıştır.

Ve anımsanacağı gibi, Erbakan'ın Endonezya'dan Libya'ya kadar yaptığı bu yurtdışı gezisi büyük bir "talihsizlik" olmuş ve "kanlı ya da kansız" şeriatçılığın ilk adımları olarak kamuoyuna yansımıştır. Oysa ki, Erbakan'ın bu davranışının temelinde, küçük ve orta sermaye kesimleri için yeni pazar ve kaynak bulma amacı bulunuyordu. Erbakan, bu pazar ve kaynakları AB ülkelerinden bulmanın olanaksız olduğunu bildiğinden, doğrudan "bulacağını" sandığı "islam kardeşleri"ne gitmişti.

Tayyip Erdoğan ise, **re-export bir ekonomisi** için, "batı ile doğu arasında köprü" olma söylemiyle "batıya" yönelirken, hem Erbakan gibi "şeriatçılığın ilk adımları" görünümünden kurtulmayı, hem de üretim kapasitesi düşmüş küçük ve orta sermaye için kaynak bulmayı amaçlamıştır. Bu yolla, özellikle "medya"da köşe başlarını tutmuş olan küçük-burjuvaları da (bir süre için) kendisine yedeklemiş olmaktadır. "Üreten" bir ekonomi için (kapasite kullanım oranları bu anlamda kullanılarak) pazar bulmak amacıyla Tayyip Erdoğan'ın ikinci büyük yurtdışı "seferi"nin "kardeş islam ülkeleri"ne olacağı ise kesindir. Bunun da Erbakan'ın "islam ortak pazarı" söylemiyle gerçekleştirileceği ise her türlü kuşkudan uzaktır. Bu kez, Erbakan'dan farklı olarak Tayyip Erdoğan'ın elinde "batıdan istedik vermediler" kozu da bulunacağından, "kardeş islam ülkeleri" seferinin daha büyük bir "medyatik" destekle gerçekleşme olasılığı bulunmaktadır.

Gerek dünya ekonomik buhranı, gerekse "islam ülkeleri"nin emperyalizme bağımlılığı, "milli görüş"ün her türlü versiyonunun gerçekleşmesini olanaksız kılmaktadır. Dolayısıyla Tayyip Erdoğan ve şürekası da, her zaman olduğu gibi, içe, iç pazara dönmek zorundadır. Bir başka deyişle, küçük ve orta sermaye kesimleri için gerekli kaynaklar ve talep, iç pazardan karşılanmak zorundadır. Bu, "adil düzen"ın ilk adımı olarak, kredi kaynaklarının küçük ve özellikle orta sermaye kesimlerine yönlendirilmesi demektir. Ama ortada üretken yatırımlar için gerekli para-sermaye bulunmamaktadır. Ülkedeki kullanılabilir tüm para-sermaye kaynağı ise, devlet iç borçlanma senetleri ve vergiler yoluyla elde edilecek devlet gelirleri olarak vardır.

Devlet iç borçlanma yoluyla küçük ve orta burjuvaziye ek bir "kaynak", yani reel faiz olanağı sağlamak AKP'nin "acil" hedefleri arasında olacaktır. Bugüne kadar "piyasa yapıcı bankalar" aracılığıyla gerçekleştirilen iç borçlanma, daha farklı araçlar kullanılarak küçük ve orta sermaye kesimlerinin yararlanacağı bir biçimde değişikliğe uğrattılacaktır. Bu konuda bilinen yöntem ise, T. Özal'ın Emlak Bankası aracılığıyla gerçekleştirdiği "karşılıksız kredi" verme yöntemidir. Diğer bir deyişle, kamu bankalarının "görev zararları" bir kez daha büyük miktarlara ulaşacaktır.

Vergi yoluyla yeni kaynak ise, "laik" kesimlerin vergilendirilmesini öne çıkartacaktır. Özellikle kent küçük-burjuvazisininin T. Özal döneminde başlayan ithal mallara dayanan yeni tüketim alışkanlıkları AKP hükümetinin vergi uygulamalarının odak noktasını oluşturacaktır. IMF ve Kemal Derviş'in "üstün gayretleri" ile çıkartılan ÖTV bu konuda yasal bir zemin oluşturmaktadır.

Diyebiliriz ki, Tayyip Erdoğan'ın AKP hükümeti, 1987-89 T. Özal uygulamalarının ikinci versiyonu olarak ortaya çıkmaktadır. Fak-Fuk-Fon'un yeniden "canlandırılması" da bu versiyonun birincisinin birebir taklidi olacağını göstermektedir. Nitekim AKP'nin ilan ettiği "acil eylem planı"nda yer alan "15.000 km'lik duble yol yapım çalışmalarına ilk altı ayda başlanacak, Boğaz Demiryolu-Tüp Geçişi ve Gebze-Halkalı banliyö hattı projeleri gibi yeni projeler devreye sokulacak, 6 ay içinde konut seferberliği başlatılacak" sözleri de bu durumu yansıtmaktadır. (Anımsanacağı gibi, T. Özal'ın üç büyük

“misyonu ve vizyonu” olmuştur: Boğaz Köprüsü’nün satışı ve 3. köprü’nün yapılması; TEM otoyol inşaatı ve “toplu konut”.)

Doğal olarak T. Özal’ın bu ikinci versiyonu, birincisi için “medya”da hiç sözü edilmeyen “kaynak” sorunuyla karşı karşıyadır. Elbette ilk anda Özal “vizyonu” ile “yap-ışlet” yöntemi kullanılacağı ilan edilecek ve bu işler için gerekli finansmanın ihaleyi alan şirketler tarafından bulunacağı ilan edilecektir. Ama “vermeden almak Allah’a mahsus” olduğundan, ekonomide herşeyin bir karşılığı bulunmak zorundadır. Bu da, dış ve iç borçlanmanın artırılmasından başka bir şey değildir. Ancak T. Özal’ın ikinci versiyonu olmak Tayyip Erdoğan ve şürekası için fazlaca önemli değildir. Onların düşüncesine göre, Menderes, Demirel ve Özal’ın yaptıklarının kitleler tarafından nasıl algılandığı önemlidir. Menderes iktidarının “nispi refah”ı artıncı uygulamalarının 1957 kriziyle, Demirel’in tek başına iktidarının 1970 devalüasyonu ile ve T. Özal’ın 200 milyar dolar aşan iç ve dış borçla sonuçlanmış olmasından çok, “seçmenler”in gözünde görünüşleri önem taşımaktadır. Bu nedenle, bu uygulamalarla 10 yıllık bir iktidar dönemini garantiye alacaklarını ummaktadırlar.

Doğal olarak, böylesine garantilenecek on yıllık bir AKP iktidarında, “şer’i” esaslara uygun yasal düzenlemeler yapmanın, devlet bürokrasisini “şeriata” uygun hale getirmenin ve “sivil toplumu” “şeriata” uygun bir yapıya dönüştürmenin olanaklı olacağı varsayılmaktadır. Bu nedenle, bu yönde atılacak adımların “aceleye getirilmemesi”, “yumuşak” davranışlar sergilenmesi ve tepkilerin “tebessümle” geçirilmesi gündeme gelmektedir.

Bu durumda şu sorular ortaya çıkmaktadır: “Cumhuriyet Türkiye’sinde” böylesine “yumuşak” geçişli ya da Erbakan’ın deyişle, “kansız” bir biçimde şeriatçılığa geçiş olanaklı mıdır? T. Özal’ın ikinci versiyonunu ekonomik olarak sergilemenin koşulları var mıdır? Ülke ekonomisi buna dayanabilir mi? Bu uygulamalar karşısında oligarşinin ve emperyalizmin tavnı ne olacaktır?

Öncelikle unutulmaması gereken, Kemal Derviş’in iddiasının aksine, ekonomi ile politika birbirinden ayrılmaz bir bütün oluştururlar. Ekonomi-politika ya da politik ekonomi, devlete ve devlet çerçevesi içinde yaşayan tüm ulusa ait bir kavramdır. Bu nedenle, AKP olayının politik (şeriatçı) yanı sıra

ekonomik yanı bir bütün oluşturmaktadır. Küçük ve orta sermaye kesimlerinin temsilcisi olarak atacağı her adım, küçük ve orta burjuvazinin AKP’ye verdiği desteğin sürmesine hizmet edecektir. Parlamentoda bir başka sağ partinin mevcut bulunmaması, ister istemez küçük ve orta burjuvazinin parçalanmışlığının ikinci plana itileceği bir siyasal durum yaratmıştır. Bir dönem için, küçük ve orta sermaye kesimlerinin bölünmüşlüğünden beslenen siyasal engeller AKP’nin karşısına çıkmayacaktır. Ama en büyük sorun da burada yatmaktadır.

Küçük ve orta sermaye kesimleri (özellikle tekelleşmemiş sanayi ve ticaret sermayesi) homojen bir bütün oluşturmadıkları için, değişik sektörlerde değişik ilişkiler içindedirler. Her kesimin üretim alanı, aynı zamanda ihtiyaç duydukları talebi belirlemektedir. Örneğin konfeksiyon sektöründe büyük bir alım gücüne sahip olan kent küçük-burjuvazisine yönelik üretim yapan kesimlerin çıkarları ile “gelir düzeyi düşük” kesimlere yönelik üretim yapan kesimlerin çıkarları belli bir yerden sonra birbiriyle çatışmak durumundadır. Türbanla başlayan tezettür ile biçimlenen “şeriatçı” konfeksiyon üretimi ile “çağdaş, batı modasına” uygun konfeksiyon üretimi uzun bir süre bir arada varolamaz. Her sermaye gibi, bu kesimlerde faaliyet gösteren sermaye de sürekli büyümek eğilimindedir. Bu ise pazanın genişlemesi demektir. Birinin pazarındaki genişleme (şeriat esaslarına uygun tüketim malları üretimi), diğerinin pazasının (batı tarzı) daralması pahasına gerçekleştirilebilir. Böylece şeriatçı-laikçi ayrışması, küçük ve orta sermaye kesimlerinin ayrışmasını da beraberinde getirir.

Diğer yandan yapımına hızla başlayacaklarını ilan ettikleri 15.000 kilometrelik “duble yol”, TEM’in dışında kalan illere yönelik olacak ve bu illeri daha fazla iç pazara açacaktır. Kütahya’dan Erzurum’a, Samsun’dan Rize’ye uzanan “duble yol”, buradaki geleneksel mallar üreten kesimlerin iç pazardan daha fazla pay almalarına neden olurken, aynı pazarda faaliyet gösteren bir başkasının pazar yitirmesine neden olacaktır. Öyle ki, bugün için belli oranda iç pazarda yer bulan Konya ve Kayseri küçük ve orta sermayesi bu gelişmeden en fazla zarar görecektir. “Laik” kent küçük-burjuvazisine yönelik üretim yapan kesimlerin devreden çıkartılmasıyla ortaya çıkacak

çağı düşünülebilecek pazanın her kesime de yeterli olacağı varsayılabilir, “laik” kent küçük-burjuvazisinin bu kesimlerin ürünlerine talepte bulunup bulunmayacağı belirsizdir. Dolayısıyla belirsiz ve muğlak bir pazar için yatırım yapacak bir sermaye bulmak da, o derece hayalidir. Doğal olarak, her sermaye gibi, bu sermaye kesimleri de fiilen varolan pazar için ve bu pazardaki talebe uygun olarak yatırım ve üretim yapmak durumundadır. Bu nedenle, bir yandan pazarda aşırı üretim ortaya çıkacak, diğer yandan ise kendi aralarında rekabet savaşı baş gösterecektir. Bugüne kadar, oligarşinin ve emperyalist ülkelerin tüketim mallarının rekabeti ile yüz yüze olan bu kesimler, gelişmeye bağlı olarak kendi içlerinde çatışmaya girmek durumunda kalacaklardır. Kitlelerin tüketimi asgariye indirilemediği ve belli bir düzeyde sürekli ve sabit hale getirilemediği sürece, bu rekabet AKP’nin parçalanmasıyla eş sonuçlar üretecektir.

Tekelleşmemiş ya da son kriz nedeniyle iflas etmiş yahut iflas eşliğine gelmiş sanayi ve ticaret sermayesi ise, geleneksel mallar üreten küçük ve orta sermaye kesimlerinden farklı olarak, işbirlikçi tekelleri burjuvazinin üretim alanlarına el atmaksızın varolamayacaktır. Otomotivden beyaz eşyaya kadar, ağırlıklı olarak kent küçük-burjuvazisinin tükettiği mallar üretimindeki tekelleşme çabaları, bir yandan siyasal iktidarın desteğini gerekli kılarken, diğer yandan kent küçük-burjuvazisinin tüketim gücünün varlığını ve sürekliliğini gerekli kılar. Dolayısıyla kent küçük-burjuvazisinin tüketimini “şeriat” esaslarına uygun hale getirecek her uygulama, bu tekelleşmemiş burjuvazinin çıkarlarına ters düşecektir. Bugün tekelleri burjuvazinin içinde yer alan, ancak son ekonomik krizle iflas etme noktasına gelmiş olan Karamahmetlerin (Çukurova Holding) AKP’ye verdiği “medyatik” destek ile Turkcell’in tüketicisi kitle arasında açık bir çelişki bulunmaktadır. Bunun anlamı ise, Karamahmetlerin AKP iktidarının “acil eylem planı” çerçevesinde yapacaklarıyla elde etmeyi umdukları, onların “medyatik” desteğinin sınırını belirlemektedir. (Bu da, bilineceği gibi, Pamukbank’a el konulmasıyla ilgilidir.)

“Şeriatçı” ya da “İslamcı” olarak adlandırılan tekelleşmemiş sermaye kesimlerinin bir simgesi durumunda bulunan Ülker grubunun AKP’ye verdikleri açık destek gözönüne alınırsa, bu dönemde Ülker’in tekelleşme hayallerinin gerçekleşeceğinden söz etmek olanaklıdır. Şüphesiz Ülker’in tekelleşmesi, aynı sektörde faaliyet gösteren tekelin güç kaybetmesi ve hatta piyasadan çekilmesi anlamına gelecektir. Bu açıdan, Ülker’in tekelleşmesi, somutla Nestle’den Milka’ya kadar çokuluslu tekelin pazar yitirmesi demektir. Nestle’nin İsviçre, Milka’nın Alman tekeli oldukları gözönüne alındığında, çatışmanın ulusal ölçekte değil, uluslararası ölçekte sonuçlar ortaya çıkartacağı hemen görülecektir.* Diğer yandan ise, Ülker’in bu sektörde tekeller haline gelebilmesinin yolu, Nestle’nin ürettiği tüm ürünlerde pazarı ele geçirmesine bağlıdır. Bu da, Nestle’nin “Ülkercafe” lehine piyasadan çekilmesini öngerektirir.

Bu ilişki ve çelişkiler içinde oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki ayrışma ve bölünmelerin 3 Kasım seçimlerinde AKP etrafında birleşme yönündeki gelişiminin sürdürülebilirliği de oldukça zordur. Özellikle tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin “şeriatçılık” temelinde sürdürdükleri siyasal ilişkileri, hem ekonomik, hem ideolojik açıdan hızlı bir ayrışma dinamiğine sahiptir. Al Baraka Türk, Faisal Finans ve Asya Finans gibi “faizsiz bankacılık” adı altında başlatılan bankacılık ilişkilerinin başlangıçta yarattığı “birlik”, 2001 kriziyle birlikte “ayrışmaya” yerini bırakmıştır.

Yasal olarak “özel finans kurumu” olarak tanımlanan, “faizsiz bankacılık” yaptıklarını söyleyen şeriatçı kesimlerin finans kuruluşları, Albaraka Türk Özel Finans Kurumu A.Ş. (1985), Faisal Finans Kurumu A.Ş. (1985), Kuveyt Türk Evkaf Finans Kurumu A.Ş. (1989), Anadolu Finans Kurumu A.Ş. (1991), İhlas Finans Kurumu A.Ş. (1995) ve Asya Finans Kurumu A.Ş.’dir (1996).

Kamuoyu tarafından çok fazla bilinmeyen bu “ayrışma”, Faisal Finans’ın 1998 yılında Kombassan Holding’e “dolaylı” olarak satışı ile başlamıştır.

Kombassan Holding’in “yasal nedenlerle” bankacılık yapamayacağı açığa çıktıktan sonra Faisal Finans hisseleri Sabri Ülker’e ait İsviçre’deki Olfo SA aracılığıyla satın alınmış ve adı Family Finans olarak değiştirilmiştir. Bu işlemler BDDK’ya yanlış bilgi verilerek AKP’nin Maliye Bakanı Kemal Unakı-

* Bu konuda Nestle ile Ülker arasında başlayan “benim çikolatamda daha fazla süt var” üzerinde yükselen reklam savaşı ilk haberci durumundadır.

tan tarafından gerçekleştirilmiştir.*

“Özel finans kuruluşları”ndan bir diğeri olan Asya Finans 1996 yılında kurulmuştur. Yönetim kurulu başkanı İhsan Kalkavan olmakla birlikte, asıl sahipleri Fettullah Gülen ve Selçuk ve Faruk Berksan’dır.

Berksan kardeşler Asım Ülker’in çocuklarıdır. Asım Ülker, kardeşi Sabri Ülker’le birlikte Ülker şirketinin kurucusudur. Soyadını 1953 yılında Berksan olarak değiştirmiştir. Ülker kardeşlerin yolları 1987 yılında ayrılmış ve Asım Ülker Berksan Kar Şirketler Grubu’nu kurmuştur.**

Asya Finans’ın diğer kurucuları ise, M. Emin Hasırcılar (İGS’nin kurucusu, Hasırcılar Tekstil), Mustafa Kavurmacı (Aydınlı Giyim), O. Gürbüz Özkara (İzmir, Türki cumhuriyetlere ihracat yapar), Tahsin Tekoğlu (tekstilci, Türkmenistan’da fabrikası var), A. Rıza Tannseven (sinemacı), Beyhan Nakipoğlu (Beca Holding), Turgut Aydın (Aydın Örme), Hüseyin Döğme (Londra Camping ve TIR şirketi sahibi), Sadık Pişen (plastik sanayi), Naci Altınbüken’dir (sarraf).

“Yerli malı” şeriatçı finans kuruluşlarının en çok bilineni ise İhlas Holdign’e aittir (İhlas Finans).

Bu üç “yerli malı” şeriatçı finans kuruluşunun da içinde yer aldığı “özel finans kuruluşları”nın ellerinde tuttıkları mevduat miktarı 550.000 hesapta 2 milyar dolar civarındadır. Asli işlevleri “İslamcı sermaye” ola-

rak “medya”da tanımlanan kesimlere düşük faizli kredi temin etmektir. Üç “yerli malı” finans kuruluşunun kendilerine ait “medya”ları bulunmaktadır. Ülker grubunun denetimindeki Faisal Finans (Family Finans) Kanal 7 ve Yeni Şafak, İhlas TGRT ve Türkiye gazetesi, Asya Finans Samanyolu Tv ve Zaman gazetesi yoluyla kendi “medya”larına sahiptirler. Bu yönüyle, bu üç finans kuruluşu (“İslamcı banka”) tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin kendi içlerindeki alt birlikleri ifade etmektedirler. Ancak gerek finansman için kullandıkları yöntem (“faizsiz bankacılık”), gerek finanse ettikleri şirketlerin faaliyet alanları ortak ve aynı olduğundan, oligarşi ile olan çelişkileri yanında kendi iç çelişkileri de ağır basmaktadır. Kendi iç çelişkileri, bir yandan tarikat ayrılıkları olarak “ideolojik” niteliklere sahip iken, diğer yandan benzer üretim alanlarında faaliyet yürütmelerinden doğan “ekonomik” niteliklere sahiptir. Örneğin, bugün için birlikte hareket eden Ülker ile Saray grubu gıda sektöründe, ağırlıklı olarak da bisküvi vb. alanlarında faaliyet yürütmektedirler. Öte yandan birisi Nakşibent tarikatından iken, diğeri Nurcu’dur.

Tekelleşmemiş ve tekelleşmenin yolunu MNP’den AKP’ye kadar uzanan “şeriatçı” siyasal güç ile sağlayacaklarını düşünen sanayi ve ticaret burjuvazisinin iç çelişkileri MÜSİAD içindeki çatışmalarda da görünür hale gelmiştir. MÜSİAD içinde yaşanan çatışmalar yanında TOBB içinde zaman zaman ortaya çıkan farklılıklar, uzun yıllar işbirlikçi teknelci burjuvazinin bu kesimlerle yaşadıklarından farklı değildir. Aradaki fark, geçmişte feodal ve yarı-feodal kesimlerle ittifak kuran işbirlikçi teknelci burjuvazinin yerini tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin almış olmasıdır. Ama işbirlikçi teknelci burjuvazi, baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, bu ittifakta kendi içinde belli bir homojenlik oluşturabilmişken, aynı durum diğerleri için mevcut değildir. Dolayısıyla birarada tutulması ve yönetilmesi neredeyse olanaksız olan bir ilişki ve çelişki sözkonusudur.

Tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin oligarşi dışındaki sömürücü sınıf ve tabakaların “öncülüğünü” yapabilmesi ve kendi önderliği altında bir “milli burjuva bloku” oluşturabilmesi, iç dinamiğin ürünü olarak açıklanabilse bile, bu kesim “milli burjuva” özelliklerine sahip değildir. “Ülkedeki

* Tüm “çağdaş” (kravatlı, takım elbiseli) görünümüne rağmen, yaptıkları işin niteliğini çok iyi bilmektedirler. 14 Nisan 2002 günlü *Yeni Şafak* gazetesinde Family Finans Genel Müdürü Can Akın Çağlar, “meslek dışında yapmak isteyip de yapamadığınız şeyler var mı?” şeklindeki soruyu şöyle yanıtlamaktadır:

“İstedğim iki şey vardı. Birincisi Boğaz’da içkisiz bir balık lokantası. Ben yapamadım ama şu anda bir sürü var.

İkincisi muhafazakar eğilimli insanların bütün gününü orada geçirebileceği, içerisinde spor tesisi, yüzme havuzları, eğlence merkezleri falan olan, üyelikleri olan ve sadece üyelerin girebileceği bir kompleks, büyük bir klüp kurmak.

Enka gibi böyle tesisler var ama muhafazakar kesime hitap eden bir yer yok.”

** Asım Ülker Berksan’ın Kar Şirketler Grubu bünyesinde şu şirketler bulunmaktadır: Kar Yatırım, Arcan, Kar Gıda, Kafeda, Bolpat, Kar Et, Kar Gene, Fatih, Kar Tarım, Kar Yapı, Umde, Çamlıca İnşaat, Novoplast, Sing Mavi Boru, Altair, Topair, Top Service, Hezarfen, Kar Metal, Karberk, Kar Paket, Kar Poligon, Force, Atlas Air, Mavi Ay, Karlink, Mavi Boru, SBF, Bisco, Karimpex, Kar Sing, Çamlıca Vakfı.

mevcut kapitalist ilişkiler ve burjuvazi, emperyalist-kapitalist ilişkilerle karşılaştıktan ve ona tarihi bir süreç içinde tabi olduktan sonra, ilerici niteliğini yitirmiş ve üretici güçleri engeller bir niteliğe bürünerek, iç dinamiğinin hareketine karşı olmaya başlamıştır.* Dolayısıyla, ülkemizde iç dinamiğinin taşıyıcısı ve sürdürücüsü sınıf proletaryadır. Bu yüzden, tekelleşmemiş burjuvazinin her girişi mi, kendisini tekelleştirmek ve bu amaç için emperyalizmin işbirlikçisi olmak yönündeki hareketinden başka bir anlama gelmemektedir.

Bugün tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisi için fazlaca seçenek bulunmamaktadır. Ya mevcut işbirlikçi teknelci burjuva kesimleri bir yana iterek onların yerine geçecektir, ya da onların yönetimi altında “dış pazarlara” açılacaktır.

Birinci seçenek, mevcut işbirlikçi teknelci burjuvazinin önemli bir bölümünün tasfiyesine neden olacak büyük bir ekonomik kriz ortaya çıkmadığı sürece olanaksızdır. Ki böyle bir ekonomik kriz koşullarında tekelleşmemiş burjuvazinin ayakta kalabilmesi ise hiç mümkün değildir.

İkinci seçenek ise, 1995’de RP’ye ve 1999’da MHP’ye bağlanan “umutların” aynıdır. RP’nin “İslam ülkeleri”ne yönelik ihracatı artıracığı beklentisi ile 1999 seçimlerinde MHP’nin Türki cumhuriyetlerin iç pazarlarını ele geçirmeyi sağlayacağı beklentisi “dış pazarlara açılma”dan başka bir yolun kalmadığını göstermiştir. Ancak emperyalist ülkelerde ortaya çıkan aşırı-üretim buhranı ve buna bağlı olarak dünya ticaretindeki büyük düşüş, “dış pazarlar”da yer bulmanın sanıldığı kadar kolay olmadığını göstermektedir. Diğer yandan, emperyalist ülkelerin eski teknoloji ürünleriyle yapılan üretim maliyetleri, işgücünün görece ucuzluğuna rağmen, yeterli “rekabet” olanağı yaratmamaktadır. Bu yüzden, “şeriat ekonomisi”, kaçınılmaz olarak bir **re-export ekonomi** olmaz

durumundadır. 1990 sonrasında Anadolu’da baş gösteren “serbest bölge” olma girişimleri ve istekleri, “Anadolu kaplanları”nın Güney Kore modeli bir yol izlenmesi talebini ifade etmektedir. Küçük ve organize sanayi bölgelerinde faaliyet yürüttükleri için “serbest bölge” ilan edilmesiyle herşeyin düzeleceğini beklemektedirler. Vergisiz ve sendikasızsız “serbest bölgeler”den yapılacak ihracat, aynı zamanda iç pazardaki teknelci burjuvazinin egemenliğine zarar vermeyeceği için daha “uyumlu” bir çözüm olarak ortaya çıkmaktadır. Tayyip Erdoğan’ın “Avrupa seferi” böylesi bir re-export ekonomi için bir arayış olarak da görünmektedir. Türkiye’nin “stratejik ve coğrafi konumu”, “Avrupa ile Asya arasında köprü” oluşu konusunda bitmez tükenmez demeçlerin gerçekliği de burada bulunmaktadır.

Bu kesimlerin göremedikleri ve anlamak istemedikleri ise, dünya pazarlarının emperyalist ülkeler tarafından paylaşılmış olduğudur. Aşırı-üretim buhranı koşullarında bu pazarlarda yer bulmak ise tümüyle olanaksızdır. Bu nedenle, re-export ekonomi arayışı, emperyalist ülkelerin yenilenmesi zorunlu hale gelmiş olan makinelerinin alıcısı (ithalatçısı) olmaktan öteye geçmeyecektir. Bu kesimler için AKP hükümetinin yapacağı tek şey, “faaliyet dışı kârlar”ını artıncı yollar bulmaktan ibarettir.

“Genel olarak, devlet kredisinin oynaklığı, devlet sırlarını bilmek, bankacılara olduğu gibi onların meclislerdeki ve tahttaki yandaşlarına da, devlet tahvillerinin geçerli fiyatında görülmemiş ve ani dalgalanmalar yaratma olanağını”** verir. AKP’nin kullanabileceği tek “kaynak” da budur. Ve her zaman olduğu gibi, bu “dalgalanmaların değişmez, sürekli sonucu, ancak bir küçük sermayedarlar yığınının yıkımı ve büyük spekülâtörlerin akıl almaz bir hızla zenginleşmesi”dir.

* İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

** Marks, *Fransa’da Sınıf Savaşlarını (1848-50)*, Seçme Yapıtlar, Cilt: I, s. 251.

duğu temel konulardan birisi de, din ve dini kurumların durumuydu.

“Rahiplerin elleri arasında, siyasa ve hukuk bilimi, tüm öbür bilimler gibi, yalnız tanrıbilim kolları olarak kaldılar, ve tanrıbilimde yürürlükte olan ilkelere göre incelendiler. Kilise dogmaları, aynı zamanda, siyasal belitler idiler, ve Kutsal Kitap tümceleri de, tüm mahkemelerde yasa gücüne sahipti. Hatta bağımsız bir hukukçular sınıfı oluşuktan sonra bile, hukuk bilimi daha uzun süre tanrıbilim egemenliği altında kaldı. Ve tüm entelektüel çalışma alanında tanrıbilimin bu egemenliği, aynı zamanda, feodal egemenliğin en genel bireşimi ve onaylaması olan kilisenin durumunun da zorunlu sonucu idi.

Buna göre, genellikle feodalizme karşı yöneltilen tüm saldırıların, her şeyden önce kiliseye karşı saldırılar olacakları, toplumsal ve siyasal tüm devrimci öğretilerin, aynı zamanda ve her şeyden önce, tanrıbilimsel sapkınlıklar olacakları açıktır. Varolan toplumsal koşullara dokunabilmek için onların kutsal niteliklerini kaldırmak gerekiyordu.”*

Feodal dönemde kilisenin kendi ekonomik kaynakları ve kendi eğitim kurumlarıyla devlet içinde devlet olma özelliği ve de dinin özünde bulunan “dünyevi ilişkilerin düzenlenmesine” yönelen niteliği, burjuvaziyi iki yönlü bir eyleme itmştir. Bir yandan kilisenin elindeki ekonomik değerleri (toprak) alarak onun gücünü sınırlandırmak, öte yandan dinsel dogmaları kendi iktidarına uygun hale getirmek.

Bunlardan birincisi, burjuvazinin “toprağın millileştirilmesi” istemi ile çakışırken; ikincisi “dini reform” hareketiyle çakışır. Ancak dinin reforme edilmediği durumlarda, kilisenin devlet iktidarı üzerindeki etkisinin doğrudan kırılması gerekmiştir. Her iki durumda da, kilisenin devlet iktidarına müdahalesinin önlenmesi esas olmuştur.

İşte kilisenin siyasal iktidardan uzaklaştırılması ve iktidarın bir parçası olmaktan çıkartılmasının ideolojik ifadesi laikliktir.

Feodal bir iktidar gücü haline gelmiş olan dini kurumların, burjuvazinin iktidarının önünde engel teşkil etmesiyle ortaya çıkan

laiklik fikri, burjuvaziyle birlikte oraya çıkmış ve demokratik cumhuriyetin ayrılmaz bir unsuru olmuştur.

Fransa’da tüm yönleriyle uzlaşmaz bir biçimde ortaya çıkmış olan laiklik mücadelesinde, kilisenin elindeki mülklerin büyük bölümü devlet mülkü haline getirilmiştir. Yine de kiliseye kendisi için gerekli egemenlik alanları bırakılmıştır. Bunun sonucu olarak, kiliseler kendilerine ait mülklerle kendi faaliyetlerini sürdürmek durumunda olmuşlardır. Bu faaliyetin en önemli iki unsuru ise, eğitim ve yardım faaliyetleridir. Birincisi kilise eğitimi olarak ortaya çıkarken, ikincisi Kızılhaç faaliyetleri olarak ortaya çıkmıştır.

Bu gelişme sonucunda laiklik sorunu, hemen her zaman **eğitim sorunu** olarak varlığını sürdürme gelmiştir. Fransa örneğinde olduğu gibi “laik eğitim” ile “dini eğitim” birbiriyle sürekli çatışma durumunda olmuştur. Ancak politik iktidar tartışmasız bir biçimde burjuvazinin eline geçtiği ve kilise daha önce kanlı savaşlarla getirildiği için, kilisenin yeniden politik iktidara yönelmesi hemen hemen olanaksız hale getirilmiştir. Bu nedenle laik eğitim üzerine ortaya çıkan kimisi çatışmalar dışında, burjuvazinin iktidarı için laiklik özel bir sorun olmaktan çıkmıştır.

19. yüzyıla kadar kesin bir kilise karşıtı tutum içinde bulunan burjuvazi, iktidarını pekiştirir pekiştirmez, dini, kitlelerin uyutulmasının bir aracı olarak kullanmaya başlamıştır. Engels’in belirttiği gibi, din, “*egemen sınıfların alttaki sınıfların dizginlerini elde tutmak için kullandığı basit bir yönetim aracıdır*” ve “*değişik (egemen) sınıfların her biri kendine uygun gelen dini kullanır*”.

“Din konusundaki konuşmayı tartışırken Duma’daki grubumuz tarafından açıklığa kavuşturulmamış olan bir başka durum da, oportünist sapırmalara ek olarak, Avrupa Sosyal Demokratlarının din konusundaki bugünkü aşırı kayıtsızlıklarına yol açan özel tarihsel koşulların da varlığıdır. Bu koşullar iki yönlüdür. Birincisi, dinle savaşmak görevi, tarihsel açıdan devrimci burjuvazinin görevidir ve Batı’da burjuva demokrasisi, feodalizme ve orta çağ düzenine karşı giriştiği kendi devrimleri döneminde bu görevi büyük ölçüde yerine getirmiş (ya da engellemiştir). Gerek Fransa’da, gerek Almanya’da burjuvazinin dinle savaşma geleneği var-

dır ve bu sosyalizmden (Ansiklopedistlerden ve Feuerbach'tan) çok önce başlamıştır. Rusya'da ise, burjuva demokratik devrimimizin kendine özgü koşulları nedeniyle, bu görev de hemen hemen tümüyle işçi sınıfının omuzlarına yüklenmiştir.”*

Burjuvazinin devrimci niteliğini yitirdiği emperyalist aşamada, demokratik devrimin tamamlanmadığı ülkelerde, dinle mücadele görevinin proletaryanın omuzlarına kalması, aynı zamanda proletaryanın bu ülkelerde demokratik devrimi tamamlama göreviyle çakışır. Ama proletaryanın, dinle olan mücadelesi salt bununla bağlantılı değildir. O, aynı zamanda, demokratik cumhuriyet kurulması yönündeki tarihsel eylemi ile dinin “**kişisel bir sorun**” olarak kalması gereği açısından da bu mücadeleyi yürütmek zorundadır. İslamiyet gibi kendisini tarihsel gelişmeye uydurmamış, burjuvazi tarafından reformize edilmemiş bir din karşısında proletarya ve partisinin görevleri çok daha fazla öneme sahip olmaktadır.

İslamiyet, Hıristiyanlığın tersine, içerdiği feodal ve ortaçağ dogmalarından kendisini arındırmamış ve toplumsal, siyasal ve ekonomik düzeni düzenlemeye yönelik siyasal gücü ve siyasal iktidar olma koşulları **kesin yenilgiye** uğratılmamıştır.

Diğer yandan, İslam ülkelerinin emperyalist sömürgeler haline getirilmesi ve emperyalizmin tüm feodal kesimlerle ittifak içinde bulunması, dini ideolojilerin özel olarak korunmasını da beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla bizim gibi demokratik devrimin tamamlanmadığı ve reformdan geçmemiş bir dinin egemen olduğu bir ülkede laiklik ve din konusu çok daha büyük öneme sahiptir. Özellikle son yıllarda dinin “**kişisel bir sorun**” olduğu şeklinde yapılan değerlendirmeler ve propaganda gözönüne alındığında, laiklik konusunda açık ve net bir tutum takınmak çok daha önemli olmaktadır.

Bugün ülkemiz solunda ya da kendisini solda kabul eden pek çok kişi, dinin “kişisel bir sorun” olduğu tekerlemesini benimsemiştir. 1891 tarihli Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin Erfurt Programında yer alan “din kişisel bir sorundur” maddesine dayanan bu belirlemeyi Lenin şöyle değerlendirmektedir:

“Bu taktikler artık gündelik bir olay durumuna gelmiş, Marksizmin ters yönde saptırılmasına, oportünizm yönünde saptırılmasına yol açmıştır. Erfurt Programındaki bu madde, biz Sosyal-Demokratlar için, parti olarak hepimiz için din kişisel bir sorundur biçiminde yorumlanmıştır. 1890'larda Engels bu oportünist görüşü doğrudan doğruya karşısına almaksızın, buna polemikle değil somut verilerle karşı çıkılması gerektiğini ileri sürmüştür. Örneğin kendisi bu karşı çıkışı, özellikle vurguladığı bir sözle, Sosyal-Demokratların dini devlet işleri açısından kişisel bir sorun olarak aldıklarını, herhalde kendileri açısından, Marksizm açısından ve işçi partisi açısından soruna böyle bakmadıklarını söyleyerek belirlemiştir...”

Batı'da ‘din kişisel bir sorundur’ savının oportünist yorumuna yol açan koşulları ele alalım. Kuşkusuz buna yol açan koşullar bir bütün içinde, işçi sınıfı hareketinin çıkarlarını geçici çıkarlar adına feda etmek gibi oportünist davranışların tümüne yol açmış olan koşullardır. Proletaryanın partisi devletin dini kişisel bir sorun olarak belirlemesini ister, ancak halkın afyonu niteliğindeki dini, dinsel batıl inançlara karşı savaşı ‘kişisel sorun’ olarak görmez. Oysa oportünistler sorunu saptırarak, Sosyal Demokrat Partinin dini kişisel bir sorun gibi yorumladığı izlenimini uyandırmaya çalışırlar.”**

Din, devletle ilişkisi olmaması, dinsel kurumların siyasal iktidar yetkilerine sahip bulunmaması temelinde “kişisel bir sorun”dur. Burada unutulmaması gereken yan, dinlerin ekonomik, toplumsal ve siyasal alanları içeren dogmalara sahip olduğudur. Dolayısıyla dinsel ideolojilerin kitleler üzerinde sağlayacağı her etki, aynı zamanda bu dogmaların var edilmesi için bir çabayı da beraberinde getirecektir. Bu nedenle, dinsel ideolojilere ve dogmalara karşı mücadele zorunludur.

Ülkemiz tarihinde de görüldüğü gibi, dinin “kişisel bir sorun” olarak ilan edilmesi ya da din ile devletin birbirinden ayrılması

* Lenin, *Proletarya Partisinin Din Konusundaki Tutumu*

** Lenin, *Proletarya Partisinin Din Konusundaki Tutumu*

tek başına yeterli olmamaktadır. Demokratik devrimin tamamlanmadığı, feodalizmin ve feodal ideolojilerin devrimci tarzda tasfiye edilmediği bizim gibi ülkelerde, sorun, feodalizmden kapitalizme geçiş sorunu olarak varlığını sürdürmektedir. Varolan kapitalizmin kendi iç dinamiği ile gelişmemiş olması, baştan emperyalizme bağımlı olarak yukardan aşağıya geliştirilmesi, feodal ilişkilerin ve özellikle de feodal ideolojilerin varlığını sürdürmesine neden olmuştur. Feodal ilişkilerin içinde yer alan tüccar ve zanaatçıların geliştirilen çarpık kapitalizme eklenmeleri ya da tasfiye olmaları süreci tamamlanmamıştır. Bunlar, dışa bağımlı kapitalizm karşısında sürekli gerilemişler ve yavaş yavaş tasfiye olmaya başlamışlardır. Bu da, zamana yayılan bir “geçmişe dönüş” umudunu sürekli var etmiştir.

Bu kesimler, kesinkes mülksüzleştirilmediği ya da tasfiye edilmediği sürece, dinin “kişisel bir sorun” olarak ele alınması, yani dinsel toplulukların kendi işlerini kendileri görmesine olanak sağlanması, onların güçlenmesinden başka bir sonuç vermemektedir. Ülkenin en küçük yerleşim yerlerinde bile kurulmuş olan Kuran kursları, İmam-Hatip okulları ve yurtları bunun somut ifadesidir.

Diğer yandan, ülkemizde din “kişisel bir sorun” olmaktan öte, toplumsal bir sorun ve ilişki olarak vardır. Özellikle tarikatlar düzeyinde yürütülen dinsel faaliyetler, gizli örgütlenmeler olarak vardır. Tarikatların kendi iç hiyerarşileri, tarikat üyeleri arasında bir birlik oluşturur. Dolayısıyla, tarikat düzeyinde, din, hiç bir biçimde “kişisel bir sorun” durumunda değildir. Bugün AKP tarafından sıkça yinelenen din “kişisel bir sorun”dur tekerlemesi, tarikat ilişkilerinde hiç bir geçerliliğe sahip değildir. Üniversitelerde yapılan

türban eylemlerinde görüldüğü gibi, “başörtüsü sorunu” bir örgütlenme ve buna bağlı eylemlilik durumundadır. Bu örgütlenme ve eylemlilik, herkesin “kendi inancına göre yaşaması”ndan öte, “kendi istediği hukuku seçmesi” amacına yöneliktir.

Örneğin imam nikahı, “kişisel bir sorun” gibi gösterilmekle birlikte, bir hukuk sorunudur, evlilik hukuku sorunudur. İmam nikahı sırasında akt edilen “**mehir**” bunun en tipik örneğidir.* Bu akit, evliliğin sona ermesi durumunda uygulanabilmesi için bir karar merciiinin varlığı ile bu kararın uygulanmasını denetleyen ve gerektiğinde sağlayan bir zor gücünü gerekli kılar. Bu da, herkesin bildiği gibi, mahkemeler ve polis gücüdür.

Diğer yandan imam nikahı “mükerrer” evliliklerin olmaması için merkezi bir kayıt sistemini gerektirir. Bu da, imamlara bağlı bir nüfus kayıt merkezinin kurulmasını zorunlu kılar.

Bugün ülkemizde bu ve benzeri “şeriat” kurumlarını vakıflar temsil etmektedir. Bu vakıflar, devletleşmemiş şeriatın “sivil toplum örgütleri”dir.

Görüldüğü gibi sorun, “kişisel bir sorun” değil, siyasal üst yapı sorunudur ve siyasal üst yapının dini esaslara göre biçimlendirilmesini gerektirir. Bunlar dikkate alınmaksızın “din kişisel bir sorundur” tekerlemesinin ardına takılmak, şeriatçılığın güçlendirmekten ve meşrulaştırmaktan başka bir anlama gelmemektedir.

“Proletarya bizim burjuva demokratik devrimimizin öncüsüdür. Bu nedenle, orta çağın tüm kalıntılarına ve bu arada eski resmi dine ve bunu canlandırma, yeniden biçimlendirme yolundaki tüm girişimlere karşı yürütülecek mücadeledeki ideolojik öncü de proletaryanın partisi olmalıdır.”**

* Bu akit, boşanma durumunda, mevcut medeni yasaya göre, kadına büyük avantajlar sağlamaktadır. Son yapılan yeni medeni kanunda yer alan “evlilik sözleşmesi”nin karşılığıdır. Ancak “evlilik sözleşmesi”nden farklı olarak bürokratik işlem gerektirmemektedir. Dolayısıyla çok daha fazla tercih konusu haline gelmiştir. Tek farkla ki, kadının değil, erkeğin boşanma durumunda uygulanır. Zaten islamiyette kadının çok özel koşullar dışında boşanma hakkı yoktur. Öte yandan, “mehir”, kadının başını örtmesini şart koşar. Başına bir şey örtmeden halk arasında yürüten kadını, “müslüman” erkek, mehir ödemedi boşayabilir.

** Lenin, *Proletarya Partisinin Din Konusundaki Tutumu*

Koşun! Menkul Kıymetler Borsası Kazandırıyor!

Bugüne kadar *Kurtuluş Cephesi*'nin değişik sayılarında ülkemizde uygulanan IMF programının niteliğini ortaya koyarken, sürekli olarak, bu programın özünün, halk kitlelerinin yoksullaştırılması ve mülksüzleştirilmesiyle sağlanan kaynaklarla (kendi söylemleriyle ifade edersek “faiz dışı fazla” ile) dış borçların ödenmesini garanti altına almak olduğunu altını çizdik. Ve IMF ile Aralık 1999'da yapılan stand-by anlaşmasıyla bu sürecin başlatıldığını ortaya koyarken, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın özel bir yere sahip olduğunu belirttik. Özellikle kent küçük-burjuvazisinin büyük rağbet gösterdiği borsanın, yaşanan ekonomik kriz koşul-

larında işlevini nasıl yerine getirdiğini değişik örneklerle ortaya koyduk. Borsada bugüne kadar yaşananlar ortada olmasına karşın, borsa, ekonomik buhranın her derinleşmesinde yeniden ve bir kez daha “umut” olmayı sürdürmektedir.

4 Ekim itibariyle borsada “açık hesap” sayısı 2 milyon 56 bin 889, “bakiyeli hesap” sayısı 1 milyon 212 bin 389'dur. Bir başka deyişle, bir milyon iki yüz bin kişi borsaya bağladıkları “umutlarını” kaybetmemişlerdir.

Ve 3 Kasım seçimlerinden sonra tüm “medya”nın tezahürat korosuyla borsa “coşmuş”tur.

1 Kasım günü 190 trilyonluk (114 milyar dolar) işlem hacmiyle 10.217'den kapanan İMKB-100 endeksi, 4 Kasım günü 10.844'e “fırlamış” ve işlem hacmi 1.041 trilyon olmuştur. Ve yükselmeye devam etmiştir.

Borsadaki bu “coşku”nun “en hareketli hisseleri” “islamcı sermaye” şirketlerine aittir. Borsa “aktörleri”, AKP'nin iktidara gelmesinin “islamcı sermayenin” güçlenmesi anlamına geleceğini düşündüklerinden, büyük bir şevkle bu şirketlerin hisselerini almaya başlamışlardır. Diğer bir ifadeyle, “borsa aktörleri” ve onların manipüle ettiği “küçük yatırımcılar”, “yeme” sırasının şeriatçılara geldiğinde hem fikir olmuşlardır. Bu nedenle “islamcı sermaye”nin hisselerini alarak, bir kez daha borsada “köşeyi” dönecekleri haline kapılmışlardır.

En rağbet gören hisse senetlerinin başında ise İhlas Holding yer almıştır.

1 Kasım günü 810 TL (0,05 cent) olan İhlas Holding hisseleri endeksin en yüksek olduğu 18 Kasım günü 2.175 TL'ye (0,13

	Endeks	İMKB-100	
		İşlem Hacmi TL (milyar)	İşlem Hacmi \$ (milyon)
5 Kasım	11.947	1.631	976
6 Kasım	11.973	1.124	688
7 Kasım	13.472	2.298	1.406
8 Kasım	13.221	2.507	1.411
11 Kasım	12.773	770	477
12 Kasım	12.097	935	582
13 Kasım	12.417	784	480
14 Kasım	12.971	1.615	991
15 Kasım	13.597	1.154	715
18 Kasım	14.058	1.495	935
19 Kasım	13.387	873	553
20 Kasım	13.292	695	440
21 Kasım	13.811	1.416	895
22 Kasım	13.501	1.219	775
25 Kasım	13.052	695	443
26 Kasım	12.824	610	390
27 Kasım	13.036	860	555
28 Kasım	12.923	650	418
29 Kasım	13.300	695	450

cent) yükselmiştir. Böylece İhlas Holding hisselerini alan “yatırımcılar” %270 artışla kâra geçmişlerdir. Ve her zaman olduğu gibi, dün dün de kalmış, herşey unutulmuştur.

Oysa ki, İMKB'nin “altın dönemi” olan Ocak 2000 sonlarında (18 Ocak itibarıyla endeks 19.577) İhlas Holding hisselerinin değeri 60.000 liraydı (10 cent). 18 Ocak 2001'de 3.600 liraya (0,5 cent) inen İhlas hisseleri “krize” girmiş ve İhlas iflas noktasına gelmiştir. Doğal olarak, 20 Ocak 2001 tarihinde borsadaki “tahtası” kapatılmıştır. Bu tarih itibarıyla, İhlas hisseleri %95 değer yitirmiştir.

22 Ocak 2002 tarihine kadar bir yıl süreyle borsada işlem sırası kapatılan İhlas Holding 4.500 liradan yeniden borsa “tahtasına” çıkmıştır. Doların 650 bin liradan 1.650.000 liraya çıktığı bir dönemde İhlas yatırımcıları bir yıl süresince yatırdıkları paranın erimesini izlemekten başka bir şey yapamamışlardır.

AKP iktidarıyla “çoşan” borsada %270 gibi büyük bir “performans” sergileyen İhlas hisselerinin bugün ulaştığı fiyat, Ocak 2000'e göre yüzde birdir. O tarihte 10 centten İhlas hisselerini alan “yatırımcı”nın ilk değere ulaşabilmesi için, bugünkü değerinin 100 katına ulaşması (oransal olarak %10.000 pirim yapması) yeterli olacaktır! Ve üstelik 2002 yılının ilk dokuz aylık bilançosunda 15 trilyon lira (yaklaşık 10 milyon dolar) zarar görülmektedir.

Sadece bu olay bile, borsanın spekülasyondan öte hiç bir anlama ve değere sahip olmadığını göstermektedir. Ama borsa macerasında çok şeyini, neredeyse tüm parasal kaynaklarını (akrabalarından aldıkları borç paralar da dahil) yitirmiş olan “küçük yatırımcı” artık spekülasyondan medet umar hale gelmiştir. Kimin ne yaptığı, hangi şirketin ne durumda olduğu, ülke ekonomisinin nereye gittiği onları ilgilendirmemektedir. Onlar, 12 Eylül'ün ve T. Özal'ın “çocukları” olarak yalanın, hilenin, aldatmanın ve çürümenin zirve yapmasını beklemektedirler. Son bir umutla AKP'ye sarılırken, ilk beklentileri, ana paralarını kurtarmak olmaktadır. Bu amaçla, küçük de olsa “alıma geçerek”,

borsanın yükselmesine katkıda bulunma isteği içindedirler. Böylece bir kez daha, borsa macerasının içinde boğulmayı tercih etmektedirler.

“Küçük yatırımcının” borsa macerasına atıldığı günlerdeki endeks rakamlarından yola çıkıldığında, bugün 50.000'ler seviyesinde olması gereken borsa, son “yastık altı” dolarların bozdurulmasının bir aracı haline gelmiştir. Merkez Bankası'nın kendi verilerine göre, TL'nin gerçek değerinin %20 üzerine çıkması, “küçük yatırımcının” son umutlarını da alıp götürecektir.

AKP hükümeti, ister IMF programını uygulamaya devam etsin, ister bu programı “yırtıp atsın”, her durumda, yeni bir kriz, daha tam deyişle, büyük bir devalüasyon kaçınılmazdır.

Başta OYAK olmak üzere (kendi açıklamalarına göre bir milyar dolar) tüm bankalar “nakite” geçmiş durumdayken, ithalatın artmasından başka bir sonucu olmayan dışa bağımlı bir ekonomi varlığını sürdürürken, AKP hükümetinin de yapabileceği fazla bir şey yoktur. Elinden gelen şey, Amerikan emperyalizminin kısa vadeli çıkarları ile (Irak gibi) uyduğu oranda IMF ile “döviz çapası” uygulamasına geçmekten öte değildir.

Adı konmadan ve kamuoyuna açıklanmadan, üstü örtük biçimde sürdürülecek “döviz çapası”na bağlı enflasyonist uygulama ise, devletin resmen iflas etmesinden başka bir sonuç doğurmayacağı da ortadadır.

İşte böylesi bir ortamda, borsa, dolar üzerinden yapılan planların ve spekülasyonların bir örtüsü ve aracına dönüşmüştür. Artık kişilerin elinde bulunan (“yastık altı”) son dolarların centine kadar çekilip alınması gündemdedir. Borsanın yukarıya doğru her hamlesi, borsayla uzaktan yakından ilgisi olmayan herkesi içine alan büyük bir anafor oluşturacaktır. Borsaya koşanların bu anaforun ilk kurbanları olması ne kadar kesinse, olayları sessiz sedasız izleyenlerin bunun sonuçlarını yaşamaları da o kadar kesindir.

İç Politikada Vur Kurtul/Ver Kurtuldan Dış Politikada Al Kurtul/Ver Kurtula

“... Kıbrıs, 1960'lardan günümüze kadar hiçbir emperyalist ülke tarafından kullanılabilir bir yer olmamıştır. Gerek Türkiye ve Yunanistan'ın Kıbrıs üzerindeki çatışmaları, gerekse Rum kesiminde güçlü bir 'bloksuzlar hareketi'nin varlığı, Sovyetler Birliği'nin varlığı koşullarında adanın emperyalist ülkelerin askeri bir üssü olarak kullanılmasını engellemiştir. Bugün ise, Sovyetler Birliği olgusu ortadan kalkmış ve başını Makarios'un çektiği eski dönemin 'bloksuzlar hareketi' önemli ölçüde etkinliğini yitirmiştir. Böylece Kıbrıs'ın emperyalist ülkelerin askeri bir üssü olarak kullanılabilinmesinin önündeki tek engel, Türkiye ile Yunanistan arasındaki çatışma ve çatışma potansiyeli olmaktadır. AB'nin bu durum karşısında geliştirdiği politika, Kıbrıs'ın AB bünyesine alınması ve bu yolla Kıbrıs'ın Türkiye ile Yunanistan arasındaki çatışmada AB 'güvenlik şemsiyesi' altında tutulmasıdır.

AB'nin emperyalist ülkelerinin bu politikası, Kıbrıs'ın 'yabancı ve işgalci askeri güçlerden arındırılması' şeklinde 'barışçıl' ve 'insani' bir görünümde sunulurken, tek amaç, **Kıbrıs adasını Avrupa Ordusu'nun stratejik ana üssü haline getirmektir.** İşte Kıbrıs sorununu gündemin ilk sırasına çıkartan neden de budur.”*

Bundan tam bir yıl önce, halk deyişiyle, ortada “fol yok, yumurta yok”ken TÜSİAD'ın açıklamasıyla gündemin birinci sırasına oturan Kıbrıs sorunu, Tayyip Erdoğan'ın AB'den “tarih alma” şovlarıyla bir kez daha gündemin birinci sırasına oturtulmuştur. Özellikle yoluna kırmızı halılar serilen Tayyip Erdoğan'ın “Avrupa seferi”nde söylediği “AGSP, AB ve Kıbrıs tek bir paket olarak ele alınabilir” sözü ve BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın “çözüm paketi”, Kıbrıs sorununu “nihai çözüme” ulaştıracak gelişmeler olarak güncelleştirmiştir.

Diğer yandan ise, BM Güvenlik Konseyi kararı ile “silah denetçileri”nin Irak'a gönderilmesiyle ikinci plana indiği düşünülen Amerikan emperyalizminin Irak saldırısı ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ve Dışişleri Bakan yardımcısı Marc Grossman'ın** gelişiyle yeniden öne geçmeye başlamıştır. Amerikan emperyalizminin dayattığı son BM kararı ile Irak'a verilen sürenin dolmasının (8 Aralık) arifesinde Grossman ve Wolfowitz'in beraberlerinde getir-

dikleri eski “talep listesi”*** ise, bir bakıma yeni AKP hükümetinin diyet borcu olarak sunulmaktadır.****

* *Kurtuluş Cephesi*, AGSP, AGSK, NATO, AB, Kıbrıs vs., Sayı: 64, Kasım-Aralık 2001.

** P. Wolfowitz ve M. Grossman, Bush yönetiminde yer alan iki üst düzey yahudi yöneticidir. Grossman, Kasım 1994-Haziran 1997 arasında Türkiye büyükelçiliği yapmıştır. P. Wolfowitz ise, eski Endonezya büyükelçisidir.

*** “Talep listesi”nin basına yansıyan bölümlerine göre, Amerikan emperyalizmi Türkiye'deki üsleri doğrudan kullanmanın yanında, 100-150 bin Amerikan askerinin güney doğu bölgesine yerleştirmek ve bunlara “koruculuk” yapmak için 30-40 bin askerin Amerikan genelkurmayının emrine verilmesini istemektedir.

**** Abdullah Gül, en son Temmuz ayında ABD'ye gitmiş ve burada Morton Abromowitz ve Marc Grossman'la görüşmüştür. Bu buluşmadan bir hafta sonra Abdullah Gül, bu kez Ankara'da ABD Büyükelçiliği Rezidansı'nda yine Marc Grossman “onuruna” verilen yemeğe katılmıştır. Tayyip Erdoğan ise, M. Abromowitz'le ilk görüşmesini 15 Ekim 1996'da gerçekleştirmiştir. Tayyip Erdoğan ve A. Gül, T. Özal gibi, ABD'den icazet alarak Erbakan'a karşı “ayaklanmışlardır”.

Kıbrıs ve Irak'la ilgili bu gelişmeler olurken, IMF'nin "öncüleri" "yeni hükümetle" görüşmelere başlamıştır.

Bu "sıcak" gelişmeler ortamında, başta "medya" olmak üzere tüm "kamuoyu", 12 Aralık günü yapılacak olan Kopenhag zirvesinden "tarih alma"ya "kitlenmiştir". Doğal olarak, AB, Kıbrıs, Irak, IMF ve AGSP konuları birbirinin içinde ve birbirine bağlı bir bütün haline gelmiştir.

IMF konusunda, ülke iflas noktasına geldiği için "yapabilecek birşey yok" diyenler, Irak konusunda Amerikan emperyalizminin isteklerini yerine getirmenin getireceği avantajların hesabı içindedirler.

Kıbrıs konusunda ise, Kofi Annan'ın "çözüm paketi"ni "son şans" olarak değerlendirenler, bu yolla AB'ye girmeyi garantiyeceklerine inanmaktadırlar.

Böylece IMF'den Irak'a, Kıbrıs'tan AB üyeliğine kadar tüm dış politika konularında "ver kurtul"culuk tek perspektif olarak ortalıkta dolaşmaktadır.

Anımsanacağı gibi, "ver kurtul"culuk, PKK hareketinin silahlı mücadeleden "başçılığa" evrildiği evrede ortaya çıkmıştır. M. Ali Birand'tan Murat Belge'ye kadar tüm "medyatik" küçük-burjuvalar, bu dönemde hep bir ağızdan "ver kurtul" diyerek Kürt sorununun çözümü için "çözüm paketleri" ortalığa atmışlardır. "Ver kurtulcular" için Kürt sorununun çözümü AB kapılarını açacak anahtardır. Mesut Yılmaz'ın deyişiyle, "AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçmektedir".

MHP'nin buna karşı geliştirdiği "vur kurtul"culuğu karşısında "başçıl ve insani" çözüm yandaşlığı olarak sunulan "ver kurtul" söylemi, içeriği olmayan, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını esas almayan demagogik bir söylemden başka bir şey değildir. Lenin'in deyişiyle, "... gerçekten demokratik kurumlar getirmekte umutsuzluğa kapılan ve bir dizi (kültürel) sorunda her ulusun proletaryasıyla burjuvazisini yapay olarak birbirinden ayrı tutarak, burjuvazinin ulusal kavgalarından kurtulmaya çalışan kişilerin oportünist düş"lerinin* bir ifadesi olmuştur.

Ve herkesin bildiği gibi, PKK hareketi, A. Öcalan'ın Kenya'dan İmralı'ya getirilişiyle birlikte tasfiye sürecine girmiş ve silahlı güç olarak sona ermiştir. Bunun sonucu olarak "ver kurtul"culuk da aynı şekilde ortalıkta

görünmez olmuştur.

AB konusunda başlatılan büyük "medyatik" propagandayla, hangi konu "en büyük engel" olarak güncelleştirilirse, "ver kurtul"culuk yeniden ortalıkta boy göstermeye başlamaktadır. Doğal olarak, sorun, AGSP ve bu konuda Türkiye'nin "vetosu" olduğunda bile, tüm "medya" olanakları kullanılarak, bu "veto"nun ne denli "anlamsız" olduğu, bunda ısrar etmenin Türkiye'yi yoksulluğa mahkum edeceği, ülkenin "geleceğini karartacağı" hep bir ağızdan söylenmeye başlanmaktadır. Ama AGSP'nin ne olduğu ve ne anlama geldiği ise sessizce geçiştirilmektedir.

Karen Foggs'un "uyuyan güzelleri"nin AGSP konusunda yaptıkları "ver kurtul" çıtırtkanlığı öylesi boyutlara ulaşmıştır ki, neredeyse tüm ilerici, demokrat ve devrimci kesimler birer AB yandaşı haline gelmeye başlamıştır.

AGSP, Batı-Avrupa'nın emperyalist ülkelerinin birleşik askeri gücünün "demokrat ve sivil" söylemdeki adından başka birşey değildir. Diğer bir deyişle, AGSP, emperyalist "Avrupa Ordusu"dur. Sorun, bu askeri güç için **üsler bulmak** sorunudur. Yunanistan, "Avrupa Ordusu" için üs ve komuta merkezi olmaya aday olmuştur. Bu yolla, Amerikan emperyalizmine İncirlik, Piriçlik gibi büyük askeri üsler vermiş Türkiye'ye karşı "Avrupa Ordusu"na üs vermekle avantaj sağlayacağını hesaplamaktadır.

Ancak Yunanistan'ın yeni emperyalist ordunun üssü haline gelmesi, stratejik açıdan yeterli değildir. Bu nedenle, Kıbrıs'ın stratejik konumu önem kazanmaktadır. Doğal olarak Kıbrıs sorununu bir "ulusal dava" olarak gören Yunanistan için de yeni bir olanak ortaya çıkarmaktadır.

Stratejik ve uzun dönemli olarak ele alındığında, Kıbrıs'ın AGSP çerçevesinde askeri üs haline getirilmesi (ve tabii AB üyesi yapılarak), "Adadaki Türk askeri varlığını" kendisi için bir "tehdit" olarak kabul eden Yunanistan için bu "tehdit"in ortadan kalkması anlamına gelmektedir.

Ancak "ver kurtul"cular için, Yunanistan Türkiye için bir "askeri tehdit" ya da "tehlike" değildir. Kendi deyişleriyle, Yunanistan'ın Türkiye'ye saldıracağını düşünmek "saçmalamaktır"! Dolayısıyla, AB için AGSP "vetosunu" kaldırmak ve Kıbrıs'ı vermek, bir kurtuluş olacaktır. Kuzey Kıbrıs'ın işgalinin Türkiye ekonomisine ne kadar mal olduğu-

* Lenin, *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Ulusal Sorun Üzerine Tezler, s. 100.

na ilişkin birbiri ardına yayınlanan yazılarla üstü örtülen bu durum, “ver kurtul” düşüncesinin pekiştirilmesine hizmet etmektedir.

Şüphesiz “ver kurtul” zihniyetinin değişik versiyonları da vardır. Pragmatist küçük-burjuva “ver”mek yanlısıdır, ancak karşılığında ne “alacağını” bilmek istemektedir. Bunlar, eğer “vermek” karşılığında AB üyeliği alınacaksa Kıbrıs’tan kurtulmaya hazırdırlar. Özellikle küçük ve orta sermaye kesimleri tarafından desteklenen bu “al-ver”cilerin gözettikleri tek şey kendilerinin elde edecekleri ekonomik çıkardır. Aynı kesimlerin Amerikan emperyalizminin Irak saldırısına karşısındaki tutumları da benzerdir.

Onların ortak görüşlerine göre, ülke ekonomisi bu durumdayken Amerikan emperyalizminin Irak saldırısına karşı çıkmak ya da içinde yer almamak “budalalık”tır! Onlara göre, Irak “operasyonu”nda yer alınır, Amerika “kesenin ağzını açacak” ve IMF aracılığıyla Türkiye’ye yeni krediler verecektir. Bu sayede (seçimler sonrasında geliştirilen söylemle) AKP hükümeti IMF’ye “faiz dışı fazla”yı aşığıya çekmeyi kabul ettirebilecektir. Bu da ülkemizde “açlık sınırında bulunan 15 milyon insanın doyurulmasına, “reel ekonomiye” talep sağlanmasına, kısacası “düze çıkmaya” hizmet edecektir. Ve tabii bu da AKP’ye büyük bir prestij ve oy sağlayacağından, uzun yıllar iktidarda kalmalarını garantileyecektir.

İşte böylesine demagojik, popülist söylemlerle ortalıkta doluşturılan “ver kurtul”culuk, gerçeklerin gizlenmesinden başka bir dayanağa sahip değildir. “Medya”nın bir bütün olarak denetim altında tutulduğu ortamda, halkın gerçekleri öğrenemeyeceğinden de çok emindirler.

Ekonomik açıdan söylenenler tümüyle yalandan başka birşey değildir.

Herkesin bildiği gerçek, Türkiye’nin iç ve dış borç toplamının GSMH’sından fazla olduğudur. 200 milyar doların üstüne çıkmış olan bu “borç stoku”, ister “ötelensin”, ister çevrilebilsin, her durumda borçtur ve faizleriyle birlikte ödenmek zorundadır.

İkincisi, bu borçlar kullanılmıştır, eski “para”dır, dolayısıyla “taze para” bulunabilmesi için, ana para ve faiz olarak ödenmesi zorunludur.

Borçları ödemenin yolu ise, “kemer sıkma”tan geçer. Bunun için vergilerin artırılmasından başka bir yol yoktur. Amerikan emperyalizminin askerlerinin “korucusu”*

olarak Irak’a gönderilecek asker karşılığında alınacak para, karşılıksız para basmakla eşanlamlıdır. Herkesin bileceği gibi, bu da enflasyonun tırmanmasına yol açar.** Asker “kanı” karşılığında dışardan alınacak para ile “yoksul doyurmak” ise, fiyatları görülmedik seviyelere yükseltir. Bu da, Friedmancı ekonomi politika izlerken Keynesci olduğunu söylemenin “türkçesi” olmaktadır.

“Ver kurtul”culuk, askeri ve politik açıdan ise, bir ülkenin geleceğine ipotek koymak anlamına gelir.

Bugün Yunanistan’ın Anadolu üzerinde hiç bir “ard niyeti”, “gizli planı” olmamasının konuyla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Yunanistan’ın 1919 Anadolu macerası nasıl sonuçlanmışsa, yenisinin de aynı şekilde sonuçlanacağı da söylenebilir. Ama sorun, pazar sorunudur. Sermaye, her zaman ve her yerde, sürekli genişlemek ve kâr oranını sürekli artırmak durumundadır. Bu kapitalizmin yasasıdır. İç pazardaki talebin sınırlarına ulaşıldığında, her sermaye dış pazarlara açılmak zorundadır. Ulusal devletlerin varolduğu bir çağda, dış pazar, bir başka ulusal devletin pazarından başka bir şey değildir. İster iç dinamikle gelişmiş bir kapitalizmin ürünü burjuvazi olsun, ister dışa bağımlı kapitalizmin ürünü işbirlikçi burjuvazi olsun, pazar olmaksızın ve pazarını genişletmek sizin varlığını sürdürmez.

Her yönden askeri olarak kuşatılmış bir ulusal devletin ise, kendisine dayatılan koşullara boyun eğmek ya da savaşmaktan başka seçeneği yoktur.

Sorun, AGSP ve Kıbrıs sorunu olarak alındığında, “verecek” olanın ve boyun eğecek olanın TC olduğu (“kahrolsun, daha beter olsun”) düşüncesi de, bu ülke topraklarında yaşayan halkı ve devrimi bir yana bırakmak demektir.

Kendisini ilerici, demokrat, yurtsever ya da devrimci olarak tanımlayan herkesin çok iyi bilmesi gereken şey, AGSP’nin bir emperyalist ordu olduğu ve emperyalist ülkelerin pazarlarını korumak amacıyla oluşturulduğudur. Diğer deyişle, AGSP, emperya-

* Bu “koruculuk” Kore Savaşı’nda yapılmıştır. Ve bilineceği gibi, Amerikan askerlerinin yaşamını koruma uğruna “mehmetçik” yaşamını yitirmiştir. Bunun nasıl olduğunu öğrenmek için Kore Savaşı’na ilişkin yazılmış kitaplara ve anılara bakılabilir.

** Anadolu’da bir şehre askeri birliğin gelmesiyle ticaretin nasıl canlandığını, ama buna karşılık fiyatların nasıl arttığını yaşayan herkes çok iyi bilir.

list sömürünün sürdürülmesini askeri olarak güvenceye almak için oluşturulmaktadır. Doğal olarak, bu **emperyalistlerin pazarlarını tehdit eden devrimci mücadele, bu ordunun baş düşmanı ve hedefidir.**

İkinci olarak, stratejik yerlere mevzilenmiş emperyalist bir askeri güç, **devrimci iktidarlar için en büyük tehlike ve saldırı gücü olacaktır.**

Devrimci mücadele ve devrimci iktidar hesaba katılmaksızın, demokrasi, insan hakları vb. gerekçelerle “ver kurtul”culuğun ardına takılmanın devrime ihanetten başka bir anlamı yoktur.

Devrimciler tarafından yıllardır söylendiği gibi, Kıbrıs’ın “iki taraflı, iki toplumlu federal” bir yapıya sahip olması, “tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir ülke” olmadığı koşullarda içi boş bir söylemden başka bir şey değildir.

AKEL’in* programatik olarak ifade ettiği gibi, “tek egemenliği, tek vatandaşlığı ve uluslararası kimliği ve bağımsız, askerden ve üslerden arınmış, sömürgeciler olmayan, insan haklarının egemen olacağı bir devlet kurulması için iki bölgeli iki toplumlu federal çözüm”** gelecekteki merkezi ve birleşik bir Kıbrıs’ın temelini oluşturur. Tek koşulları ki, “**askerden ve üslerden arındırılmış**”lık, sadece İngiliz, Türk ve Yunan askerlerini ve üslerini değil, gelecekteki tüm emperyalist ülke askerlerini ve üslerini de kapsamak zorundadır. Ve yine “sömürgeciler”, sadece İngiliz sömürgecileri değil, tüm emperyalist sömürgecileri kapsamalıdır.

Burada unutulmaması gereken nokta, yıllardır şovenist ve ırkçı propaganda ve politikaların sürdürüldüğü, karşılıklı güven sorununun aşamadığı, toplumların birbirlerini ne şüpheyle baktığı bir ortamda, saf bir “iyi-

niyet”in Kıbrıs’ın değişik emperyalist, şovenist ve ırkçı amaçlara alet edilmesinden başka bir sonuç vermeyeceğidir. Bu nedenle, Kıbrıs’ın AB “şemsiyesi” altına alınması, yani AB’nin tek “garantör taraf” olacağı bir çözüm, Kıbrıs adasının Avrupa Ordusu’nun askeri üssü haline dönüşmesine hizmet edecektir. Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığı ve emperyalizmin saldırganlığını olağanüstü boyutlara ulaştırdığı bir dönemde, Kıbrıs gibi küçük bir ülkede bağımsızlığın korunması çok kolay değildir.

Ülkemiz solunda olduğu gibi, Kıbrıs’ta da, AB üyeliğinin belli bir güvence getireceği şeklinde yanılsamalar oldukça yaygındır. Bu yanılsamalar, AB’nin bugüne kadar askeri bir güce sahip olmamasının getirdiği “barışçıl ve demokratik” görüntüsünden türemektedir. Oysa ki, AB, AGSP’yle birlikte militarize olmaktadır. AB üyesi ya da aday üyesi ülkelerin halkları başta olmak üzere, tüm halklar için en büyük tehlike de bu militarize olmakla başlamaktadır. Bu koşullarda, Kıbrıs’ın Türkiye ve Yunanistan arasındaki çatışma ve çatışma potansiyeline dayanan Türkiye ve Yunanistan’ın “garantörlüğü”yle süregiden dengesini bozacak her anlaşma, orta vadede, öncelikle Kıbrıs halkına ve soluna zarar verecektir.

Tüm bunları gözönüne almayan “sol” politikalar ya da çözüm önerileri, popülist ve “iyiniyetli” olmaktan öteye geçemez. Bu nedenle de, “ver kurtul”cuların pragmatizminin bir türevi olmak durumundadır. Bu da, “burjuvazinin ulusal kavgalarından kurtulmaya çalışan kişilerin oportünist düşü”nden başka bir şey değildir.

Unutulmamalıdır ki, devrimciler Kıbrıs konusunda “bitaraf” değil, bir taraftır, emperyalizme karşı taraftır.

* AKEL (Anorthotiko Komma Ergazomenou Laou), 1926’da kurulmuş ve programında Marksist-Leninist bir parti olduğu yazılı Kıbrıs komünist partisidir. Mayıs 2001 seçimlerinde oyların %34,71’ini alarak birinci parti olmuş ve AKEL Genel Sekreteri Dimitris Hristofias Rum Ulusal Meclisi başkanı seçilmiştir. “Yeni Dünya Düzeni”ne ve neo-liberalizme karşı olduğunu ilan etmekle birlikte AB’ye girilmesine karşı çıkamamaktadır. Yapabildiği tek şey, “bazı çekince”leri sürmekten ibarettir. Dimitris Hristofias “sorumlu devlet adamı” portresi çizmeye özen gösterirken, partinin alt örgütleri Marksist-Leninist söylemi sürdürme eğilimindedir.

** AKEL’in gençlik örgütü EDON (Eniea Dimokratiki Organosi Neoleas) Genel Sekreteri Stefanos Stefanu’nun 13. Genel Kurul konuşması, 5 Ocak 2001.

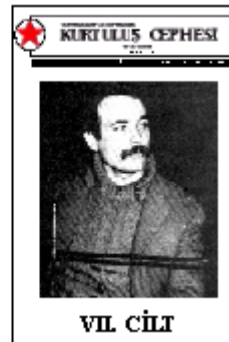
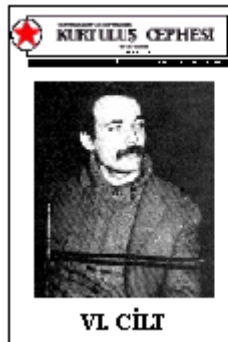
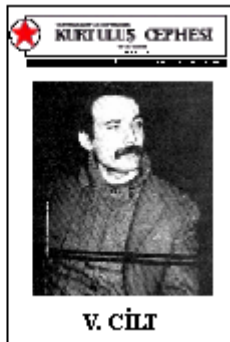
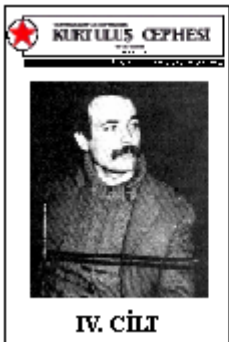
Kitap ve Katalog isteme adresi:
Postfach 1414
55504 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com
erisyay@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
THKP-C/HDÖ : **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACIL SORUNLARI-I**
İLKER AKMAN : **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
THKP-C/HDÖ : **OLİGARŞİ NEDİR?**
THKP-C/HDÖ : **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOGMA DEĞİL,
EYLEM KILAVUZUDUR-III**
THKP-C/HDÖ : **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
THKP-C/HDÖ : **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ
VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
THKP-C/HDÖ : **GRAMSCI ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
THKP-C/HDÖ : **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **“BDS” : BİR PRAGMATİK SAPMA**
THKP-C/HDÖ : **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
THKP-C/HDÖ : **DEVİRİM PROGRAMLARI**
THKP-C/HDÖ : **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
THKP-C/HDÖ : **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
THKP-C/HDÖ : **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

KURTULUŞ CEPHESİ SEÇME YAZILAR-I
KURTULUŞ CEPHESİ SEÇME YAZILAR-II
DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi dergisinden]

KURTULUŞ CEPHESİ'nden Çağrı

İşçiler,
Köylüler,
İlerici, Yurtsever ve Demokrat Tüm Halkımıza!

Yıllardır başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalist ülkelerin sömürüsü ve talarlar, bir yandan ülkemizin her türlü varlığını tüketirken, diğer yandan tüm çalışanlar gittikçe daha da yoksullaşmaktadır. Her türlü yolsuzluk, rüşvet, suistimal, dolandırıcılık, çürümüşlük yaşantımızın neredeyse ayrılmaz bir parçası olmuştur.

Yıllar boyu bizlerin ürettikleri ile varedilen KİT'ler, "özelleştirme" söylemiyle el çabukluğuyla bir avuç zengini daha da zengin etmek ve emperyalist tekellere yeni kârlar sağlamak amacıyla satılmış ve satılmaya devam etmektedir. Ve "özelleştirilenler" "içi boşaltıldıktan" sonra yeniden "devletleştirilmektedir". Bu işlemlerle milyarlarca dolar, emperyalist tekeller ile onların işbirlikçilerine devredilmiştir.

Kendi düzenlerinin "yıkılamaz"lığının yıllarca propagandasını yapanlar, bugün ülke yönetimini tümüyle IMF ve Dünya Bankası'na devretmişler ve her türlü karar bunlar tarafından alınır olmuştur. İşçi ücretlerinin düşmesi ve tarım ürünlerine devlet desteğinin kaldırılması karşısında kendi bireysel zenginliklerinin artacağını düşünenlerin ise, son krizle birlikte nasıl büyük kayıplara uğradığını hep birlikte yaşayıp gördük. Borsa ile zengin olacağını uman "laikler", bugün şeriatçı AKP iktidarı ile borsanın yükselmesinden medet umar hale gelmişlerdir.

Aylardır AB üyeliği ile nasıl "mutlu ve zengin" olunacağına ilişkin yapılan propaganda, bugün AKP hükümeti aracılığıyla sürdürülmektedir. Şeriatçıların yönetimindeki AKP, şimdi de, AB uğruna, Kıbrıs'ı vererek kurtulma hesapları yaparken, diğer yandan kendi iktidarını sağlamlaştırmak için Amerikan emperyalizminin her isteğini yerine getirme gayretleri içindedir. Böylece Kıbrıs, Avrupa Ordusunun askeri üssü haline gelirken, ülkemiz, Amerikan askerlerinin sürekli kalacağı bir saldırı üssü haline getirilmektedir.

Batı-Avrupa'daki askeri üslerini büyük ölçüde kapatan Amerikan emperyalizmi, "Saddam rejimi"ni devirme görüntüsü altında Orta-Doğu'ya sürekli ve kalıcı olarak yerleşmeyi planlamaktadır. 150 bin askerini Türkiye'ye yerleştirmek istemektedir.

Solun sol olmaktan çıkartıldığı, devrimciliğin legalizmle tasfiye edilmeye çalışıldığı bir ortamda, Amerikan emperyalizmi daha da pervasızlaşmıştır.

Şeriatçı AKP iktidarı ise, "askeri darbe" korkusuyla Amerikan emperyalizminin her dediğini yaparken, bir avuç "islamcı sermaye"ye "müslüman kardeşleri"nin kanı üzerinden yeni pazarlar bulma peşindedir.

Onlar, trilyonlar harcayarak, istedikleri yalanı yazdırabilecekleri, istedikleri yalanı söyletebilecekleri, istedikleri görüntüleri gösterebilecekleri onlarca gazete ve televizyon sahibidirler.

Onların, binlerce tankına, topuna, askerine, gazetelerine, televizyonlarına karşı, bizlerin, sadece devrime olan bağlılığımız ve devrimci bilincimiz vardır.

Bizler, onlar gibi, milyarlarca dolara, silaha sahip değiliz. Elimizdeki her türlü araçla, onlara karşı savaşmanın gerekli olduğunun söylüyor ve bu amaçla mücadele ediyoruz.

Binlerce silahımız, milyonlar satan gazetelerimiz yok, ama onların tüm zenginliklerini ve güçlerini ellerinden alacak olan yine bizleriz.

Bizler, işçiyiz,
Bizler, köylüyüz,
Bizler, emekçiyiz.

Ve mücadelemiz devrime kadar, kurtuluşa kadar sürecektir.

Bugün sizleri, bir kez daha, Türkiye devrimci mücadelesinin geliştirilmesi ve yükseltilmesi için, maddi ve manevi her türlü desteğinizi ve katkınızı vermeye çağırıyoruz.

Bu zorlu mücadelede, hepinizin, hepimizin küçük büyük demeden yapacağı çok şey vardır.

Zafer Bizim Olacaktır!